

Vodič za korisnike prenosnog računara

© Copyright 2010 Hewlett-Packard
Development Company, L.P.

Bluetooth je žig kompanije koja ga poseduje,
a kompanija Hewlett-Packard ga koristi sa
licencom. Microsoft i Windows su žigovi
korporacije Microsoft registrovani u SAD. SD
logotip je žig kompanije koja ga poseduje.

Ovde sadržane informacije podložne su
promenama bez prethodne najave. Jedine
garancije za proizvode i usluge kompanije
HP istaknute su u izričitim garancijama koje
se dobijaju uz takve proizvode i usluge. Ništa
što je ovde navedeno ne bi trebalo
protumačiti kao dodatnu garanciju.
Kompanija HP neće odgovarati za ovde
sadržane tehničke ili izdavačke greške.

Drugo izdanje: april 2010.

Redni broj dokumenta: 593731-E32

Obaveštenje o proizvodu

Ovaj vodič za korisnika opisuje funkcije koje
su dostupne kod većine modela. Neke
funkcije možda nisu dostupne na vašem
računaru.

Bezbednosno upozorenje

⚠️ UPOZORENJE! Da biste umanjili mogućnost nastanka topotnih povreda ili pregrevanja računara, nemojte držati računar direktno na svom krilu niti blokirati ventilacione otvore za protok vazduha na računaru. Koristite računar samo na čvrstoj, ravnoj površini. Ne dozvolite da druga čvrsta površina, poput priključenog štampača, ili meka površina, poput jastuka, tepiha ili odeće, blokira protok vazduha. Takođe ne dozvolite da adapter za naizmeničnu struju tokom rada dođe u kontakt sa kožom ili nekom mekanom površinom poput jastuka, tepiha ili odeće. Računar i adapter za naizmeničnu struju usklađeni su sa ograničenjima temperature površina kojima korisnik može da pristupi, a koje propisuje International Standard for Safety of Information Technology Equipment (Međunarodni standard za bezbednost informatičke opreme) (IEC 60950).

Sadržaj

1 Funkcije

Upoznavanje hardvera	1
Komponente	2
Komponente sa gornje strane	2
Dodirna tabla	2
Lampice	3
Dugmad i zvučnici	4
Tasteri	5
Komponente sa desne strane	6
Komponente sa leve strane	7
Komponente sa donje strane	8
Komponente ekrana	9
Antene za bežično povezivanje	9
Dodatne hardverske komponente	11
Nalepnice	12

2 Bežična veza, lokalna mreža i modem

Korišćenje bežičnih uređaja	13
Identifikovanje ikona statusa bežične i mrežne veze	14
Korišćenje kontrola bežične veze	14
Korišćenje akcijskog tastera bežične veze	14
Korišćenje softvera HP Wireless Assistant (HP pomoćnik za bežične veze)	15
Korišćenje kontrola operativnog sistema	15
Korišćenje WLAN mreže	16
Podešavanje WLAN mreže	16
Zaštita WLAN mreže	17
Povezivanje sa WLAN-om	18
Prenos na drugu mrežu	18
Upotreba Bluetooth bežičnih uređaja (samo kod pojedinih modela)	19
Bluetooth i deljenje Internet veze (ICS)	19
Rešavanje problema bežične veze	20
Povezivanje sa WLAN mrežom	20
Nije moguće uspostaviti vezu sa željenom mrežom	21
Ikona mreže nije prikazana	21

Važeći kodovi mrežne bezbednosti nisu dostupni	21
WLAN veza je veoma slaba	22
Nije moguće uspostaviti vezu sa bežičnim ruterom	22
Upotreba modema (samo kod pojedinih modela)	23
Povezivanje modemskog kabla	23
Povezivanje adaptera prilagođenog lokalnom standardu za modemski kabl	24
Izbor postavke lokacije	24
Prikaz trenutno izabrane lokacije	24
Dodavanje novih lokacija kada ste na putu	25
Rešavanje problema s povezivanjem na putovanju	26
Povezivanje na lokalnu mrežu	27
3 Pokazivački uređaji i tastatura	
Upotreba TouchPad (Dodirne table)	28
Uključivanje i isključivanje table osetljive na dodir	29
Korišćenje pokreta na tabli osetljivoj na dodir	29
Pomeranje	30
Primicanje prstiju	30
Rotiranje	31
Podešavanje željenih opcija pokazivačkog uređaja	31
Korišćenje tastature	32
Čišćenje table osetljive na dodir i tastature	34
4 Multimedija	
Funkcije multimedije	35
Upoznavanje vaših komponenti multimedije	36
Podešavanje volumena	37
Korišćenje funkcija za medija aktivnost	38
Korišćenje akcijskih tastera za aktivnost medijuma	38
Softver multimedije	39
Korišćenje softvera CyberLink PowerDVD	39
Korišćenje drugih već instaliranih softvera multimedije	39
Instaliranje multimedijalnog softvera sa diska	39
Audio	40
Povezivanje spoljnih audio uređaja	40
Provera vaših audio funkcija	40
Video	41
Povezivanje HDMI uređaja (samo pojedini modeli)	42
Podešavanje zvuka za HDMI (samo pojedini modeli)	43
Optička disk jedinica	43
Web kamera (samo na pojedinim modelima)	44
Saveti o web kameri	44
Podešavanje svojstava web kamere	45

5 Upravljanje napajanjem

Podešavanje opcija napajanja	46
Korišćenje stanja za uštedu energije	46
Pokretanje stanja spavanja i izlazak iz njega	47
Pokretanje hibernacije i izlazak iz nje	47
Korišćenje merača baterije	48
Korišćenje planova napajanja	48
Uvid u tekući plan napajanja	48
Izbor različitog plana napajanja	48
Prilagođavanje planova za napajanje	49
Zadavanje lozinke pri buđenju	49
Primena spoljnog napajanja naizmeničnom strujom	50
Povezivanje adaptera za naizmeničnu struju	51
Testiranje adaptera za naizmeničnu struju	52
Korišćenje napajanja sa baterije	53
Pronalaženje informacija o bateriji u okviru Help and Support (Pomoć i podrška)	53
Korišćenje alatke Battery Check (Provera baterije)	53
Prikaz preostalog punjenja baterije	54
Umetanje ili uklanjanje baterije	54
Punjjenje baterije	55
Maksimalno povećanje vremena pražnjenja baterije	56
Upravljanje slabim nivoima baterije	56
Identifikacija slabog nivoa baterije	56
Otklanjanje slabog nivoa baterije	56
Otklanjanje niskog nivoa baterije kada ima spoljnog napajanja	56
Otklanjanje niskog nivoa baterije kada postoji napunjena baterija	56
Otklanjanje niskog nivoa baterije kada nema izvora napajanja	57
Otklanjanje niskog nivoa baterije kada računar ne može izaći iz hibernacije	57
Kalibrisanje baterije	57
1. korak: Napunite bateriju u potpunosti	57
2. korak: Onemogućite hibernaciju i stanje spavanja	58
3. korak: Ispraznite bateriju	59
4. korak: Napunite bateriju u potpunosti	59
5. korak: Ponovo omogućite stanje hibernacije i stanje spavanja	60
Ušteda energije baterije	60
Skladištenje baterije	60
Odlaganje iskorišćene baterije	61
Zamena baterije	61
Prebacivanje između grafičkih režima (samo na pojedinim modelima)	62
Isključivanje računara	63

6 Disk jedinice

Rukovanje disk jedinicama	64
Optička disk jedinica	66
Upoznavanje instalirane optičke disk jedinice	66
Korišćenje optičkih diskova	67
Izbor pravog diska (CD, DVD i BD diskovi)	68
CD-R diskovi	68
CD-RW diskovi	68
DVD±R diskovi	68
DVD±RW diskovi	68
LightScribe DVD+R diskovi	69
Blu-ray disk (BD)	69
Reprodukcijska CD, DVD, ili BD diska	69
Podešavanje AutoPlay programa	71
Izmena DVD podešavanja zemlje/regiona	71
Upoznavanje sa upozorenjem o autorskim pravima	72
Kopiranje CD, DVD, ili BD diska	72
Kreiranje ili "narezivanje" CD-a ili DVD-a	73
Uklanjanje CD-a, DVD-a ili BD-a	74
Rešavanje problema sa disk jedinicom i uređajem upravljačkog programa	74
Optički uređaj se ne otvara radi uklanjanja CD-a, DVD-a ili BD-a	74
Disk ne reprodukuje automatski	75
DVD film staje, preskače ili je reprodukcija čudna	75
DVD film se ne vidi na spoljnem ekranu	76
Proces narezivanja diska ne počinje, ili se prekida pre dovršavanja	76
DVD koji se reprodukuje u Windows Media Player-u ne daje zvuk ili sliku	76
Upravljački program mora biti reinstaliran	76
Nabavljanje najnovijih HP upravljačkih programa	77
Nabavljanje najnovijih Windows upravljačkih programa	78
Korišćenje spoljnih disk jedinica	79
Poboljšanje performansi čvrstog diska	80
Korišćenje defragmentatora diska	80
Upotreba alatke Disk Cleanup (Čišćenje diska)	80
Zamena čvrstog diska	81

7 Spoljašnji uređaji i spoljašnje medijske kartice

Korišćenje USB uređaja	85
Priključivanje USB uređaja	85
Uklanjanje USB uređaja	86
Korišćenje kartica konektora za digitalne medije	87
Umetanje digitalne kartice	87
Uklanjanje digitalne kartice	88

8 Dodavanje ili zamena memorijskog modula

9 Bezbednost

Zaštita računara	92
Korišćenje lozinki	93
Postavljanje lozinki u operativnom sistemu Windows	93
Zadavanje lozinki u uslužnom programu za podešavanje	94
Administratorska lozinka	94
Upravljanje administratorskom lozinkom	95
Unos administratorske lozinke	95
Lozinka pri uključivanju	95
Upravljanje lozinkom pri uključivanju	96
Unos lozinke pri uključivanju	96
Korišćenje antivirusnog softvera	97
Korišćenje softvera zaštitnog zida	97
Instaliranje kritičnih bezbednosnih ispravki	98
Instalacija dodatnog bezbednosnog kabla	98

Dodatak A Uslužni program za podešavanje (BIOS)

Pokretanje uslužnog programa za podešavanje	99
Korišćenje uslužnog programa za podešavanje	100
Promena jezika uslužnog programa za podešavanje	100
Navigacija i izbor u okviru uslužnog programa za podešavanje	100
Prikazivanje informacija o sistemu	101
Vraćanje podrazumevanih podešavanja u uslužnom programu za podešavanje	101
Napuštanje uslužnog programa za podešavanje	102
Meniji uslužnog programa za podešavanje	102
Glavni meni	102
Bezbednosni meni	102
Meni za konfiguraciju sistema	103
Meni za dijagnostiku	103

Dodatak B Softverske ispravke

Ažuriranje BIOS-a	106
Utvrđivanje verzije BIOS-a	106
Preuzimanje ažurne verzije BIOS-a	107
Ažuriranje programa i upravljačkih programa	108

Dodatak C Izrada rezervnih kopija i oporavak

Izrada diskova za oporavak sistema	110
Izrada rezervnih kopija vaših podataka	111
Korišćenje programa Windows Backup and Restore (Windows rezervne kopije i vraćanje u prethodno stanje)	112
Korišćenje tačaka vraćanja sistema	113
Kada treba kreirati tačke vraćanja	113

Kreiranje tačke vraćanja sistema	113
Vraćanje na prethodni datum i vreme	113
Vršenje oporavka	114
Oporavak sistema pomoću diskova za oporavak	114
Oporavak sa dodeljene particije za oporavak (samo na određenim modelima)	114
Indeks	115

1 Funkcije

Upoznavanje hardvera

Da biste videli listu instaliranog hardvera na računaru:

- ▲ Izaberite **Start > Control Panel** (Kontrolna tabla) > **System and Security** (Sistem i Bezbednost). Tada u **System** (Sistem) polju, kliknite na **Device Manager** (Upravljač uređajima).

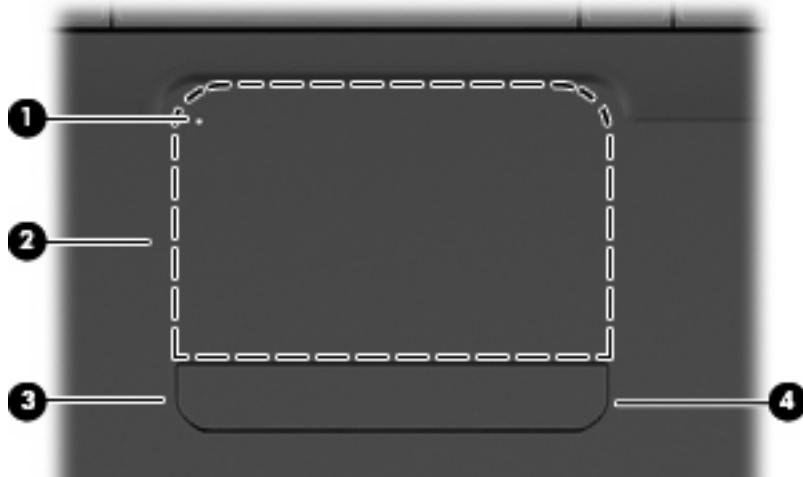
Pomoću softvera Device Manager (Upravljač uređajima) možete takođe dodati hardver ili modifikovati konfiguracije uređaja.

 NAPOMENA: Windows® sadrži funkciju User Account Control (Kontrola korisničkog naloga) radi veće bezbednosti vašeg računara. Možda će se od vas tražiti dozvola ili lozinka za obavljanje zadataka kao što su instaliranje softvera, pokretanje uslužnih programa ili promena postavki operativnog sistema Windows. Pogledajte pomoć i podršku za dodatna obaveštenja.

Komponente

Komponente sa gornje strane

Dodirna tabla

Komponenta	Opis
(1) Lampica table osetljive na dodir	<ul style="list-style-type: none">• Isključena: Tabla osetljiva na dodir je uključena.• Žuta: Tabla osetljiva na dodir je isključena.
(2) Dodirna tabla*	Pomera pokazivač i bira ili aktivira stavke na ekranu.
(3) Levo dugme table osetljive na dodir*	Pritisnite levi deo tastera table osetljive na dodir kako biste uradili isto ono što obavljate pritiskanjem levog tastera na spoljnem mišu.
(4) Desni taster dodirne table*	Pritisnite desni deo tastera table osetljive na dodir kako biste uradili isto ono što obavljate pritiskanjem desnog tastera na spoljnem mišu.

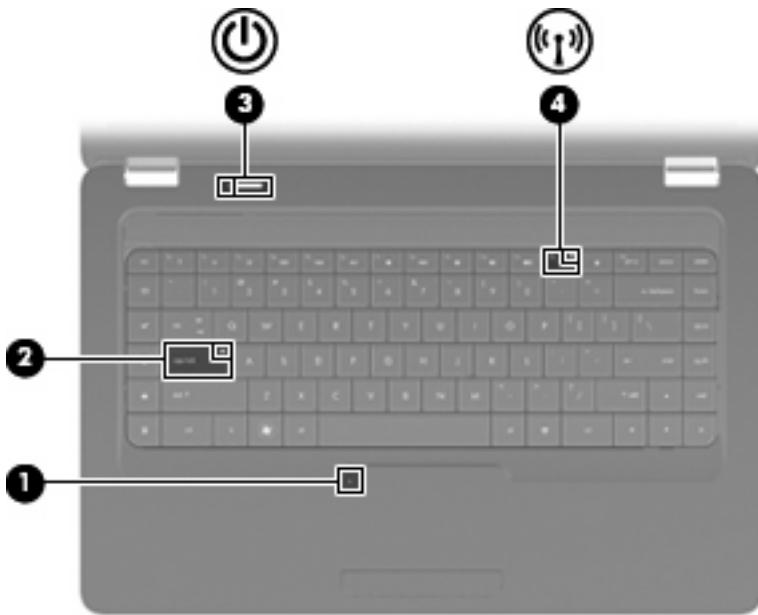
*Ova tabela opisuje fabrička podešavanja. Da biste videli ili po želji promenili postavke pokazivačkog uređaja, izaberite Start > Devices and Printers (Uređaji i štampači), a zatim desnim tasterom miša kliknite na uređaj koji predstavlja računar, i izaberite Mouse settings (Postavke miša).

Na desnoj ivici table osetljive na dodir postoji neobeležena zona za pomeranje. Da biste se pomerali nagore i nadole pomoću vertikalne zone za pomeranje table osetljive na dodir, pređite prstom nagore ili nadole duž desne unutrašnje ivice table osetljive na dodir.

Više informacija o funkcijama table osetljive na dodir potražite u [Korišćenje pokreta na tabli osetljivoj na dodir na stranici 29](#).

Lampice

 NAPOMENA: Vaš računar može se donekle razlikovati od ilustracije u ovom poglavlju.

Komponenta	Opis
(1) Lampica table osetljive na dodir	<ul style="list-style-type: none">• Isključena: Tabla osetljiva na dodir je omogućena.• Žuto: Dodirna tabla je onemogućena.
(2) Lampica tastera „caps lock“	Uključena: Taster „caps lock“ je uključen.
(3) Lampica napajanja	<ul style="list-style-type: none">• Uključena: Računar je uključen.• Trepće: Računar je u režimu spavanja.• Isključena: Računar je isključen ili u stanju hibernacije.
(4) Lampica bežične veze	<ul style="list-style-type: none">• Belo: uključen je integrисани bežični uređaj, kao što je bežični LAN uređaj (WLAN) i/ili Bluetooth® uređaj.• Žuto: Svi bežični uređaji su isključeni.

Dugmad i zvučnici

 NAPOMENA: Vaš računar može se donekle razlikovati od ilustracije u ovom poglavlju.

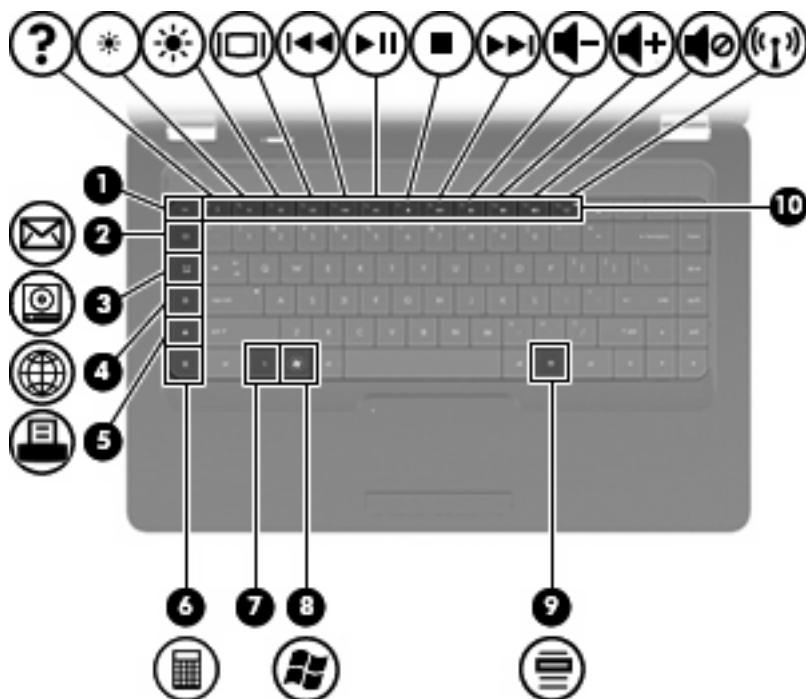

Komponenta	Opis
(1) Rešetka zvučnika	Dva integrisana zvučnika proizvode zvuk.
(2) Dugme za napajanje*	<ul style="list-style-type: none">Kad je računar isključen, pritisnite ovo dugme da biste uključili računar.Kad je računar uključen, kratko pritisnite ovo dugme da biste pokrenuli režim spavanja.Dok je računar u režimu spavanja, kratko pritisnite ovo dugme da bi računar napustio režim spavanja.Dok je računar u režimu hibernacije, pritisnite ovo dugme kratko da bi računar napustio režim hibernacije. <p>Ako je računar prestao da reaguje i procedure za isključivanje operativnog sistema Windows ne mogu da se koriste, pritisnite i držite dugme za napajanje barem 5 sekundi da biste isključili računar.</p> <p>Za detaljnija obaveštenja o podešavanjima napajanja, izaberite Start > Control Panel (Kontrolna tabla) > System and Security (Sistem i bezbednost) > Power Options (Opcije napajanja).</p>

*Ova tabela opisuje fabrička podešavanja. Da biste saznali kako da promenite fabričke postavke, pritisnite **F1** da otvorite Help and Support (Pomoć i podršku).

Tasteri

 NAPOMENA: Vaš računar može se donekle razlikovati od ilustracije u ovom poglavlju.

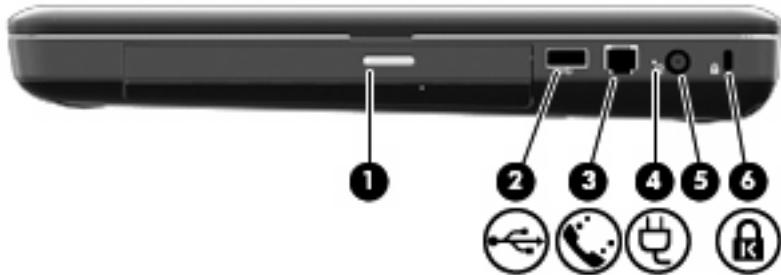

Komponenta	Opis
(1) esc taster	Prikazuje informacije o sistemu kad se pritisne u kombinaciji s tasterom fn .
(2) Taster za slanje e-pošte	Otvara prozor za pisanje nove e-poruke u podrazumevanom klijentu e-pošte.
(3) Taster za medejske aplikacije	Pokreće CyberLink PowerDVD.
(4) Taster Veb pregledača	Pokreće podrazumevani Veb pregledač.
(5) Taster za štampanje	Šalje dokument na kome trenutno radite u podrazumevani štampač.
(6) Taster kalkulatora	Pokreće aplikaciju za kalkulator.
(7) fn taster	Prikazuje informacije o sistemu kad se pritisne u kombinaciji sa tasterom esc .
(8) Taster sa Windows logotipom	Prikazuje meni Windows Start.
(9) Windows taster za aplikacije	Prikazuje priručni meni za stavke na kojima se nalazi kurSOR.
(10) Akcijski tasteri	Obavljaju često korišćene sistemske radnje.

Pogledajte [Korišćenje tastature na stranici 32](#) radi informacija o korišćenju akcijskih tastera.

Komponente sa desne strane

 NAPOMENA: Vaš računar može se donekle razlikovati od ilustracije u ovom poglavlju.

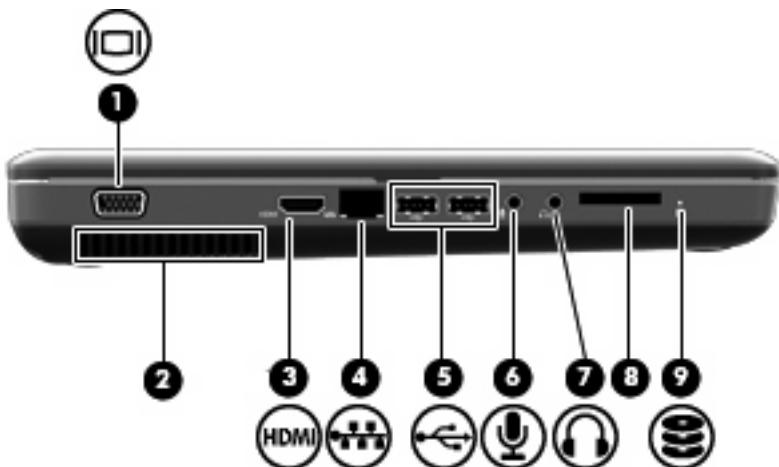

Komponenta	Opis
(1) Lampica optičke disk jedinice	Trepće: Pristupa se optičkoj disk jedinici.
(2) USB port	Povezuje opcionalni USB uređaj.
(3) RJ-11 (modemski) konektor (samo na pojedinim modelima, označen samo na pojedinim modelima)	Povezuje modemski kabl.
(4) Lampica adaptera naizmenične struje	<ul style="list-style-type: none">Trepće belo: Računar je u režimu spavanja.Uključeno belo: računar je povezan na spoljno napajanje.Žuta: računar se puni.Isključena: Računar nije povezan na spoljno napajanje.
(5) Konektor za napajanje	Povezuje adapter naizmenične struje.
(6) Konektor sigurnosnog kabla	Pričvršćuje dodatni sigurnosni kabl na računara.

NAPOMENA: Sigurnosni kabl osmišljen je kao mera odvraćanja, ali može da spreči grubo rukovanje ili krađu računara.

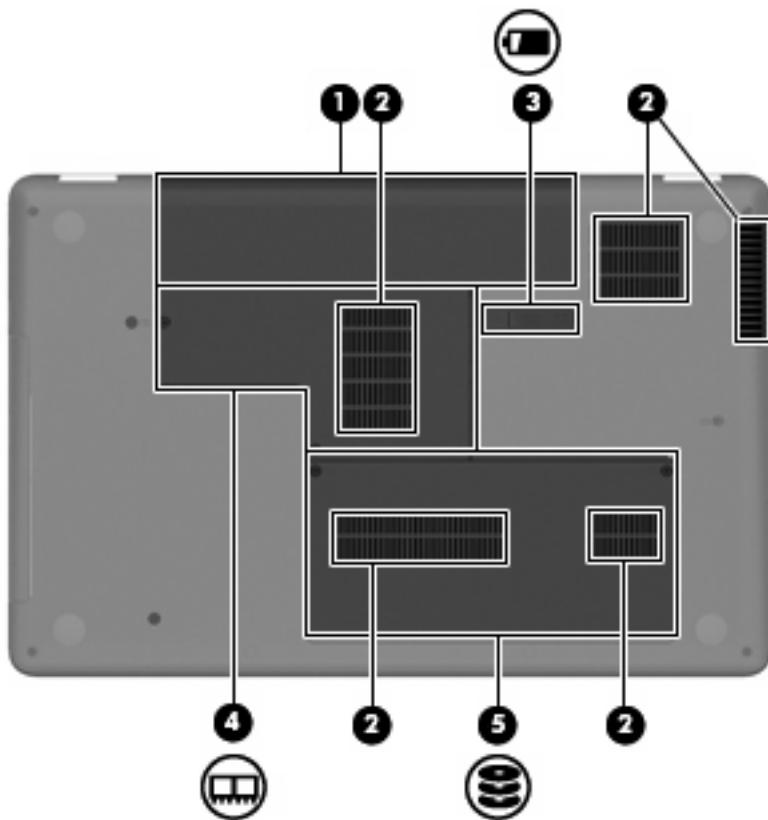
Komponente sa leve strane

 NAPOMENA: Vaš računar može se donekle razlikovati od ilustracije u ovom poglavlju.

Komponenta	Opis
(1) Port spoljnog monitora (označen samo na pojedinim modelima)	Povezuje spoljni VGA monitor ili projektor.
(2) Otvor	Omogućava protok vazduha radi hlađenja unutrašnjih komponenti. NAPOMENA: Ventilator u računaru se automatski uključuje kako bi hlađio unutrašnje komponente i sprečio pregrevanje. Normalno je da se unutrašnji ventilator uključuje i isključuje tokom normalnog rada.
(3) HDMI port (samo na pojedinim modelima)	Povezuje dodatni video ili audio uređaj, kao što je televizija visoke definicije, ili bilo koju kompatibilnu digitalnu ili audio komponentu.
(4) RJ-45 (mrežni) konektor	Povezuje mrežni kabl.
(5) USB portovi	Povezuje dodatni USB uređaj.
(6) Konektor za audio-ulaz (mikrofon)	Povezuje mikrofon dodatnih slušalica, stereopojasni ili jednotonski mikrofon.
(7) Konektor za audio-izlaz (slušalice)	Emituje zvuk kada je povezan sa opcionalnim stereo zvučnicima, slušalicama, bubicama, slušalicama sa mikrofonom ili audio izlazom televizora.
(8) Magistrala za digitalne medije (samo na pojedinim modelima)	Podržava sledeće opcionalne formate digitalnih kartica: <ul style="list-style-type: none">• Memory Stick (MS)• Memory Stick Pro (MSP)• MultiMediaCard (MMC)• Secure Digital (SD) memorijска kartica• xD-Picture kartica (XD)
(9) Lampica disk jedinice	Uključena: Čvrsti disk se koristi.

Komponente sa donje strane

Komponenta	Opis
(1) Ležište za bateriju	Sadrži bateriju.
(2) Ventilacioni otvori (4)	Omogućava protok vazduha radi hlađenja unutrašnjih komponenti. NAPOMENA: Ventilator u računaru se automatski uključuje kako bi hladio unutrašnje komponente i spriječio pregrevanje. Normalno je da se unutrašnji ventilator uključuje i isključuje tokom normalnog rada.
(3) Reza za otpuštanje baterije	Otpušta bateriju iz ležišta za bateriju.
(4) Odeljak za memorijski modul	Sadrži dve utičnice (magistrale) za memorijске module.
(5) Ležište za čvrsti disk	Sadrži čvrsti disk.

Komponente ekrana

Komponenta	Opis
(1) Interni mikrofon (samo na pojedinim modelima)	Snima zvuk.
(2) Veb kamera (samo na pojedinim modelima)	Pravi audio i video snimke, kao i fotografije.
(3) Lampica Veb kamere (samo na pojedinim modelima)	Uključena: Veb kamera se koristi.

Antene za bežično povezivanje

Vaš model računara ima dve antene koje šalju i primaju signale s jednog ili više uređaja za bežično povezivanje. Te antene se ne vide na spoljašnjoj strani računara.

 NAPOMENA: Za optimalan prenos uklonite sve prepreke u neposrednoj blizini antena (koje su prikazane na prethodnoj ilustraciji).

Za obaveštenja o propisima koji se tiču bežičnog pristupa pogledajte odeljak *Regulatory, Safety and Environmental Notices* (Obaveštenja o propisima, bezbednosti i zaštiti životne sredine) koji se odnosi na vašu zemlju/region. Ova obaveštenja se nalaze u meniju Help and Support (Pomoć i podrška).

Dodatne hardverske komponente

Komponenta	Opis
(1) Kabl za napajanje*	Povezuje adapter naizmenične struje sa utičnicom naizmenične struje.
(2) adapter naizmenične struje	Pretvara naizmeničnu u jednosmernu struju.
(3) Baterija*	Napaja računar kada nije priključen na spoljno napajanje.

*Izgled baterija i kablova za napajanje razlikuje se u zavisnosti od zemlje/regiona.

Nalepnice

Nalepnice pričvršćene na računar pružaju informacije koje će vam možda biti potrebne pri rešavanju problema na sistemu ili kad računar nosite na međunarodna putovanja.

NAPOMENA: Neka vam ove informacije budu pri ruci kad se obraćate tehničkoj podršci.

- Inventarska oznaka – obezbeđuje računaru serijski broj, broj proizvoda, informacije o garanciji i broj modela. Ova nalepnica se nalazi na donjem delu računara.

- Microsoft® certifikat o autentičnosti – sadrži šifru Windows proizvoda. Šifra proizvoda vam može zatrebati da biste ažurirali operativni sistem ili rešili probleme u vezi sa njim. Ovaj certifikat se nalazi na donjem delu računara.
- Nalepnica o propisima – pruža informacije o propisima vezanim za računar. Nalepnica sa obaveštenjima o propisima nalazi se unutar ležišta za bateriju.
- Nalepnica odobrenja za upotrebu modema (samo na pojedinim modelima)—Sadrži informacije o propisima u vezi sa modemom i listu oznaka odobrenja od nadležnih institucija neophodnih u nekim zemljama/regionima u kojima je ovaj modem odobren za upotrebu. Ove informacije vam mogu zatrebati pri putovanju u inostranstvo. Nalepnica odobrenja za upotrebu modema nalazi se unutar odeljka čvrstog diska.
- Nalepnica(e) o sertifikatima za bežično povezivanje (samo na pojedinim modelima)—Pruža informacije o dodatnim uređajima za bežično povezivanje i oznake odobrenja za korišćenje nekih zemalja/regiona u kojima su ti uređaji odobreni za upotrebu. Opcionalni uređaj može biti bežični uređaj za lokalnu mrežu (WLAN) ili opcionalni Bluetooth® uređaj. Ako model vašeg računara sadrži jedan ili više uređaja za bežično povezivanje, uz računar ste dobili i jednu ili više nalepnica o sertifikatima. Ove informacije vam mogu zatrebati pri putovanju u inostranstvo. Nalepnice sa sertifikatima bežičnih konekcija nalaze se unutar odeljka „Memory Module“ (memorijskih modula).

2 Bežična veza, lokalna mreža i modem

Korišćenje bežičnih uređaja

Bežična tehnologija prenosi podatke putem radiotalasa umesto putem žica. Računar može biti opremljen nekim od sledećih bežičnih uređaja:

- Uređaj lokalne bežične mreže (WLAN) – povezuje računar sa bežičnim lokalnim mrežama (koje se obično nazivaju Wi-Fi mreže, bežične LAN mreže ili WLAN mreže) u kancelarijama, kod kuće i na javnim mestima poput aerodroma, restorana, kafea, hotela i univerziteta. U okviru WLAN mreže svaki mobilni bežični uređaj komunicira sa bežičnim ruterom ili sa bežičnom pristupnom tačkom.
- Bluetooth® uređaj (samo pojedini modeli) – Formira ličnu mrežu (PAN) da biste se povezali sa drugim uređajima koji imaju omogućen Bluetooth, poput računara, telefona, štampača, slušalica, zvučnika i kamera. U okviru PAN-a (lične mreže), svaki uređaj komunicira direktno sa drugim uređajima, pri čemu uređaji moraju biti međusobno relativno blizu – obično na udaljenosti ne većoj od 10 metara.

Računari sa WLAN uređajima podržavaju neke od sledećih IEEE industrijskih standarda:

- 802.11b, prvi popularni standard, podržava brzine prenosa podataka do 11 Mbps i radi na frekvenciji od 2,4 GHz.
- 802.11g podržava brzine prenosa podataka do 54 Mbps i radi na frekvenciji od 2,4 GHz. Uređaj 802.11g WLAN je kompatibilan sa prethodnim 802.11b uređajima, tako da oni mogu da rade na istoj mreži.
- 802.11a podržava brzine prenosa podataka do 54 Mbps i radi na frekvenciji od 5 GHz.

NAPOMENA: 802.11a nije kompatibilan sa 802.11b i 802.11g.

- 802.11n podržava brzine prenosa podataka do 450 Mbps i može da radi na frekvenciji od 2.4 GHz ili 5 GHz, što ga čini kompatibilnim sa prethodnicima 802.11a, b, i g.

Više informacija o bežičnoj tehnologiji potražite u informacijama i vezama ka Veb lokacijama navedenim u okviru stavke Help and Support (Pomoć i podrška).

Identifikovanje ikona statusa bežične i mrežne veze

Ikona	Ime	Opis
	Bežična veza (uspostavljena)	Označava položaj lampica i akcijskog tastera bežične veze (f12) na računaru. Takođe identificuje softver HP Wireless Assistant (HP pomoćnik za bežične veze) na računaru i pokazuje da jedan ili više bežičnih uređaja radi.
	Bežična veza (prekinuta)	Identificuje softver HP Wireless Assistant (HP pomoćnik za bežične veze) na računaru i pokazuje da su svi bežični uređaji isključeni.
	Ožičena mreža (uspostavljena)	Prikazuje da su jedan ili više mrežnih upravljačkih programa instalirani i da je jedan ili više mrežnih uređaja povezano na mrežu.
	Ožičena mreža (onemogućena/prekinuta)	Prikazuje da su jedan ili više mrežnih upravljačkih programa instalirani ali da nijedan mrežni uređaj nije povezan na mrežu (ili su svi mrežni uređaji onemogućeni na kontrolnoj tabli operativnog sistema Windows).
	Mreža (uspostavljena)	Prikazuje da su neki mrežni upravljački programi instalirani i da su neki mrežni uređaji povezani na mrežu.
	Mreža (prekinuta)	Prikazuje da su neki mrežni upravljački programi instalirani i da su bežične veze dostupne, ali da mrežni uređaji nisu povezani sa bežičnom mrežom.
	Mreža (onemogućena/prekinuta)	Prikazuje da su neki mrežni upravljački programi instalirani, ali da nema dostupnih mrežnih veza (ili su svi mrežni uređaji isključeni preko akcijskog tastera bežične veze [F12] ili kroz softver HP Wireless Assistant (HP pomoćnik za bežične veze)).

Korišćenje kontrola bežične veze

Pomoću sledećih funkcija možete kontrolisati bežične uređaje na računaru:

- Akcijski taster bežične veze ([f12](#))
- Softver HP Wireless Assistant (HP pomoćnik za bežične veze)
- Kontrole operativnog sistema

Korišćenje akcijskog tastera bežične veze

Računar ima akcijski taster bežične veze ([f12](#)), jedan ili više bežičnih uređaja i lampicu bežične veze. Svi bežični uređaji na vašem računaru su fabrički omogućeni, pa lampica bežične veze svetli (belom bojom) kada uključite računar.

Lampica bežične veze prikazuje ukupno stanje vaših bežičnih uređaja, a ne pojedinačni status uređaja. Ako lampica bežične veze svetli belom bojom, najmanje jedan bežični uređaj je uključen. Ako je lampica bežične veze žuta, isključeni su svi bežični uređaji.

Kako su bežični uređaji fabrički omogućeni, preko akcijskog tastera bežične veze ([f12](#)) možete ih sve simultano uključivati i isključivati. Individual wireless devices can be controlled through HP Wireless Assistant.

Korišćenje softvera HP Wireless Assistant (HP pomoćnik za bežične veze)

Pomoći softvera HP Wireless Assistant (HP pomoćnik za bežične veze), bežični uređaj može se uključiti ili isključiti. Ako je bežični uređaj onemogućen u okviru uslužnog programa za podešavanje, mora se kroz isti program omogućiti pre uključivanja ili isključivanja preko softvera Wireless Assistant (Pomoćnik za bežične veze).

 NAPOMENA: Omogućavanje ili uključivanje uređaja bežične veze ne povezuje računar automatski sa mrežom ili uređajem sa omogućenim Bluetooth uređajem.

Za uvid u stanje bežičnog uređaja, kliknite na ikonu **Show hidden icons** (Prikaži skrivenе ikone), strelicu sa leve strane sistemske trake poslova, i namestite pokazivač miša preko ikone bežične veze.

Ako ikona bežične veze nije prikazana na sistemskoj traci poslova, dovršite sledeće korake da biste promenili svojstva softvera Wireless Assistant (Pomoćnik za bežične veze):

1. Izaberite stavke **Start > Control Panel (Kontrolna tabla) > Hardware and Sound (Hardver i zvuk) > Windows Mobility Center (Windows centar za mobilnost)**.
2. Kliknite na ikonu bežične veze na pločici softvera Wireless Assistant (Pomoćnik za bežične veze), koja se nalazi u donjem redu programa Windows Mobility Center (Windows Centar za mobilnost). Otvara se Wireless Assistant (Pomoćnik za bežične veze).
3. Kliknite na dugme **Properties (Svojstva)**.
4. Potrdite izbor u polju za potvrdu pored ikone **HP Wireless Assistant** (HP pomoćnik za bežične veze) na sistemskoj traci poslova.
5. Kliknite na dugme **Apply (Primeni)**.
6. Kliknite na dugme **Close (Zatvori)**.

Više informacija potražite u pomoći za softver Wireless Assistant (Pomoćnik za bežične veze):

1. Otvorite Wireless Assistant (Pomoćnik za bežične veze) klikom na ikonu bežične veze u okviru opcije Windows Mobility Center (Windows Centar za mobilnost).
2. Kliknite na dugme **Help (Pomoć)**.

Korišćenje kontrola operativnog sistema

Neki operativni sistemi takođe nude mogućnost upravljanja integrisanim bežičnim uređajima i bežičnom vezom. Na primer, Windows obezbeđuje Network and Sharing Center (Centar za mrežu i deljenje), koji omogućuje podešavanje veze ili mreže, povezivanje sa mrežom, upravljanje bežičnim mrežama i dijagnostiku i rešavanje problema na mreži.

Za pristup programu Network and Sharing Center (Centar za mrežu i deljenje), izaberite **Start > Control Panel (Kontrolna tabla) > Network and Internet (Mreža i internet) > Network and Sharing Center (Centar za mrežu i deljenje)**.

Za više informacija izaberite **Start > Help and Support (Pomoć i podrška)**.

Korišćenje WLAN mreže

Pomoću WLAN uređaja možete pristupiti bežičnoj lokalnoj mreži (WLAN), sačinjenoj od drugih računara i dodatne opreme, koji su povezani preko bežične skretnice ili bežične pristupne tačke.

 NAPOMENA: Pojmovi *wireless router* (bežični ruter) i *wireless access point* (bežična pristupna tačka) često se mešaju.

- Velike WLAN, poput korporacijskih ili javnih WLAN, obično koriste bežične pristupne tačke koje mogu da prihvate veliki broj računara i pribora, izdvajajući pri tom važne funkcije mreže.
- Kućna WLAN mreža ili u maloj kancelariji, obično koristi bežični ruter koji omogućava da nekoliko bežičnih i ožičenih računara dele Internet vezu, štampač, kao i datoteke, bez potrebe za dodatnim hardverom ili softverom.

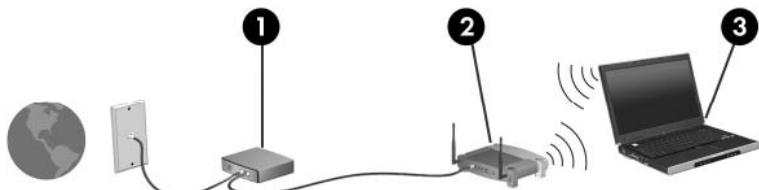
Da biste koristili WLAN uređaj na računaru, morate se povezati sa WLAN infrastrukturom (koju obezbeđuju dobavljač usluga, javna ili poslovna mreža).

Podešavanje WLAN mreže

Za podešavanje WLAN mreže i povezivanje sa Internetom treba vam sledeća oprema:

- Modem širokog propusnog opsega (DSL ili kablovski) (1) i Internet velike brzine kupljen od dobavljača Internet usluga (ISP)
- Bežični ruter (kupuje se zasebno) (2)
- Računar sa bežičnom vezom (3)

Donja slika pokazuje primer instalacije bežične mreže povezane na Internet.

Kako vaša mreža raste, dodatni bežični i ožičeni računari mogu se povezivati na mrežu kako bi pristupili Internetu.

Za pomoć pri podešavanju WLAN mreže, pogledajte informacije koje ste dobili od proizvođača rutera ili od dobavljača Internet usluga.

Zaštita WLAN mreže

Kako je WLAN standard projektovan sa vrlo ograničenim bezbednosnim mogućnostima – više da osujeti poglede sa strane nego da se odbrani od ozbiljnih vidova napada – veoma je važno da razumete da je WLAN podložan dobro znanim i dokumentovanim bezbednosnim slabostima.

WLAN u javnim područjima ili „hotspotovi“, na primer kafići i aerodromi, možda ne pružaju nikakvu bezbednost. Proizvođači bežičnih uređaja i dobavljači hotspot usluga razvijaju nove tehnologije koje poboljšavaju bezbednost i privatnost javnog okruženja. Ako ste zabrinuti za bezbednost računara na hotspotu, ograničite aktivnosti na mreži na nevažnu e-poštu i osnovno surfovanje Internetom.

Kada podešavate WLAN ili pristupate postojećoj WLAN mreži, uvek omogućite bezbednosne funkcije da biste zaštitili mrežu od neovlašćenog pristupa. Uobičajeni nivoi bezbednosti su Wi-Fi Protected Access (WPA)-Personal i Wired Equivalent Privacy (WEP) (standard šifrovanja). Budući da bežični radio signali putuju i van mreže, drugi WLAN uređaji mogu da prime nezaštićene signale i povežu se na vašu mrežu (nepozvani) ili da uhvate informacije koje se preko nje šalju. Međutim, možete preuzeti mere predostrožnosti u cilju zaštite WLAN mreže:

- **Koristite bežični predajnik sa ugrađenim bezbednosnim funkcijama**

Mnoge bežične bazne stanice, mrežni prolazi ili ruteri pružaju ugrađene bezbednosne funkcije poput bezbednosnih protokola za bežičnu mrežu i zaštitnih zidova. Uz odgovarajući bežični predajnik možete da zaštitite mrežu od najčešćih bezbednosnih rizika bežične veze.

- **Rad iza zaštitnog zida**

Zaštitni zid je barijera koja proverava podatke i zahteve za podacima koji su poslati na mrežu i odbacuje sve sumnjive stavke. Zaštitni zidovi su dostupni u mnogo varijanti, kako softverski tako i hardverski. Neke mreže koriste kombinaciju oba tipa.

- **Korišćenje šifrovanja bežične veze**

Širok izbor sofisticiranih protokola za šifrovanje stoji vam na raspolaganju za vašu WLAN:

- **Wired Equivalent Privacy (WEP)** je bezbednosni protokol bežične veze koji kodira ili šifruje sve mrežne podatke pre njihovog slanja pomoću WEP ključa. Dodelu WEP ključa obično možete da prepustite mreži. Osim toga, možete da postavite vlastiti ključ, generišete neki drugi ili odaberete druge napredne opcije. Bez odgovarajućeg ključa, druge osobe neće moći da koriste WLAN.
- **WPA (Wi-Fi Protected Access)**, kao i WEP, koristi bezbednosna podešavanja da šifruje i dešifruje podatke koji se prenose preko mreže. Ipak, umesto korišćenja jednog ključa za šifrovanje kao što radi WEP, WPA koristi „temporal key integrity protocol“ (TKIP) (privremeni protokol valjanosti ključa) kako bi dinamično generisao novi ključ za svaki paket. Takođe generiše različite komplete ključeva za svaki računar na mreži.

Povezivanje sa WLAN-om

Da biste se povezali na WLAN mrežu, sledite ove korake:

1. Proverite da li je WLAN uređaj uključen (lampica bežične veze treba da je bele boje). Ako je lampica bežične veze žuta, pritisnite akcijski taster bežične veze (**f12**).
2. Kliknite na ikonu mreže na sistemskoj traci poslova, krajnje desno na traci zadataka.
3. Izaberite vaš WLAN sa liste.
4. Kliknite na dugme **Poveži se**.

Ako je mreža WLAN sa omogućenom bezbednošću, od vas se zahteva da unesete mrežni bezbednosni ključ koji predstavlja bezbednosni kôd. Unesite kod, a zatim kliknite na dugme **U redu** da biste uspostavili vezu.

 NAPOMENA: Ako nije naveden nijedan WLAN, nalazite se van dometa bežičnog rutera ili pristupne tačke.

NAPOMENA: Ako ne vidite mrežu na koju želite da se povežete, kliknite na **Open Network and Sharing Center** (Otvori Centar za mrežu i deljenje), a zatim kliknite na **Set up a new connection or network** (Podesi novu vezu ili mrežu). Prikazuje se lista sa opcijama. Možete odabrati da ručno pretražite mrežu i povežete se sa njom ili da kreirate novu mrežnu vezu.

Nakon uspostavljanja veze, postavite cursor miša preko ikone mreže na sistemskoj traci poslova, krajnje desno na traci zadataka, da biste potvrdili ime i status veze.

 NAPOMENA: Funkcionalni domet (daljina prenosa bežičnih signala) zavisi od primene WLAN-a, proizvođača rutera i od smetnji drugih električnih uređaja ili prepreka poput zidova ili podova.

Više informacija o korišćenju WLAN-a dostupno je putem sledećih resursa:

- Informacije od dobavljača internet usluga i vodiča za korisnike koji su dostavljeni uz vašu mrežnu skretnicu i drugu WLAN opremu
- Informacije i veze ka Veb lokacijama obezbeđene kroz meni „Help and Support“ (Pomoć i podrška)

Za listu javnih WLAN blizu vas, obratite se dobavljaču Internet usluga ili potražite na mreži. Među Veb lokacije koje navode javne WLAN-ove spadaju Cisco Internet Mobile Office Wireless Locations, Hotspotlist i Geektools. Na lokaciji svakog javnog WLAN-a proverite cenu i preduslove za povezivanje.

Prenos na drugu mrežu

Kada prenestete računar u domet drugog WLAN-a, Windows pokušava da se poveže sa tom mrežom. Ako je pokušaj uspešan, računar se automatski povezuje sa novom mrežom. Ako Windows ne prepoznaje novu mrežu, pratite istu proceduru koju ste koristili pri početnom povezivanju na WLAN.

Upotreba Bluetooth bežičnih uređaja (samo kod pojedinih modela)

Bluetooth uređaj pruža bežičnu komunikaciju kratkog dometa koja zamenjuje fizičke kablove koji tradicionalno povezuju električne uređaje kao što su sledeći:

- Računari (stoni, notebook, PDA)
- Telefoni (mobilni, bežični, pametni telefoni)
- Uređaji za obradu slika (štampač, kamera)
- Audio uređaji (slušalice, zvučnici)

Bluetooth uređaji obezbeđuju peer-to-peer mogućnost koja vam omogućava uspostavljanje lične mreže (PAN) Bluetooth uređaja. Informacije o konfigurisanju i upotrebni Bluetooth uređaja potražite u pomoći za Bluetooth softver.

Bluetooth i deljenje Internet veze (ICS)

HP **ne** preporučuje postavljanje računara sa Bluetooth vezom kao hosta i njegovo korišćenje za mrežni prolaz preko kojeg se drugi računari mogu povezati sa Internetom. Kada su dva ili više računara povezani preko Bluetooth veze, a ICS veza omogućena na jednom od njih, drugi računari možda neće moći da se povežu na Internet preko Bluetooth mreže.

Snaga Bluetooth veze je u sinhronizovanom prenosu informacija između računara i bežičnih uređaja, uključujući mobilne telefone, štampače, kamere i PDA računare. Nemogućnost trajnog povezivanja dva ili više računara tako da dele pristup Internetu preko Bluetooth veze predstavlja ograničenje tog standarda i operativnog sistema Windows.

Rešavanje problema bežične veze

Neki od mogućih uzroka probleme sa bežičnom vezom su sledeći:

- Konfiguracija mreže (SSID ili bezbednost) je promenjena.
- Bežični uređaj nije pravilno instaliran ili je onemogućen.
- Bežični uređaj ili hardver skretnice nisu ispunili svoju ulogu.
- Bežični uređaj trpi ometanje od drugih uređaja.

 NAPOMENA: Bežični mrežni uređaji dostavljaju se samo uz pojedine modele računara. Ako bežično mrežno povezivanje nije navedeno na spisku funkcija sa bočne strane originalnog pakovanja računara, ovu funkciju možete dodati kupovinom bežičnog mrežnog uređaja.

Pre traženja mogućih rešenja za vaš problem mrežne veze, uverite se da su upravljački programi instalirani za sve bežične uređaje.

Koristite procedure iz ovog poglavlja za dijagnostiku i popravku računara koji se ne povezuje na željenu mrežu.

Povezivanje sa WLAN mrežom

Ako imate problema sa povezivanjem na WLAN, proverite da li je integrисани WLAN uređaj pravilno instaliran na vašem računaru.

 NAPOMENA: Windows obuhvata funkciju User Account Control (Kontrola korisničkog naloga) kako bi poboljšao bezbednost računara. Možda će se od vas tražiti dozvola ili lozinka za obavljanje zadataka kao što su instaliranje softvera, pokretanje uslužnih programa ili promena postavki operativnog sistema Windows. Pogledajte pomoć i podršku za dodatna obaveštenja.

1. Izaberite stavke **Start > Control Panel** (Kontrolna tabla)> **System and Security** (Sistem i bezbednost).
2. Tada u polju **System** (Sistem) kliknite na **Device Manager** (Upravljač uređajima).
3. Kliknite na strelicu do polja **Network adapters** (Mrežni adapteri) da proširite listu na sve adaptere.
4. Prepoznajte WLAN uređaj sa liste mrežnih adaptera. Lista WLAN uređaja može da sadrži termine *bežični, bežični LAN, WLAN, Wi-Fi, ili 802.11*.

Ako nijedan WLAN uređaj nije naveden, vaš računar ili nema integrisan WLAN uređaj ili upravljački program WLAN uređaja nije pravilno instaliran.

Više informacija o rešavanju problema sa WLAN mrežom potražite na mrežnim lokacijama navedenim u meniju Help and Support (Pomoć i podrška).

Nije moguće uspostaviti vezu sa željenom mrežom

Windows može automatski da popravi neispravnu WLAN vezu:

- Ako je prikazana ikona mreže na sistemskoj traci poslova, krajnje desno na traci zadataka, desnim tasterom miša kliknite na tu ikonu, a zatim kliknite na **Troubleshoot problems** (Rešavanje problema).

Windows uspostavlja početne vrednosti mrežnog uređaja i pokušava da se ponovo poveže na jednu od omiljenih mreža.

- Ako nema ikone mreže na sistemskoj traci poslova, sledite ove korake:
 1. Izaberite **Start > Control Panel (Kontrolna tabla) > Network and Internet (Mreža i internet) > Network and Sharing Center (Centar za mrežu i deljenje)**.
 2. Kliknite na **Troubleshoot problems** (Rešavanje problema) i izaberite mrežu koju želite da popratite.

Ikona mreže nije prikazana

Ako nema ikone mreže na sistemskoj traci poslova nakon konfiguracije WLAN-a, upravljački program softvera nedostaje ili je neispravan. Poruka operativnog sistema Windows „Device not Found“ („Uređaj nije pronađen“) takođe može da se prikaže. Upravljački program mora ponovo da se instalira.

Ako je WLAN uređaj koji koristite kupljen zasebno, proverite Veb lokaciju proizvođača da biste dobili najnoviji softver.

Da biste nabavili najnoviju verziju softvera za WLAN uređaj na vašem računaru, sledite ove korake:

1. Otvorite Veb pregledač i posetite lokaciju <http://www.hp.com/support>.
2. Odaberite svoju zemlju ili region.
3. Kliknite na opciju za preuzimanje softvera i upravljačkih programa, a zatim u polje za pretragu upišite broj modela svog računara.
4. Pritisnite taster **enter** i pratite uputstva sa ekrana.

 NAPOMENA: Ako je WLAN uređaj koji koristite kupljen zasebno, proverite Veb lokaciju proizvođača da biste dobili najnoviji softver.

Važeći kodovi mrežne bezbednosti nisu dostupni

Ako se od vas traži mrežni ključ ili ime (SSID) pri povezivanju na WLAN, mreža je bezbednosno zaštićena. Morate posedovati važeće kodove da biste ostvarili vezu sa bezbednom mrežom. SSID i mrežni ključ su alfanumerički kodovi koje unosite u vaš računar da biste ga identifikovali pred mrežom.

- Za mrežu povezanu sa ličnim bežičnim ruterom, u vodiču za korisnike ruteru potražite obaveštenja o podešavanju istih kodova na ruteru i WLAN uređaju.
- Za privatnu mrežu, poput kancelarijske ili javne sobe za časkanje, obratite se administratoru mreže da biste nabavili kodove koje ćete zatim uneti po zahtevu.

U cilju poboljšanja bezbednosti, neke mreže redovno menjaju SSID ili mrežne ključeve na svojim ruterima ili pristupnim tačkama. Prema tome i vi morate promeniti odgovarajući ključ na vašem računaru.

Ako ste dobili nove ključeve bežične mreže i SSID za mrežu, a ranije ste se povezivali sa tom mrežom, pratite dolenavedene korake da biste uspostavili vezu sa mrežom:

1. Izaberite **Start > Control Panel (Kontrolna tabla)> Network and Internet (Mreža i internet) > Network and Sharing Center (Centar za mrežu i deljenje).**

2. Na levoj tabli, izaberite stavku **Manage wireless networks (Upravljam bežičnim mrežama).**

Lista sa dostupnim WLAN mrežama se prikazuje. Ako ste na hotspotu sa nekoliko aktivnih WLAN mreža, nekoliko njih će biti prikazano.

3. Izaberite mrežu sa liste, desnim tasterom miša kliknite na nju, a zatim izaberite stavku **Properties (Svojstva).**

 NAPOMENA: Ako željena mreža nije navedena, proverite sa administratorom mreže da biste bili sigurni da ruter ili pristupna tačka rade.

4. Izaberite karticu **Security (Bezbednost)** i unesite ispravnu šifru bežične veze u okvir **Network security key (Mrežni bezbednosni ključ).**

5. Kliknite na dugme **OK (U redu)** da biste sačuvali ove postavke.

WLAN veza je veoma slaba

Ako je veza veoma slaba, ili ako vaš računar ne može da se poveže sa WLAN mrežom, umanjite ometanje od drugih uređaja na sledeći način:

- Pomerite računar bliže bežičnom ruteru ili pristupnoj tački.
- Privremeno isključite uređaje poput mikrotalasne, bežičnog ili mobilnog telefona da bi bili sigurni da nema ometanja od strane drugih uređaja.

Ako se veza ne popravi, pokušajte da prisilite uređaj da ponovo uspostavi sve vrednosti veze:

1. Izaberite **Start > Control Panel (Kontrolna tabla)> Network and Internet (Mreža i internet) > Network and Sharing Center (Centar za mrežu i deljenje).**

2. Na levoj tabli izaberite stavku **Manage wireless networks (Upravljam bežičnim mrežama).**

Lista sa dostupnim WLAN mrežama se prikazuje. Ako ste na hotspotu sa nekoliko aktivnih WLAN mreža, nekoliko njih će biti prikazano.

3. Izaberite mrežu, a zatim kliknite na dugme **Remove (Ukloni).**

Nije moguće uspostaviti vezu sa bežičnim ruterom

Ako pokušavate da se povežete sa bežičnim ruterom i ne uspevate, uspostavite početne vrednosti rutera iskopčavanjem kabla za napajanje rutera na 10 do 15 sekundi.

Ako računar i dalje ne može da ostvari vezu sa WLAN mrežom, ponovo pokrenite bežični ruter. Detalje potražite u uputstvima proizvođača.

Upotreba modema (samo kod pojedinih modela)

Modem mora biti priključen na analognu telefonsku liniju pomoću šestopinskog modemskog kabla RJ-11 (koji se dobija samo uz pojedine modele). U nekim zemljama takođe je potreban i adapter za modemski kabl prilagođen lokalnom standardu (koji se dobija samo uz pojedine modele). Utikači za digitalne PBX sisteme mogu da podsećaju na analogne telefonske utikače, ali nisu kompatibilni sa modemom.

⚠️ UPOZORENJE! Povezivanjem internog analognog modema na digitalnu liniju možete trajno oštetiti modem. Ako ga slučajno povežete na digitalnu liniju, odmah iskopčajte modemski kabl.

Ako modemski kabl ima strujno kolo za smanjivanje šumova (1), koje sprečava smetnje od TV i radio prijema, usmerite kraj kabla sa strujnim kolom (2) ka računaru.

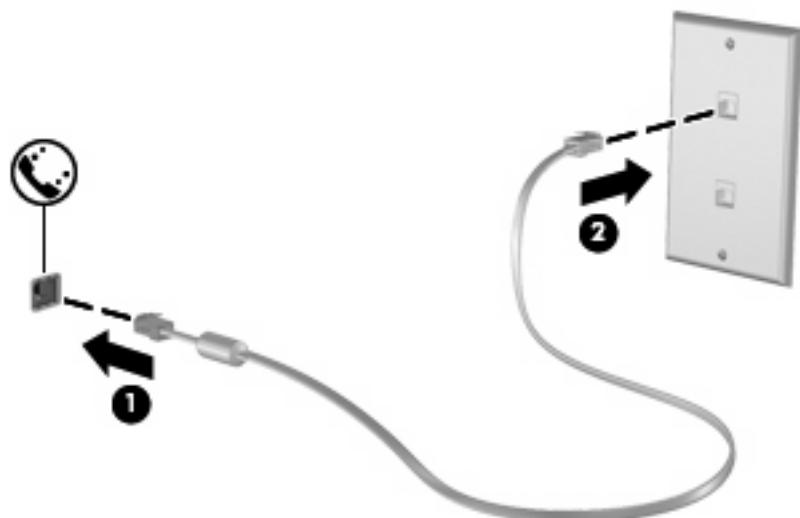

Povezivanje modemskog kabla

⚠️ UPOZORENJE! Da biste umanjili rizik od električnog udara, požara ili oštećivanja opreme, nemojte da priključujete modemski kabl (koji se dobija samo uz pojedine modele) ili telefonski kabl u (mrežni) utikač RJ-45.

Da biste povezali modemski kabl:

1. Priključite modemski kabl u modemski utikač (1) na računaru.
2. Priključite modemski kabl u zidnu telefonsku utičnicu RJ-11 (2).

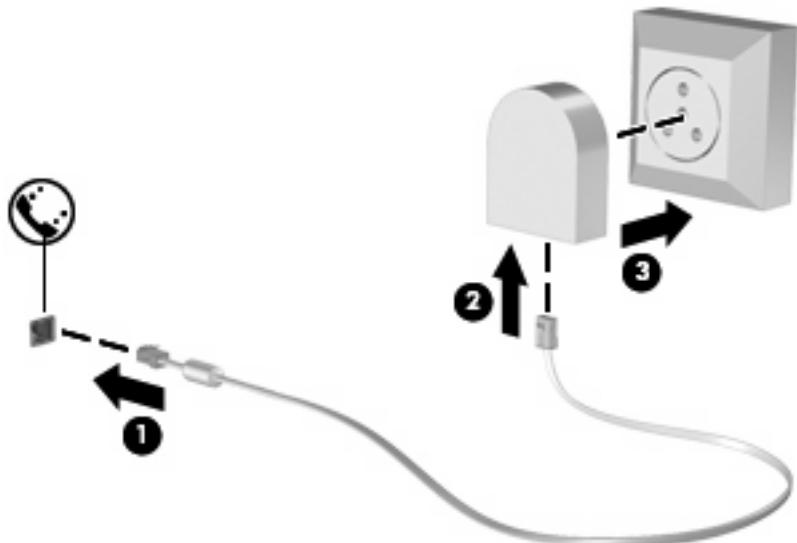

Povezivanje adaptera prilagođenog lokalnom standardu za modemski kabl

Telefonske utičnice razlikuju se od zemlje do zemlje. Da biste modem i modemski kabl (koji se dobija samo uz pojedine modele) koristili izvan zemlje/regiona gde ste kupili računar, morati nabaviti adapter prilagođen lokalnom standardu za modemski kabl (koji se dobija samo uz pojedine modele).

Da biste povezali modem na analognu telefonsku liniju koja nema telefonski konektor RJ-11, sledite ove korake:

1. Priključite modemski kabl u modemski utikač (1) na računaru.
2. Priključite modemski kabl u adapter prilagođen lokalnom standardu za modemski kabl (2).
3. Priključite adapter prilagođen lokalnom standardu za modemski kabl (3) u telefonsku zidnu utičnicu.

Izbor postavke lokacije

Prikaz trenutno izabrane lokacije

Da biste prikazali trenutno izabranu lokaciju u podešavanjima modema, sledite ove korake:

1. Izaberite **Start > Control Panel** (Kontrolna tabla).
2. Izaberite stavku **Clock, Language, and Region** (Časovnik, jezik i region).
3. Izaberite stavku **Region and Language** (Region i jezik).
4. Izaberite karticu **Location** (Lokacija) da biste prikazali svoju lokaciju.

Dodavanje novih lokacija kada ste na putu

Prema podrazumevanim podešavanjima, jedina podešena lokacija dostupna modemu jeste lokacija zemlje/regiona gde ste kupili računar. Kad putujete u druge zemlje/regione, podesite interni modem na izbor lokacije koji zadovoljava standarde funkcionisanja u zemlji/regionu gde koristite modem.

Kad dodajete nove postavke lokacije, računar ih čuva tako da u svakom trenutku možete da prelazite s jednog na drugo. Za svaku zemlju/region možete dodati više podešavanja lokacija.

△ **OPREZ:** Da biste sprečili gubitak postavki za vašu zemlju/region, nemojte da brišete važeće modemske postavke zemlje/regiona. Da biste mogli da koristite modem u drugim zemljama/regionima, čuvajući konfiguraciju prilagođenu vašoj zemlji/regionu, dodajte novu konfiguraciju za svaku lokaciju u kojoj ćete koristiti modem.

OPREZ: Da biste izbegli konfiguriranje modema na način koji bi bio u suprotnosti s telekomunikacionim propisima i zakonima zemlje/regiona gde ste došli, izaberite zemlju/region gde se računar nalazi. Ukoliko nije izabrana prava zemlja/region, modem možda neće pravilno funkcionisati.

Da biste dodali lokaciju u podešavanjima modema, sledite ove korake:

1. Izaberite **Start > Devices and Printers** (Uređaji i štampači).
2. Kliknite desnim tasterom miša na uređaj koji predstavlja vaš računar, a zatim izaberite stavku **Modem settings** (Postavke modema).
 NAPOMENA: Morate da podesite poštanski broj početne (trenutne) lokacije da biste mogli da prikažete karticu Dialing Rules (Pravila pozivanja). Ako vam lokacija nije podešena, od vas će biti zatraženo da unesete lokaciju kada izaberete stavku Modem settings (Podešavanja modema).
3. Izaberite karticu **Dialing Rules** (Pravila pozivanja).
4. Izaberite stavku **New** (Novo). Prikazaće se prozor „New Location“ (Nova lokacija).
5. U okviru **Location name** (Naziv lokacije) otkucajte ime (na primer „kuća“ ili „posao“) za novu postavku lokacije.
6. Odaberite zemlju/region sa padajuće liste **Country/region** (Zemlja/region). (Ako odaberete zemlju/region koje modem ne podržava, biće prikazan podrazumevani izbor Zemlje/regiona za SAD ili UK.)
7. Unesite poštanski broj, broj za međunarodne pozive (ako je neophodno) i broj za izlaznu liniju (ako je neophodno).
8. Pored okvira **Dial using** (Način biranja) izaberite stavku **Tone** (Tonsko) ili **Pulse** (Pulsno).
9. Kliknite na dugme **U redu** da biste sačuvali nove postavke lokacije. Prikazaće se prozor „Phone and Modem“ (Telefon i modem).
10. Uradite nešto od sledećeg:
 - Da biste nove postavke lokacije postavili kao trenutnu lokaciju, kliknite na dugme **U redu**.
 - Da biste postavili neku drugu postavku lokacije kao trenutnu lokaciju, izaberite željenu stavku u postavkama na listi lokacija, a zatim kliknite na dugme **U redu**.

 NAPOMENA: Navedenu proceduru možete iskoristiti da dodajete postavke lokacije za mesta unutar vaše zemlje/regiona, kao i za druge zemlje/regione. Na primer, mogli bi da dodate postavku pod nazivom „Posao“ u koje spadaju pravila pozivanja za pristupanje izlaznoj liniji.

Rešavanje problema s povezivanjem na putovanju

Ako imate problema s povezivanjem modema dok koristite računar izvan zemlje u kojoj ste ga kupili, isprobajte sledeće predloge.

- **Check the telephone line type** (Proverite tip telefonske linije).

Za modem je potrebna analogna, a ne digitalna telefonska linija. Linija pod nazivom PBX obično je digitalna. Telefonska linija koja se naziva data-linija, faks-linija, modemska linija ili standardna telefonska linija obično je analogna.

- **Check for pulse or tone dialing** (Proverite da li je biranje pulsno ili tonsko).

Analogna telefonska linija podržava jedan od dva načina pozivanja: pulsno ili tonsko pozivanje. Ove opcije načina pozivanja biraju se u podešavanjima u prozoru Phone and Modem (Telefon i modem). Opcija za način pozivanja koju izaberete mora biti u skladu s načinom pozivanja koji podržava telefonska linija na mestu gde se nalazite.

Da biste odredili koji način pozivanja telefonska linija podržava, otkucajte nekoliko brojeva na telefonu, a zatim obratite pažnju da li se čuju klikovi (puls) ili tonovi. Klikovi pokazuju da telefonska linija podržava pulsno biranje. Tonovi pokazuju da telefonska linija podržava tonsko biranje.

Da biste promenili način pozivanja u trenutno važećim postavkama lokacije za modem, postupite na sledeći način:

1. Izaberite **Start > Devices and Printers** (Uređaji i štampači).
 2. Kliknite desnim tasterom miša na uređaj koji predstavlja vaš računar, a zatim izaberite stavku **Modem settings** (Postavke modema).
 3. Izaberite karticu **Dialing Rules** (Pravila pozivanja).
 4. Izaberite postavke modema za vašu lokaciju.
 5. Izaberite stavku **Edit** (Uredi).
 6. Izaberite stavku **Tone** (Tonsko biranje) ili **Pulse** (Pulsno biranje).
 7. Kliknite na dugme **U redu** dvaput.
- **Check the telephone number you are dialing and the response of the remote modem** (Proverite telefonski broj koji pozivate i odgovor udaljenog modema).

Pozovite telefonski broj, proverite da li dobijate odgovor od udaljenog modema, i zatim prekinite vezu.

- **Set the modem to ignore dial tones** (Podesite modem da zanemari pozivne tonove).

Ako modem primi pozivni ton koji ne prepozna, neće pozivati i prikazaće poruku o grešci „Nema pozivnog tona“.

Da biste podesili modem da zanemari sve pozivne tonove pre pozivanja, sledite ove korake:

1. Izaberite **Start > Devices and Printers** (Uređaji i štampači).
2. Kliknite desnim tasterom miša na uređaj koji predstavlja računar, a zatim izaberite stavku **Modem settings** (Postavke modema).
3. Izaberite karticu **Modems** (Modemi).

4. Kliknite na spisak modema.
5. Kliknite na dugme **Properties** (Svojstva).
6. Izaberite **Modem**.
7. Opozovite izbor u polju za potvrdu **Wait for dial tone before dialing** (Čekaj na pozivni ton pre pozivanja).
8. Kliknite na dugme **U redu** dvaput.

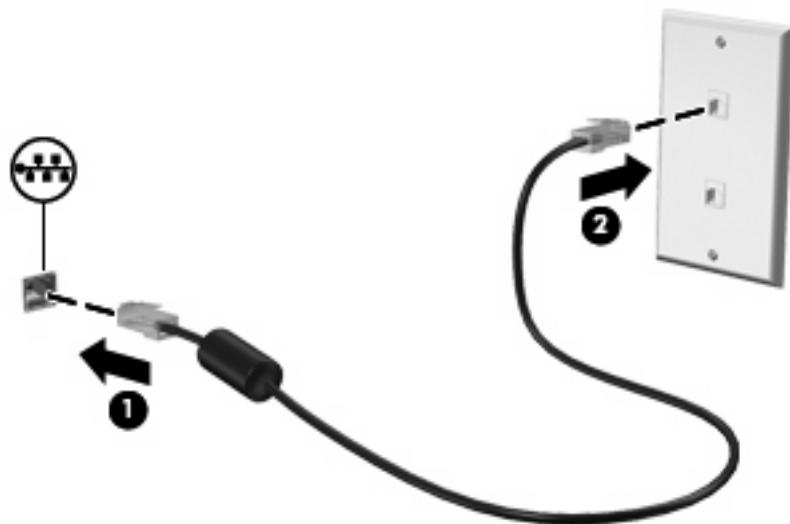
Povezivanje na lokalnu mrežu

Za povezivanje na lokalnu mrežu (LAN) potreban je osmopinski mrežni kabl RJ-45 (koji se kupuje zasebno). Ako mrežni kabl ima strujno kolo za smanjivanje šumova (1) koje sprečava smetnje TV i radio prijema, usmerite kraj kabla sa strujnim kolom (2) ka računaru.

Da biste povezali mrežni kabl:

1. Priključite mrežni kabl u mrežni konektor (1) na računaru.
2. Drugi kraj kabla priključite u mrežni zidni konektor (2).

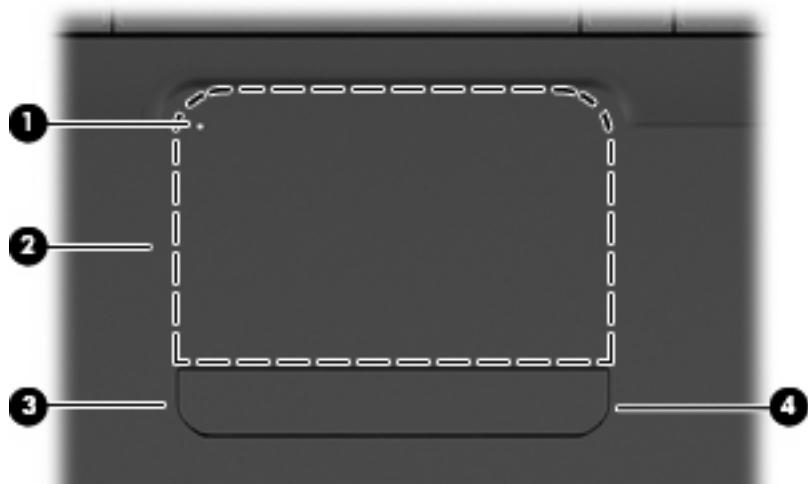

⚠️ UPOZORENJE! Da biste umanjili rizik od električnog udara, požara ili oštećivanja opreme, nemojte da priključujete modemski ili telefonski kabl u (mrežni) konektor RJ-45.

3 Pokazivački uređaji i tastatura

Upotreba TouchPad (Dodirne table)

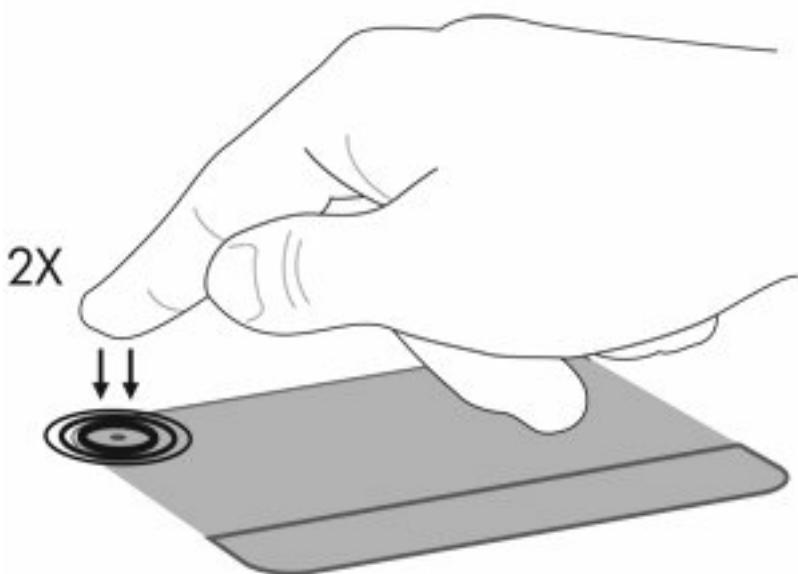
Naredna ilustracija i tabela prikazuju tablu osetljivu na dodir računara.

Komponenta	Opis
(1) Indikator za isključenu tablu osetljivu na dodir	Kada je upaljen, pokazuje da je tabla osetljiva na dodir isključena.
(2) Zona table osetljive na dodir	Pomera pokazivač miša i bira ili aktivira stavke na ekranu.
(3) Levi taster table osetljive na dodir	Funkcioniše kao levo dugme na spoljnem mišu.
(4) Desni taster table osetljive na dodir	Funkcioniše kao desno dugme na spoljnem mišu.

Uključivanje i isključivanje table osetljive na dodir

Kada je aktivna zona table osetljive na dodir, indikator je isključen. Da biste uključivali i isključivali tablu osetljivu na dodir, dva puta brzo tapnite indikator isključene table osetljive na dodir.

Da biste pokretali pokazivač, klizite prstom preko površine table osetljive na dodir u pravcu u kojem želite da se pokazivač kreće. Koristite levi i desni taster table osetljive na dodir kao odgovarajuće tastere na spoljnem mišu. Da biste se pomerali nagore i nadole pomoću zone za pomeranje table osetljive na dodir, klizite prstom vertikalno duž desne ivice table osetljive na dodir.

NAPOMENA: Ako koristite tablu osetljivu na dodir za pomeranje pokazivača, morate podići prst sa table pre prelaska na zonu za pomeranje. Jednostavno prevlačenje prsta sa table osetljive na dodir na zonu za pomeranje neće aktivirati funkciju pomeranja.

Korišćenje pokreta na tabli osetljivoj na dodir

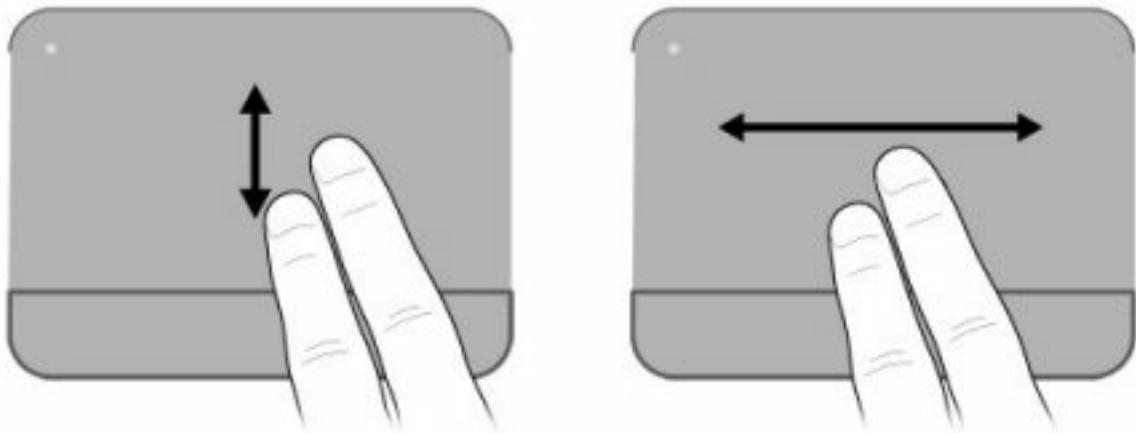
Tabla osetljiva na dodir podržava različite pokrete. Da biste aktivirali pokrete table osetljive na dodir, postavite dva prsta na tablu osetljivu na dodir kao što opisuju sledeći odeljci.

Da biste omogućili ili onemogućili ove pokrete, kliknite dvaput na ikonu **Synaptics** na sistemskoj traci poslova, krajnje desno na traci zadataka, a zatim potvrdite ili opozovite izbor u polju za potvrdu **Disable gestures** (Onemogući pokrete). Da biste omogućili ili onemogućili neki poseban pokret, izaberite **Control Panel > Hardware and Sound > Mouse > Device settings > Settings**(Kontrolna Tabla > Hardver i zvuk > Miš > Postavke uređaja > Podešavanja), a zatim potvrdite ili opozovite izbor u polju za potvrdu pored pokreta koji želite da omogućite ili onemogućite.

Pomeranje

Pomeranje je korisno pri kretanju na gore ili na dole na stranici ili slici. Za pomeranje, postavite dva prsta na TouchPad (Dodirnu tablu) i vucite ih preko nje pokretom na gore, dole, levo ili desno.

 NAPOMENA: Brzina pomeranja zavisi od brzine prsta.

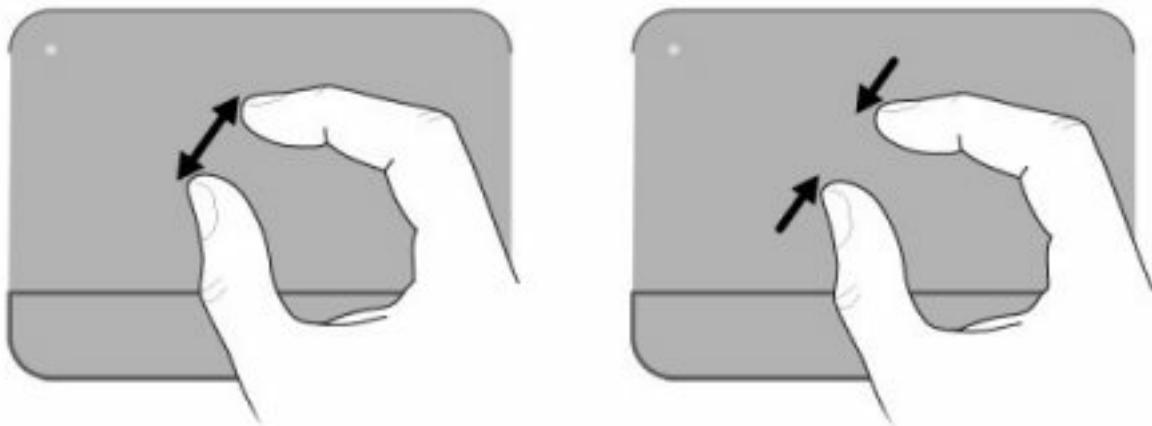

Primicanje prstiju

Primicanjem prstiju možete da umanjujete ili uvećavate predmete poput PDF-a, slika i fotografija

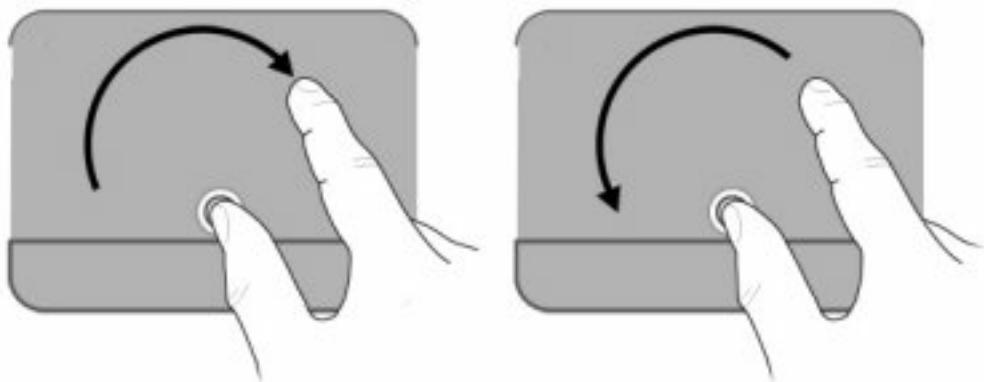
Primicanje:

- Uvećajte držeći dva prsta zajedno na tabli osetljivoj na dodir, a zatim razdvojite prste da bi uvećali veličinu objekta.
- Umanjite držeći dva prsta razdvojeno na tabli osetljivoj na dodir, a zatim spojite prste da bi umanjili veličinu objekta.

Rotiranje

Rotiranjem možete da rotirate predmete poput fotografija i stranica. Da biste rotirali, postavite palac na tablu osetljivu na dodir, a zatim polukružno pokrećite kažiprst oko palca.

Podešavanje željenih opcija pokazivačkog uređaja

Upotrebite Mouse Properties (Svojstva miša) u operativnom sistemu Windows da biste prilagodili postavke za pokazivačke uređaje, poput konfigurisanja dugmadi, brzine klika i opcije pokazivača.

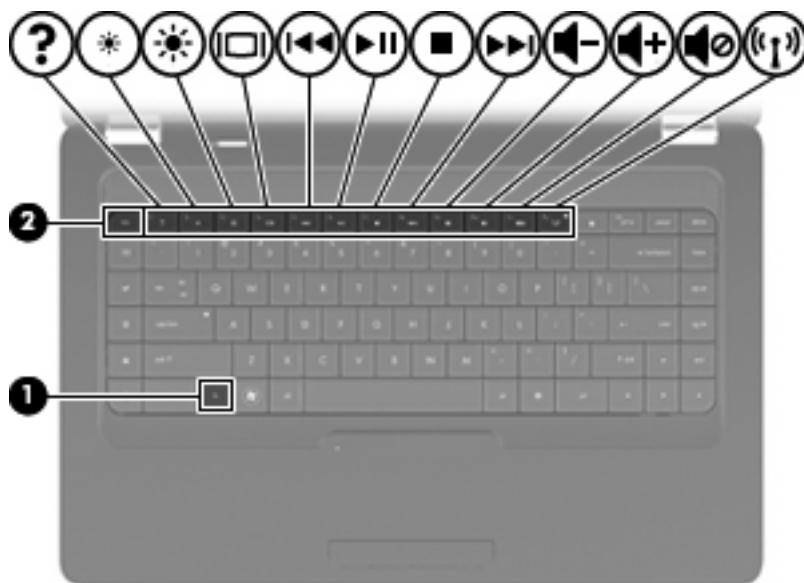
Za pristup opciji „Mouse Properties“ (Svojstva miša), izaberite stavke **Start > Devices and Printers** (Uredaji i štampači). Zatim, kliknite desnim tasterom na uređaj koji predstavlja računar i izaberite **Mouse settings** (Podešavanja miša).

Korišćenje tastature

Ikone prikazane na tasterima od **f1** do **f12** predstavljaju funkcije akcijskih tastera.

 NAPOMENA: U zavisnosti od programa koji koristite, pritiskanjem **fn** i jednog od akcijskih tastera otvara se poseban meni prečica u okviru tog programa.

Funkcija akcijskih tastera je fabrički omogućena. Ako onemogućite ovu funkciju u programu Setup Utility (Uslužnom programu za podešavanje), moraćete da pritisnete **fn** i jedan akcijski taster da biste pokrenuli dodeljene funkcije (pogledajte [Uslužni program za podešavanje \(BIOS\) na stranici 99](#)).

Funkcija	Akcijski taster ili interventni taster
fn+esc	Pritisnite kombinaciju tastera fn+esc (1) i (2) da bi se na ekranu pojavila informacija o komponentama hardverskog sistema i o broju verzije BIOS sistema (bazičnom input-output sistemu).
	Pritisnite f1 da biste otvorili meni Help and Support (Pomoć i podrška), koji vam pruža informacije o operativnom sistemu Windows i računaru, daje odgovore na pitanja, uputstva za rad, i ažurira računar. Help and Support (Pomoć i podrška) takođe pruža mogućnost vršenja provere radne sposobnosti računara, automatskog i interaktivnog rešavanja problema, rešenja za popravku, procedura za oporavak sistema, kao i veze za podršku.
	Pritisnite i zadržite taster f2 kako biste postepeno smanjili osvetljenje ekrana.
	Pritisnite i zadržite taster f3 kako biste postepeno povećali osvetljenje ekrana.
	Pritisnite taster f4 za prebacivanje slike između uređaja za prikaz povezanih sa računaram. Na primer, ako je monitor povezan sa računaram, pritiskom na ovaj taster menjate sliku između ekrana računara i monitora za istovremeni prikaz na oba uređaja. Većina spoljnih monitora prima video informacije od računara preko spoljnog VGA video standarda. Taster f4 takođe može da menja slike između drugih uređaja koji primaju video informacije od računara.
	Pritisnite taster f5 da biste reprodukovali prethodnu numeru sa CD-a ili prethodno poglavljje DVD-a ili BD-a.
	Pritisnite taster f6 za reprodukciju, pauziranje ili obnavljanje reprodukcije numere audio CD-a ili poglavљja DVD-a ili BD-a.

Funkcija	Akcijski taster ili interventni taster
	Pritisnite taster f7 da biste zaustavili audio reprodukciju CD-a, DVD-a, ili BD-a.
	Pritisnite taster f8 da biste reprodukovali sledeću numeru audio CD-a ili sledeći odeljak DVD ili BD diska.
	Pritisnite i držite taster f9 da biste postepeno smanjili jačinu zvuka.
	Pritisnite i držite taster f10 da biste postepeno povećali jačinu zvuka.
	Pritisnite taster f11 za isključivanje ili obnavljanje zvuka u zvučnicima.
	Pritiscanje tastera f12 uključuje i isključuje funkciju bežične veze. NAPOMENA: Ovaj taster ne uspostavlja bežičnu vezu. Da biste uspostavili bežičnu vezu, bežična mreža mora biti već podešena.

Pogledajte odeljke od broja (2) do (6) u [Tasteri na stranici 5](#) za informacije o korišćenju aplikacije tastera za brzo pokretanje.

Čišćenje table osetljive na dodir i tastature

Zbog prljavštine na tabli osetljivoj na dodir pokazivač može da se nekontrolisano kreće po ekranu. Da biste ovo izbegli, očistite tablu osetljivu na dodir vlažnom tkaninom i često perite ruke kada koristite računar.

⚠️ UPOZORENJE! Da biste umanjili rizik od strujnog udara ili oštećivanja unutrašnjih komponenti, nemojte koristiti nastavke usisivača kada čistite tastaturu. Na površinu tastature usisivač može da nanese prljavštinu koja u njemu ostaje posle čišćenja domaćinstva.

Redovno čistite tastaturu da biste sprečili zaglavljivanje tastera i da biste uklonili prašinu, vlakna i trunčice koji mogu zapasti pod tastere. Otpad ispod tastera možete razduvati pomoću spreja komprimovanog vazduha sa cevčicom.

4 Multimedija

Funkcije multimedije

Vaš računar sadrži funkcije multimedije pomoću kojih možete slušati muziku, gledati filmove i fotografije. Vaš računar može imati sledeće komponente multimedije:

- Optička disk jedinica za reprodukciju audio i video diskova
- Integrисane zvučnike za slušanje muzike
- Integrисани mikrofon za beleženje vaših audio snimaka
- Integrисану web kameru kojom možete beležiti audio i video snimke
- Instalirani multimediji softver kojim možete da reprodukujete i organizujete svoju muziku, filmove i fotografije
- Multimedijalni akcijski tasteri koji obezbeđuju brz pristup multimedijalnim zadacima

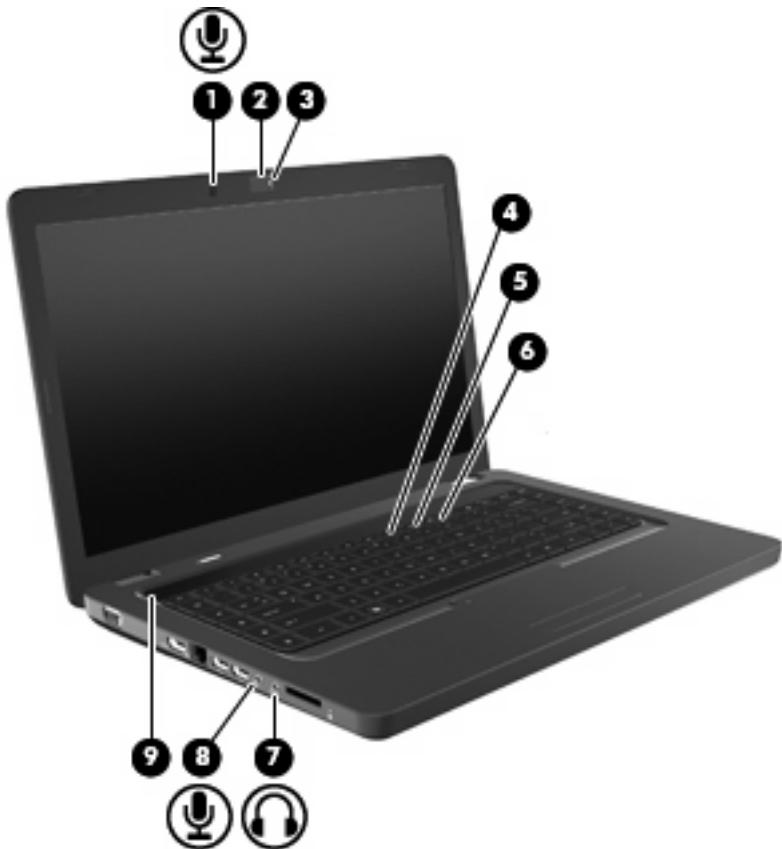

NAPOMENA: Vaš računar možda nema sve komponente sa spiska.

Upoznavanje vaših komponenti multimedije

NAPOMENA: Vaš računar može se donekle razlikovati od ilustracije u ovom poglavlju.

Komponenta	Opis
(1) Unutrašnji mikrofon	Snima zvuk.
(2) Web kamera (samo na pojedinim modelima)	Pravi audio i video snimke, kao i fotografije.
(3) Svetlo web kamere (samo na pojedinim modelima)	Belo: Veb kamera se koristi.
(4) Akcijski taster za smanjenje jačine zvuka (f9)	Smanjivanje jačine zvuka u zvučniku.
(5) Akcijski taster za pojačanje zvuka (f10)	Pojačava zvuk u zvučniku.
(6) Akcijski taster za isključenje zvuka (f11)	Isključuje i uključuje zvučnike.
(7) Konektor za audio-izlaz (slušalice)	Emituje zvuk kada je povezan sa dodatnim stereo zvučnicima, slušalicama, bobicama sa mikrofonom ili audio izlazom televizora.

UPOZORENJE! Kako bi smanjili rizik od povrede, prilagodite volumen pre stavljanja slušalica ili bobic. Za dodatne informacije o bezbednom rukovanju pogledajte *Regulatory, Safety and Environmental Notices* (Informacije o uredbama, bezbednom rukovanju i zaštiti životne sredine).

NAPOMENA: Kada je uređaj spojen na konektor za slušalice, zvučnici računara su isključeni.

Komponenta	Opis
(8) Konektor za audio-ulaz (mikrofon)	Povezuje mikrofon dodatnih slušalica, stereopojasni ili jednotonski mikrofon.
(9) Rešetka zvučnika	Dva integrisana zvučnika proizvode zvuk.

Podešavanje volumena

Možete podesiti volumen korišćenjem sledećih kontrola:

- Akcijski tasteri:
 - Pritisnite taster **f11** za isključivanje ili obnavljanje zvuka u zvučnicima.
 - Pritisnite i držite taster **f9** da biste postepeno smanjili jačinu zvuka.
 - Pritisnite i držite taster **f10** da biste postepeno povećali jačinu zvuka.
- Windows kontrola jačine zvuka:
 - a. Kliknite na ikonu zvučnika na sistemskoj traci poslova, krajnje desno na traci zadataka.
 - b. Pojačajte ili smanjite jačinu zvuka pomeranjem klizača gore ili dole. Kliknite na ikonu „Mute Speakers“ (Privremeno isključi zvučnike) da biste prigušili zvuk.

– ili –

 - a. Kliknite desnom stranom tastera na ikonu „Speakers“ (Zvučnici) na sistemskoj traci poslova, a zatim izaberite stavku **Open Volume Mixer** (Otvori mikser jačine zvuka).
 - b. U koloni „Speakers“ (Zvučnici), možete da povećate ili smanjite jačinu zvuka pomeranjem klizača gore ili dole. Zvuk možete takođe isključiti klikom na ikonu „Mute Speakers“ (Isključi zvučnike).

Ukoliko ikona „Speakers“ (Zvučnici) nije prikazana na sistemskoj traci poslova, sledite ove korake da biste je dodali:

- a. Kliknite desnim tasterom na ikonu „Show hidden icons“ (Prikaži skrivene ikone) (strelica na levoj strani sistemske trake poslova).
 - b. Klikni na **Customize notification icons** (Prilagodi ikone za obaveštenja).
 - c. Pod **Behaviors** (Ponašanja), izaberite **Show icon and notifications** (Prikaži ikonu i obaveštenja) za Volumen ikonu.
 - d. Kliknite na dugme **OK**.
- Kontrola volumena programa:

Volumen takođe može biti podešen u okviru nekih programa.

Korišćenje funkcija za medija aktivnost

Akcijski tasteri za aktivnost medija kontrolišu reprodukciju CD-a, DVD-a, ili BD (Blu-ray disk) u optičkoj disk jedinici.

Korišćenje akcijskih tastera za aktivnost medijuma

Kada se audio CD, DVD, ili BD ne reproducuje, pritisnite taster **f6 (2)** da biste uključili reprodukciju diska.

Kada se audio CD, DVD, ili BD reproducuje, koristite sledeće akcijske tastere:

- Da biste pauzirali ili obnovili reprodukciju diska, pritisnite taster **f6 (2)**.
- Da biste zaustavili disk, pritisnite taster **f7 (3)**.
- Da biste uključili reprodukciju prethodne numere audio CD-a ili prethodnog poglavlja DVD-a ili BD-a, pritisnite taster **f5 (1)**.
- Da biste pokrenuli reprodukciju sledeće numere audio CD-a ili narednog poglavlja DVD-a ili BD-a, pritisnite taster **f8 (4)**.

Softver multimedije

Računar sadrži unapred instaliran multimedijalni softver koji vam omogućava da reprodukujete muziku, gledate filmove i prikazujete fotografije. Sledеći odeljci pružaju detalje o programu CyberLink PowerDVD i drugim unapred instaliranim multimedijalnim softverima.

Korišćenje softvera CyberLink PowerDVD

CyberLink PowerDVD pretvara vaš prenosni računar u pokretni zabavni centar. Uz CyberLink PowerDVD možete uživati u muzici i DVD filmovima.

Da biste pokrenuli program CyberLink PowerDVD, izaberite **Start > All Programs (Svi Programi) > CyberLink PowerDVD**.

Informacije o upotrebi programa CyberLink PowerDVD potražite u pomoći za softver.

Korišćenje drugih već instaliranih softvera multimedije

Pronalaženje drugih već instaliranih softvera multimedije:

- ▲ Izaberite **Start > All Programs (Svi Programi)**, i onda otvorite program multimedije koji želite da koristite. Na primer, ako želite da koristite Windows Media Player za reprodukciju audio CD-a, kliknite na **Windows Media Player**.

 NAPOMENA: Neki programi mogu biti smešteni u potfasciklama.

Instaliranje multimedijalnog softvera sa diska

Da bi instalirali bilo koji multimedijiski softver sa CD-a ili DVD-a, pratite ove korake:

1. Ubacite disk u optičku disk jedinicu.
2. Kada se otvori Čarobnjak za instalaciju, pratite uputstva na ekranu.
3. Ponovo pokrenite računar ako se to od vas zatraži.

 NAPOMENA: Detalje o korišćenju softvera koji dobijate sa računarcem potražite u uputstvu proizvođača softvera koje se može nalaziti na disku, u softveru pomoći, ili na Veb lokaciji proizvođača.

Audio

Vaš računar omogućava vam korišćenje raznih audio funkcija:

- Reprodukovanje muzike sa zvučnika na računaru i/ili povezanih spoljnih zvučnika.
- Snimanje zvuka korišćenjem ugrađenog mikrofona ili povezivanjem spoljnog mikrofona.
- Preuzimanje muzike sa Interneta.
- Kreiranje multimedijalnih prezentacija pomoću zvuka i slika.
- Prenos zvuka i slika putem programa za razmenu trenutnih poruka.
- Radio programi brzog protoka (samo pojedini modeli) ili prijem FM radio signala.
- Kreiranje ili „narezivanje“ audio CD-ova.

Povezivanje spoljnih audio uređaja

 UPOZORENJE! Kako bi smanjili rizik od povrede, prilagodite volumen pre stavljanja slušalica ili bubica. Za dodatne informacije o bezbednosti, proverite *Regulatory, Safety and Environmental Notices* (Obaveštenja o Uredbama, bezbednom rukovanju i očuvanju životne sredine).

Za povezivanje spoljnih uređaja poput spoljnih zvučnika, slušalica ili mikrofona, proverite informacije koje su dostavljene uz uređaj. Za najbolje rezultate, setite se sledećih saveta:

- Proverite da li je kabl uređaja čvrsto spojen sa odgovarajućim utikačem na vašem računaru. Konektori kablova su obično označeni istom bojom kao odgovarajući utikači na računaru.
- Obavezno instalirajte sve upravljačke programe potrebne za rad spoljnog uređaja.

 NAPOMENA: Upravljački program je neophodan program koji radi kao prevodilac između uređaja i programa koji koriste uređaj.

Provera vaših audio funkcija

Da bi proverili sistemski zvuk na vašem računaru, pratite ove korake:

1. Izaberite **Start > Control Panel** (Kontrolna tabla).
2. Kliknite na **Hardware and Sound** (Hardver i zvuk).
3. Kliknite na **Sound** (Zvuk).
4. Kada se otvorи prozor „Sound“ (Zvuk), izaberite karticu **Sounds** (Zvukovi). U okviru „Program Events“ (Dograđaji u programu) izaberite neki vid zvučnog oglašavanja, na primer zvučni signal ili alarm, a zatim kliknite na dugme **Test**.

Trebali bi da čujete zvuk kroz zvučnike ili povezane slušalice.

Da bi proverili funkcije snimanja na vašem računaru, pratite ove korake:

1. Izaberite **Start > All Programs** (Svi programi) > **Accessories** (Pribor) > **Sound Recorder** (Snimač zvuka).
2. Kliknite na **Start Recording** (Počni snimanje) i pričajte u mikrofon. Snimite datoteku na vašu radnu površinu.
3. Otvorite Windows Media Player ili CyberLink PowerDVD i ponovite reprodukciju zvuka.

 NAPOMENA: Za najbolje rezultate pri snimanju, govorite direktno u mikrofon i snimajte zvuk u podešavanju bez okolne buke.

Da potvrdite ili promenite audio podešavanja na vašem računaru, izaberite **Start > Control Panel** (Kontrolna tabla) > **Hardware and Sound** (Hardver i zvuk) > **Sound** (Zvuk).

Video

Vaš računar omogućava vam korišćenje raznih video funkcija:

- Gledajte filmove.
- Igrajte igre preko Interneta.
- Uređujte fotografije i video zapise kako bi kreirali prezentacije.
- Povežite spoljne video uređaje.

Povezivanje HDMI uređaja (samo pojedini modeli)

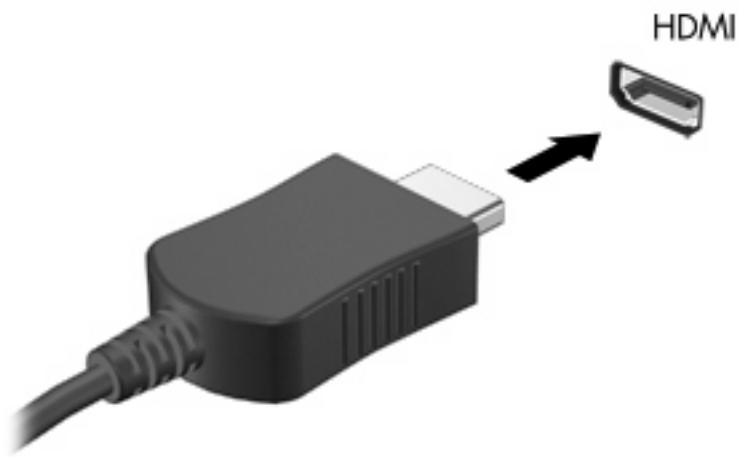
Pojedini modeli računara sadrže HDMI (Multimedija sa interfejsom visoke definicije) port. HDMI port povezuje računar sa opcionalnim video ili audio uređajem, kao što je televizija visoke definicije, ili druge kompatibilne digitalne ili audio komponente.

Računar može da podrži jedan HDMI uređaj povezan na HDMI port, dok istovremeno održava sliku na ekranu računara ili drugog spoljnog prikaza.

 NAPOMENA: Za prenos video signala preko HDMI porta, potreban vam je HDMI kabl (kupuje se posebno), dostupan kod većine snabdevača elektronskom robom.

Povezivanje video ili audio uređaja na HDMI port:

1. Povezivanje jednog kraja HDMI kabla na HDMI port na računaru.

2. Povezivanje drugog kraja kabla sa video uređajem, prema instrukcijama proizvođača.
3. Pritisnite taster **f4** na računaru da biste prebacili sliku sa uređaja za prikaz povezanih na računar.

Podešavanje zvuka za HDMI (samo pojedini modeli)

Za podešavanje HDMI zvuka, prvo povežite audio ili video uređaj, poput televizora visoke definicije, na HDMI port vašeg računara. Onda podesite početni uređaj za reprodukciju kao što sledi:

1. Kliknite desnim tasterom na ikonu „Speakers“ (Zvučnici) na sistemskoj traci poslova, krajnje desno na traci zadatka, a zatim izaberite stavku **Playback devices** (Uređaji za reprodukciju).
2. Na kartici naziva Playback (Reprodukacija), kliknite ili **Digital Output** (Digitalni izlaz) ili **Digital Output Device (HDMI)** (Uređaj za digitalni izlaz /HDMI/).
3. Kliknite **Set Default** (Postavi početnu vrednost), a onda **OK**.

Da bi vratili zvuk na zvučnike računara, pratite ove korake:

1. Kliknite desnim tasterom na ikonu „Speakers“ (Zvučnici) na sistemskoj traci poslova, krajnje desno na traci zadatka, a zatim izaberite stavku **Playback devices** (Uređaji za reprodukciju).
2. Na kartici Playback (Reprodukacija), izaberite stavku **Speakers** (Zvučnici).
3. Kliknite **Set Default** (Postavi početnu vrednost), a onda **OK**.

Optička disk jedinica

Optička disk jedinica, poput DVD-ROM disk jedinice, reproducuje optičke diskove (CD i DVD). Ovi diskovi čuvaju podatke poput muzike, fotografija i filmova. DVD diskovi imaju veći kapacitet nego CD diskovi.

Vaša optička disk jedinica može da čita standardne CD i DVD diskove. Ako je optička disk jedinica Blu-ray Disc ROM, takođe čita Blu-ray diskove.

Informacije o korišćenju optičke disk jedinice potražite u [Optička disk jedinica na stranici 66](#).

Web kamera (samo na pojedinim modelima)

Vaš računar može imati ugrađenu web kameru, koja se nalazi na vrhu ekrana. Web kamera je uređaj za unos podataka kojim možete snimiti i razmeniti video snimke. Instalirani CyberLink YouCam softver donosi nove karakteristike koje daju nove mogućnosti.

Za upotrebu web kamere i CyberLink YouCam softvera, izaberite **Start > All Programs (Svi programi) > CyberLink YouCam > CyberLink YouCam**.

 NAPOMENA: Kada prvi put pristupate YouCam softveru, može doći do kratke pauze dok se softver učitava.

Upotrebom programa YouCam kao softvera Veb kamere možete eksperimentisati sa sledećim funkcijama:

- Video – Snimanje i reprodukcija video zapisa sa Veb kamere. Video zapis takođe možete poslati e-poštom ili ga otpremiti na YouTube pomoću ikone na interfejsu softvera.
- Video streaming (brzi protok)–Kada otvorite vaš program za trenutno slanje-primanje poruka, YouCam prikazuje lebdeću paletu alata kojom možete dodati grafičke efekte.
- Posebni efekti—Dodavanje okvira, filtera i emocija vašim fotografijama i video snimcima.
- Fotografije—Snimite jedan kadar ili brzi niz snimaka.
- Povezivanje – pošaljite fotografije i video zapis e-poštom pomoću ikone na interfejsu softvera.

 NAPOMENA: Detalje o korišćenju Veb kamere potražite u uputstvima proizvođača softvera koja mogu biti dostavljena uz softver, na disku, ili na Veb lokaciji proizvođača.

Saveti o web kameri

U cilju postizanja optimalnih performansi, pratite sledeća uputstva dok koristite web kameru:

- Proverite imate li najnoviju verziju programa za trenutno slanje - primanje poruka pre počinjanja video konverzacije.
- Web kamera možda neće odgovarajuće raditi kroz neke zaštitne zidove na mreži.

 NAPOMENA: Ukoliko imate problema prilikom prikazivanja ili slanja multimedijalnih datoteka nekome na drugoj lokalnoj mreži ili van zaštitnog zida vaše mreže, privremeno onemogućite zaštitni zid, obavite zadatak koji ste želeli, a zatim opet omogućite zaštitni zid. Da bi trajno rešili problem, ponovo konfigurišite zaštitni zid po potrebi, i prilagodite uslove i podešavanja drugih sistema zaštite od upada.

 UPOZORENJE! Sve dok je zaštitni zid onemogućen, bezbednost je privremeno ugrožena.

Podešavanje svojstava web kamere

Možete podesiti svojstva web kamere korišćenjem Properties (Svojstva) okvira za dijalog, koji je dostupan iz raznih programa koji koriste ugrađenu kameru, obično iz konfiguracije, podešavanja ili menija svojstava:

- **Brightness** (Svetlina)—Kontroliše količinu svetlosti koja je uključena u sliku. Viša podešavanja za svetlinu daju svetliju sliku; niža daju tamniju sliku.
- **Contrast** (Kontrast)—Kontroliše razliku između svetlijih i tamnijih područja na slici. Viša vrednost kontrasta daje intenzivniju sliku; niži kontrast zadržava više od originalnog dinamičkog raspona informacije ali vodi ka ravnijoj slici.
- **Hue** (Nijansa)—Kontroliše odnos boja i razliku među njima (šta čini boju crvenom, zelenom, ili plavom). Nijansa (Hue) se razlikuje od zasićenja (saturation), koje meri jačinu nijanse.
- **Saturation** (Zasićenje)—Kontroliše jačinu boja u finalnoj slici. Viša podešavanja za zasićenje daju jasniju sliku; niža daju nežniju sliku.
- **Sharpness** (Oštrina)—Kontroliše definiciju ivica u slici. Viša podešavanja za oštrinu daju definisaniju sliku; niža daju mekšu sliku.
- **Gamma**—Kontroliše kontrast koji utiče na srednje sive i srednje tonove slike. Gamma podešavanjima slike možemo da promenimo vrednost svetline srednjih tonova sive bez značajne promene senki i svetlih površina. Niža gamma vrednost čini sivu crnom, a crnu još tamnjom.
- **Kompenzacija pozadinskog osvetljenja** – Vrši kompenzaciju u slučajevima preosvetljenja iz pozadine gde bi subjekt bio zasenjen efektima cvetanja ili siluete.

Za informacije o korišćenju web kamere, izaberite **Start > Help and Support** (Pomoć i podrška).

5 Upravljanje napajanjem

Podešavanje opcija napajanja

Korišćenje stanja za uštedu energije

Računar ima dva fabrički omogućena stanja za uštedu energije: Stanje spavanja i hibernacija.

Kada se uključi stanje spavanja, indikator napajanja trepne, a monitor se ugasi. Vaš rad se snima u memoriju, dozvoljavajući vam da izađete iz režima „Sleep“ (Stanje spavanja) brže nego iz režima „Hibernation“ (Hibernacija). Ako je računar u stanju spavanja duži period ili ako je baterija blizu kritičnog nivoa dok traje stanje spavanja, računar započinje režim hibernacije.

Pri pokretanju hibernacije, ono što ste uradili čuva se u datoteci hibernacije na čvrstom disku, a računar se isključuje.

 OPREZ: Da biste sprečili moguće gubitke kvaliteta audio i video zapisa, gubitak mogućnosti reprodukcije audio ili video zapisa ili gubitak informacija, ne pokrećite stanje spavanja ili hibernaciju dok čitate sa diska ili spoljne medijske kartice odnosno dok upisujete na njih.

 NAPOMENA: Nije moguće pokrenuti mrežno povezivanje niti izvesti ikakva funkcija računara dok je računar u stanju spavanja ili u hibernaciji.

Pokretanje stanja spavanja i izlazak iz njega

Sistem je fabrički podešen da započne stanje spavanja posle 15 minuta neaktivnosti kada radi na baterije i 30 minuta neaktivnosti kada radi na spoljno napajanje.

Podešavanja napajanja i vremenski okviri mogu se menjati u okviru Power Options (Opcije napajanja) u Windows® Control Panel (Kontrolna tabla operativnog sistema Windows).

Ako je računar uključen, stanje spavanja možete pokrenuti na neki od sledećih načina:

- Kratko pritisnite dugme za napajanje.
- Zatvorite ekran.
- Kliknite na dugme **Start**, kliknite na strelicu pored dugmeta „Shut down“ (Isključi), a zatim izaberite stavku **Sleep** (Stanje spavanja).

Možete da izađete iz stanja spavanja na neki od sledećih načina:

- Kratko pritisnite dugme za napajanje.
- Ako je ekran spušten, podignite ga.
- Pritisnite taster na tastaturi ili dugme na daljinskom upravljaču.
- Aktivirajte tablu osetljivu na dodir.

Kada računar izlazi iz stanja spavanja, lampica napajanja se pali, a vaš rad se vraća na ekran tamo gde ste prekinuli.

 NAPOMENA: Ukoliko ste zadali lozinku pri buđenju računara, morate uneti svoju Windows lozinku pre nego što se vaš rad vrati na ekran.

Pokretanje hibernacije i izlazak iz nje

Sistem je fabrički podešen da započne režim hibernacije posle 1.080 minuta (18 časova) neaktivnosti kada radi na baterije i spoljno napajanje, ili kada baterija padne na kritičan nivo.

Postavke napajanja i vremenski okviri mogu se menjati u okviru Power Options (Opcije napajanja) u Windows® Control Panel (Kontrolna tabla operativnog sistema Windows).

Da biste pokrenuli režim hibernacije:

- ▲ Kliknite na dugme **Start**, kliknite na strelicu pored dugmeta „Shut down“ (Isključi napajanje), a zatim kliknite na **Hibernate** (Hibernacija).

Da biste izašli iz hibernacije:

- ▲ Kratko pritisnite dugme za napajanje.

Lampica napajanja se pali i vaš rad se vraća na ekran tamo gde ste prestali sa radom.

 NAPOMENA: Ukoliko ste zadali lozinku pri buđenju računara, morate uneti svoju Windows lozinku pre nego što se rad vrati na ekran.

Korišćenje merača baterije

Merač baterije nalazi se na sistemskoj traci poslova, krajnje desno na traci zadataka. Merač baterije obezbeđuje brz pristup podešavanjima napajanja, uvid u preostalu snagu baterije i izbor različitih planova napajanja.

- Za procentualni prikaz preostale snage baterije i tekući plan napajanja, pređite kurzorom preko ikone merača baterije.
- Da biste pristupili opcijama napajanja ili promenili plan napajanja, kliknite merač baterije i izaberite stavku sa liste.

Neki indikatori nivoa baterije pokazuju da li računar radi na baterije ili na spoljno napajanje. Ikona takođe prikazuje poruku ako je baterija pala na izmaku, kritičnom nivou ili rezervnom nivou baterije.

Skrivanje ili prikazivanje indikatora nivoa baterije:

1. Kliknite desnim tasterom na ikonu „Show hidden icons“ (Prikaži skrivene ikone) (strelica na levoj strani sistemske trake poslova).
2. Izaberite stavku **Customize notification icons** (Prilagodi ikone obaveštenja).
3. U okviru Behaviors (Ponašanja), izaberite **Show icons and notifications** (Prikaži ikone i obaveštenja) za ikonu Power (Napajanje).
4. Kliknite na dugme **U redu**.

Korišćenje planova napajanja

Plan napajanja je skup sistemskih podešavanja koji upravlja načinom na koji računar koristi napajanje. Plan napajanja može vam pomoći da sačuvate energiju ili da dovedete performanse do maksimuma.

Možete da izmenite podešeni plan napajanja ili da kreirate svoj plan.

Uvid u tekući plan napajanja

- ▲ Kliknite na ikonu merača baterije na sistemskoj traci poslova, krajnje desno na traci zadataka.
 - ili –
- Izaberite **Start > Control Panel** (Kontrolna tabla) > **System and Security** (Sistem i bezbednost) > **Power Options** (Opcije napajanja).

Izbor različitog plana napajanja

- ▲ Kliknite na ikonu merača baterije na sistemskoj traci poslova i izaberite plan napajanja sa liste.
 - ili –
- Izaberite **Start > Control Panel** (Radna površina) > **System and Security** > (Sistem i bezbednost) **Power Options** (Opcije napajanja) i izaberite plan napajanja sa liste.

Prilagođavanje planova za napajanje

1. Kliknite na ikonu merača baterije na sistemskoj traci poslova, a zatim izaberite stavku **More power options** (Više opcija napajanja).
 - ili –Izaberite **Start > Control Panel** (Kontrolna tabla) > **System and Security** (Sistem i bezbednost) > **Power Options** (Opcije napajanja).
2. Izaberite plan napajanja, a zatim kliknite na dugme **Change plan settings** (Izmeni postavke plana).
3. Promenite postavke po potrebi.
4. Za promenu dodatnih postavki, kliknite **Change advanced power settings** (Promeni napredne postavke napajanja) i tada unesite svoje promene.

Zadavanje lozinke pri budženju

Da biste podesili računar da traži lozinku pri izlasku iz stanja spavanja ili hibernacije, pratite ove korake:

1. Izaberite **Start > Control Panel** (Kontrolna tabla) > **System and Security** (Sistem i bezbednost) > **Power Options** (Opcije napajanja).
2. U levom oknu izaberite stavku **Require a password on wakeup** (Zahtevaj lozinku po budženju računara).
3. Izaberite stavku **Change Settings that are currently unavailable** (Promenite postavke koje trenutno nisu dostupne).
4. Izaberite stavku **Require a password (recommended)** (Zahtevaj lozinku (preporučeno)).
5. Kliknite na dugme **Save changes** (Sačuvaj promene).

Primena spoljnog napajanja naizmeničnom strujom

Spoljno napajanje naizmeničnom strujom obezbeđuje se putem nekog od sledećih uređaja:

⚠️ UPOZORENJE! Kako biste izbegli moguće bezbednosne probleme, koristite samo adapter naizmenične struje koji je dostavljen uz računar, adapter koji je dostavljen kao zamena od HP, ili kompatibilan adapter kupljen od HP.

- Odobreni adapter za naizmeničnu struju
- Dodatni proizvod za proširenje

Povežite računar sa spoljnim napajanjem naizmeničnom strujom pod nekim od sledećih uslova:

⚠️ UPOZORENJE! Nemojte puniti bateriju računara dok ste u avionu.

- Kada punite ili kalibrišete bateriju
- Kada instalirate ili menjate sistemski softver
- Kada upisujete informacije na CD ili DVD

Kada povezujete računar na spoljno napajanje naizmeničnom strujom, dešava se sledeće:

- Baterija počinje da se puni.
- Ako je računar uključen, ikona merača baterije na sistemskoj traci poslova menja izgled.

Pri isključivanju spoljnog napajanja naizmeničnom strujom, dešava se sledeće:

- Računar prelazi na napajanje sa baterije.
- Osvetljenost ekrana se automatski smanjuje da bi se štedela baterija. Za pojačanje osvetljenja ekrana, pritisnite taster **f3** ili ponovo spojte adapter naizmenične struje.

Povezivanje adaptera za naizmeničnu struju

⚠️ UPOZORENJE! Da biste smanjili rizik od strujnog udara ili oštećenja opreme:

Utaknite kabl za napajanje u utičnicu za naizmeničnu struju kojoj se uvek može lako pristupiti.

Isključite napajanje računara izvlačenjem kabla za napajanje iz utičnice za naizmeničnu struju (ne izvlačenjem kabla za napajanje iz računara).

Ako imate 3-pinski dodatak na utikaču kabla za napajanje, ukopčajte kabl u uzemljenu 3-pinsku utičnicu. Nemojte da onemogućavate priključak za uzemljenje kabla za napajanje, na primer dodavanjem 2-pinskog adaptera. Pin za uzemljenje ima važnu zaštitnu ulogu.

Za povezivanje računara sa spoljnjim napajanjem naizmeničnom strujom:

1. Priključite adapter za naizmeničnu struju u konektor za napajanje (1) na računaru.
2. Priključite kabl za napajanje u adapter za naizmeničnu struju (2).
3. Priključite drugi kraj kabla za napajanje u električnu utičnicu za naizmeničnu struju (3).

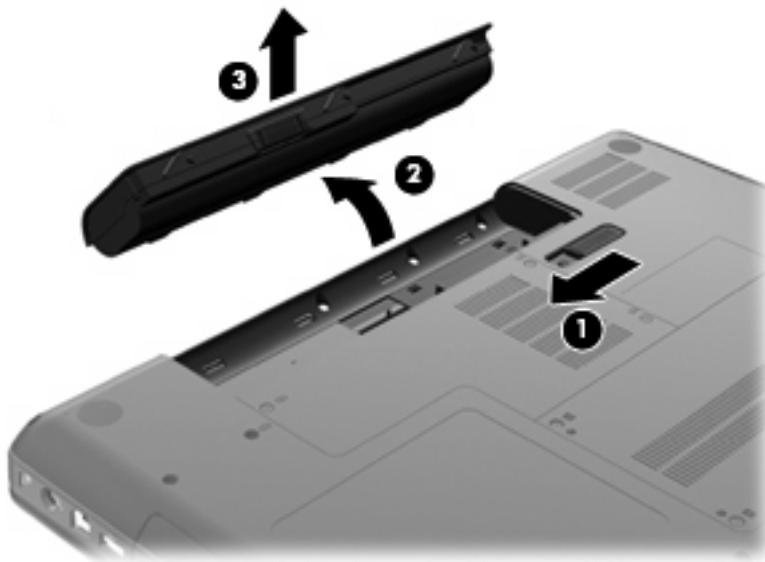
Testiranje adaptera za naizmeničnu struju

Testirajte adapter za naizmeničnu struju ukoliko računar ispoljava neki od sledećih simptoma kad je povezan na naizmeničnu struju:

- Računar se ne uključuje.
- Ekran se ne uključuje.
- Lampica napajanja je ugašena.

Za probu adaptera za naizmeničnu struju:

1. Uklonite bateriju iz računara.
 - a. Isključite računar i sklopite ekran.
 - b. Na ravnoj površini okrenite računar naopako.
 - c. Pomerite rezu za otpuštanje baterije **(1)** kako biste oslobodili bateriju.
 - d. Okrenite bateriju **(2)** uvis i izvucite je iz računara **(3)**.

2. Povežite adapter za naizmeničnu struju sa računаром, а zatim ga spojite u utičnicu naizmenične struje.
3. Uključite računar.
 - Ako se lampica napajanja uključi, adapter za naizmeničnu struju radi odgovarajuće.
 - Ako lampica kod dugmeta za uključivanje/isključivanje računara ostane isključena, adapter za naizmeničnu struju ne radi i treba ga zamjeniti.

Kontaktirajte tehničku podršku za informacije o nabavljanju zamene adaptera za naizmeničnu struju.

Korišćenje napajanja sa baterije

Kada se napunjena baterija nalazi u računaru, a on nije spojen sa spoljnim napajanjem, računar radi na bateriju. Kada je napunjena baterija u računaru a računar je uključen u spoljni izvor naizmenične struje, računar koristi napajanje iz izvora naizmenične struje.

Ako se računar sadrži napunjenu bateriju i pokreće se pomoću spoljnog izvora napajanja preko adaptéra za naizmeničnu struju, u slučaju da se adapter za naizmeničnu struju isključi računar će se automatski prebaciti na napajanje iz baterije.

 NAPOMENA: Kada isključite napajanje naizmeničnom strujom, osvetljenost ekrana se smanjuje da bi se štedela baterija. Za pojačanje osvetljenja ekrana, pritisnite taster **F3** ili ponovo spojte adapter naizmenične struje.

Možete čuvati bateriju u računaru ili u skladištu, u zavisnosti od vašeg načina rada. Pri radu računara na naizmeničnu struju držite bateriju u računaru, tako je puneći i ujedno štiteći vaš rad u slučaju nestanka struje. Kako god, kada je računar isključen iz spoljnog izvora za naizmeničnu struju baterija u računaru se lagano prazni.

 UPOZORENJE! Da bi se smanjili mogući problemi u vezi bezbednosti, koristite samo bateriju dostavljenu uz računar, zamenu baterije dostavlja HP, dok se kompatibilna baterija nabavlja od HP.

Radni vek baterije za računar varira, zaviseći od podešavanja upravljanja napajanjem, pokrenutih programa na računaru, jasnoće prikaza na ekranu, povezanih spoljnih uređaja, kao i drugih faktora.

Pronalaženje informacija o bateriji u okviru Help and Support (Pomoć i podrška)

Odeljak sa informacijama o bateriji u nastavnom centru Pomoći i podrške pruža sledeće alatke i informacije:

- Alatka Battery Check (Provera baterije) za testiranje performansi baterije
- Informacije o kalibraciji, upravljanju napajanjem i odgovarajućoj nezi i čuvanju u cilju dužeg trajanja baterije
- Informacije o vrsti baterije, detaljima, životnim ciklusima i kapacitetu

Za pristup informacijama o bateriji:

- Izaberite **Start > Help and Support (Pomoć i podrška) > Learning Center > (Nastavni centar HP Power and Battery Learning Center (HP centar za obuku o napajanju i baterijama).**

Korišćenje alatke Battery Check (Provera baterije)

Battery Check (Provera baterije), kao deo programa Total Care Advisor (Savetnik za potpunu negu), pruža informacije o statusu baterije instalirane u vaš računar.

Pokretanje alatke Battery Check (Provera baterije):

- Povežite adapter za naizmeničnu struju sa računarcem.

 NAPOMENA: Računar mora biti povezan sa spoljnim napajanjem kako bi alatka Battery Check (Provera baterije) odgovarajuće funkcionsala.

- Izaberite **Start > Help and Support (Pomoć i podrška) > Troubleshooting tools (Alatke za rešavanje problema) > Battery Check (Provera baterije).**

Alatka Battery Check (Provera baterije) ispituje bateriju i njene ćelije da bi utvrdila da li rade odgovarajuće, a zatim izveštava o rezultatima pregleda.

Prikaz preostalog punjenja baterije

- ▲ Pređite pokazivačem preko merača baterije na sistemskoj traci poslova, krajnje desno na traci zadataka.

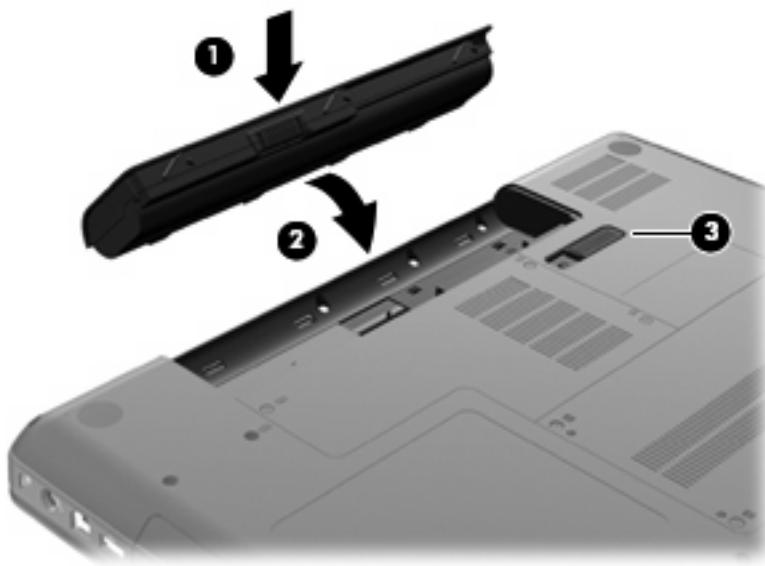
Umetanje ili uklanjanje baterije

- △ **OPREZ:** Uklanjanje baterije koja je jedini izvor napajanja može dovesti do gubitka podataka. Da biste sprečili gubitak podataka, započnite hibernaciju ili isključite računar kroz Windows pre uklanjanja baterije.

Da biste umetnuli bateriju:

1. Zatvorite ekran.
2. Na ravnoj površini okrenite računar naopako.
3. Umetnите bateriju u ležište za bateriju (1), i rotirajte na dole dok ne legne u ležište (2).

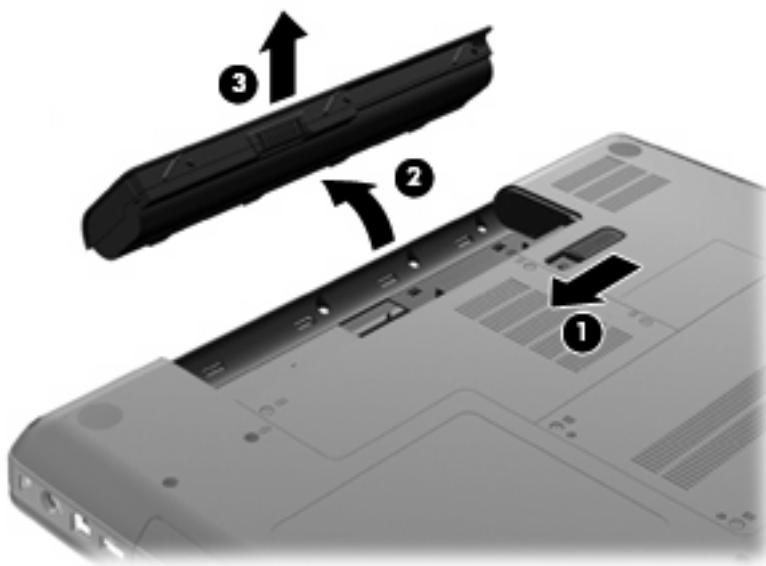
Reza za otpuštanje baterije (3) automatski zaključava bateriju u ležištu.

Da biste uklonili bateriju:

1. Isključite računar i sklopite ekran.
2. Na ravnoj površini okrenite računar naopako.
3. Pomerite rezu za otpuštanje baterije (1) kako biste oslobodili bateriju.

4. Okrenite bateriju (2) uvis i uklonite bateriju iz računara (3).

Punjene baterije

⚠️ UPOZORENJE! Nemojte puniti bateriju računara dok ste u avionu.

Baterija se puni kada god je računar spojen sa spoljnim napajanjem preko adaptera naizmenične struje, dodatnog adaptera napajanja ili dodatnog proizvoda za proširenje.

Baterija se puni bez obzira na to da li je računar isključen ili se koristi, ali se puni brže ako je računar isključen.

Punjene može da traje duže ako je baterija nova, ako nije korišćena dve nedelje ili više ili ako je mnogo toplije ili hladnije od sobne temperature.

Za duži život baterije i tačniji prikaz preostalog punjenja, pratite ove preporuke:

- Ako punite novu bateriju, napunite je u potpunosti pre uključivanja računara.
- Punite bateriju sve dok se lampica adaptera za naizmeničnu struju ne ugasi.

💡 NAPOMENA: Ako je računar uključen dok se baterija puni, merač baterije na sistemskoj traci poslova može prikazivati 100 % napunjenosti pre kraja punjenja baterije.

- Omogućite da se baterija isprazni na manje od 5 % napunjenosti kroz normalnu upotrebu pre punjenja.
- Ukoliko baterija nije korišćena mesec dana ili više, kalibrišite bateriju umesto da je jednostavno napunite.

Lampica adaptera za naizmeničnu struju prikazuje status punjenja:

- Uključena: baterija se puni.
- Trepće: Baterija je na niskom ili kritičnom nivou popunjeno energijom i ne puni se.
- Isključena: baterija je puna, u upotrebi ili nije instalirana.

Maksimalno povećanje vremena pražnjenja baterije

Vreme pražnjenja baterije razlikuje se u zavisnosti od funkcija koje koristite dok radite na napajanje sa baterije. Maksimalno vreme pražnjenja se postepeno smanjuje, kako kapacitet baterije prirodno opada.

Saveti za maksimalno povećanje vremena pražnjenja baterije:

- Smanjite osvetljenje ekrana.
- Potvrdite izbor u polju za potvrdu „Power saver“ (Štednja energije) u opcijama napajanja.
- Uklonite bateriju iz računara kada nije u upotrebi ili na punjenju.
- Bateriju čuvajte na hladnom i suvom mestu.

Upravljanje slabim nivoima baterije

Informacija u ovom poglavljiju opisuje upozorenja i sistemske odzive podešene u fabrici. Neka upozorenja o slaboj bateriji i sistemskim odzivima se mogu izmeniti pomoći opcije za napajanje na kontrolnoj ploči Windows-a. Svetlost ne utiče na opciju napajanja.

Identifikacija slabog nivoa baterije

Kada je baterija jedini izvor napajanja na računaru, a padne na nizak nivo, lampica adaptera za naizmeničnu struju trepće.

Ukoliko baterija na izmaku nije dopunjena, računar ulazi u kritični nivo energije baterije i lampica adaptera naizmenične struje nastavlja da trepće.

Računar preuzima sledeće radnje za kritični nivo baterije:

- Ako je omogućena hibernacija, a računar uključen ili u stanju spavanja, računar pokreće hibernaciju.
- Ako je hibernacija onemogućena, a računar uključen ili u stanju spavanja, računar kratko ostaje u stanju spavanja, a zatim se isključuje i sve nesačuvane informacije se gube.

Otklanjanje slabog nivoa baterije

△ **OPREZ:** Da bi se smanjio rizik gubitka informacija kada računar dostigne kritični nivo baterije i započne sa hibernacijom, nemojte ponovo uključivati napajanje sve dok se lampica za napajanje ne isključi.

Otklanjanje niskog nivoa baterije kada ima spoljnje napajanje

- ▲ Priključiti jedan od sledećih uređaja:
- adapter za naizmeničnu struju
 - opcioni ekspanzionalni proizvod ili reducir uređaj
 - opcioni adapter za napajanje

Otklanjanje niskog nivoa baterije kada postoji napunjena baterija

1. Isključiti računar ili započeti sa hibernacijom.
2. Izvući ispražnjenu bateriju, a zatim ubaciti napunjenu.
3. Uključite računar.

Otklanjanje niskog nivoa baterije kada nema izvora napajanja

- ▲ Započeti hibernaciju.
- ili –
- Zapamtitи svoj rad i isključiti računar.

Otklanjanje niskog nivoa baterije kada računar ne može izaći iz hibernacije

Kada računar nema dovoljno napajanja da izađe iz hibernacije, preuzeti sledeće:

1. Ubaciti napunjenu bateriju ili priključiti računar na spoljnje napajanje.
2. Izađite iz stanja hibernacije pritiskom na dugme za napajanje.

Kalibrisanje baterije

Kalibrišite bateriju pod sledećim uslovima:

- Kada indikator nivoa baterije izgleda netačno
- Kada primetite znatnu promenu u trajanju baterije

Čak i ako se baterija intenzivno koristi, ne bi je trebalo kalibrirati češće od jednom mesečno. Pored toga, nije neophodno kalibrirati novu bateriju.

1. korak: Napunite bateriju u potpunosti

 UPOZORENJE! Nemojte puniti bateriju računara dok ste u avionu.

 NAPOMENA: Baterija se puni bez obzira na to da li je računar isključen ili se koristi, ali se puni brže ako je računar isključen.

Da biste napunili bateriju u potpunosti:

1. Umetnите bateriju u računar.
2. Povežite računar sa adapterom naizmenične struje, dodatnim adapterom napajanja ili dodatnim proizvodom za proširenje, a zatim uključite adapter ili uređaj u spoljno napajanje.
Lampica adaptera naizmenične struje na računaru se uključuje.
3. Ostavite računar priključen u spoljno napajanje dok se baterija potpuno ne napuni.

Lampica adaptera naizmenične struje na računaru se isključuje kada je baterija u potpunosti napunjena.

2. korak: Onemogućite hibernaciju i stanje spavanja

1. Kliknite na ikonu merača baterije na sistemskoj traci poslova, a zatim izaberite stavku **More power options** (Više opcija napajanja).
 - ili –Izaberite **Start > Control Panel** (Kontrolna tabla) > **System and Security** (Sistem i bezbednost) > **Power Options** (Opcije napajanja).
2. U okviru trenutnog plana napajanja izaberite stavku **Change plan settings** (Promeni postavke plana).
3. Snimite postavke **Turn off the display** (Isključi ekran) navedene u koloni „On battery“ (Na bateriju) tako da možete da ih ponovo aktivirate nakon što je kalibrirate.
4. Promenite podešavanja opcije **Turn off the display** (Isključi ekran) na vrednost **Never** (Nikada).
5. Izaberite stavku **Change advanced power settings** (Promenite više opcija za postavke napajanja).
6. Kliknite na znak plus pored stavke **Sleep** (Stanje spavanja), a zatim kliknite na znak plus pored stavke **Hibernate after** (Stanje hibernacije nakon).
7. Snimite podešavanje **On battery** (Na baterije) u okviru stavke **Hibernate after** (Stanje hibernacije nakon) da biste mogli da uspostavite njegove početne vrednosti nakon kalibracije.
8. Promenite podešavanje **On battery** (Na baterije) na vrednost **Never** (Nikada).
9. Kliknite na dugme **U redu**.
10. Kliknite na dugme **Save changes** (Sačuvaj promene).

3. korak: Ispraznite bateriju

Računar mora ostati uključen dok se baterija prazni. Baterija se može isprazniti bez obzira na to da li koristite računar ili ne, ali će se isprazniti brže ako ga koristite.

- Ukoliko planirate da ostavite računar bez nadzora dok traje pražnjenje, sačuvajte informacije pre početka procedure pražnjenja.
- Ako povremeno koristite računar u toku procedure pražnjenja, a zadali ste vremenska ograničenja za uštedu energije, očekujte sledeće performanse sistema tokom procesa pražnjenja:
 - Monitor se neće automatski isključiti.
 - Brzina čvrstog diska se neće automatski smanjiti kada je računar u stanju mirovanja.
 - Sistem neće pokrenuti hibernaciju.

Da biste ispraznili bateriju:

1. Isključite računar sa spoljnog izvora napajanja, ali *nemojte* isključiti računar.
2. Koristite računar na napajanje sa baterije dok se ona ne isprazni. Lampica adaptera naizmenične struje počinje da trepće kada se baterija isprazni do niskog nivoa. Kada se baterija isprazni, lampica adaptera naizmenične struje se gasi, a računar isključuje.

4. korak: Napunite bateriju u potpunosti

Da biste napunili bateriju:

1. Povežite računar sa spoljnim napajanjem i održavajte to napajanje sve dok se baterija ne napuni. Kada se baterija napuni, lampica adaptera naizmenične struje na računaru se gasi.
Možete da koristite računar u toku punjenja baterije, ali će se ona brže napuniti ako je računar isključen.
2. Ako je računar isključen, uključite ga kada se baterija u potpunosti napuni, a lampica adaptera naizmenične struje ugasi.

5. korak: Ponovo omogućite stanje hibernacije i stanje spavanja

△ **OPREZ:** Ako ponovo ne omogućite stanje hibernacije nakon kalibriranja, može doći do potpunog pražnjenja baterije i gubitka informacija ako računar dostigne kritičan nivo baterije.

1. Kliknite na ikonu merača baterije na sistemskoj traci poslova, a zatim izaberite stavku **More power options** (Više opcija napajanja).
– ili –
Izaberite **Start > Control Panel** (Kontrolna tabla) > **System and Security** (Sistem i bezbednost) > **Power Options** (Opcije napajanja).
2. U okviru trenutnog plana napajanja izaberite stavku **Change plan settings** (Promeni postavke plana).
3. Ponovo unesite postavke koje ste snimili za stavke u koloni „On battery“ (Na bateriju).
4. Izaberite stavku **Change advanced power settings** (Promenite više opcija za postavke napajanja).
5. Kliknite na znak plus pored stavke **Sleep** (Stanje spavanja), a zatim kliknite na znak plus pored stavke **Hibernate after** (Stanje hibernacije nakon).
6. Ponovo unesite podešavanja koja ste snimili u koloni „On battery“ (Na bateriju).
7. Kliknite na dugme **U redu**.
8. Kliknite na dugme **Save changes** (Sačuvaj promene).

Ušteda energije baterije

- Izaberite plan napajanja „Štednja energije“ kroz opcije napajanja pod **System and Security** (Sistem i bezbednost) na kontrolnoj tabli operativnog sistema Windows.
- Isključite bežičnu i LAN vezu i izadite iz aplikacija modema kada ih ne koristite.
- Iskopčajte spoljne uređaje koji nisu spojeni sa spoljnim izvorom napajanja, kada ih ne koristite.
- Zaustavite, onemogućite ili uklonite sve spoljne medijske kartice koje ne koristite.
- Upotrebite akcijske tastere **f2** i **f3** da biste po potrebi podesili svetlinu ekrana.
- Ako prestajete sa radom, započnite stanje spavanja ili hibernaciju ili isključite računar.

Skladištenje baterije

△ **OPREZ:** Da biste izbegli oštećenja baterije, nemojte je izlagati visokim temperaturama tokom dužih vremenskih perioda.

Ako računar neće biti u upotrebi više od dve nedelje i za to vreme će biti isključen sa napajanja, uklonite bateriju i posebno je uskladištite.

Da biste produžili trajanje uskladištene baterije, stavite je na hladno i suvo mesto.

☒ **NAPOMENA:** Uskladištena baterija bi trebala da se proveri svakih 6 meseci. Ako je kapacitet baterije manji od 50 %, dopunite je pre vraćanja u skladište.

Ako je baterija bila u skladištu mesec dana ili više, kalibrišite je pre korišćenja.

Odlaganje iskorišćene baterije

- ⚠ **UPOZORENJE!** Da biste umanjili rizik od požara ili opeketina, nemojte bateriju rasklapati, lomiti, ili bušiti; nemojte spajati spoljne kontakte niti je spaljivati ili bacati u vodu.

Dodatne informacije potražite u okviru *Regulatory, Safety and Environmental Notices* (Obaveštenja o uredbama, bezbednosti i zaštiti životne sredine) sadržanim u ovom računaru.

Zamena baterije

Trajanje baterija računara zavisi od podešavanja upravljanja napajanjem, programa koji se koriste na računaru, jačine osvetljenosti ekrana, spoljnih uređaja povezanih na računar, kao i od drugih faktora.

Battery Check (Provera baterije) vas obaveštava da zamenite bateriju kada se unutrašnja čelija ne puni propisno ili kada kapacitet baterije dostigne „slabo“ stanje. Poruka vas upućuje na HP Veb lokaciju za više informacija o naručivanju zamenske baterije. Ako je baterija eventualno pokrivena HP garancijom, uputstva sadrže garantni ID kod.

- 💡 **NAPOMENA:** Kako biste bili sigurni da ćete uvek imati napajanje sa baterije kada vam zatreba, HP preporučuje kupovinu nove baterije kada se indikator kapaciteta pretvori u zeleno-žuto.

Prebacivanje između grafičkih režima (samo na pojedinim modelima)

Pojedini računari opremljeni su grafikom koja se može prebacivati i imaju dva režima za obradu grafike. Kada se prebacite sa napajanja naizmeničnom strujom na napajanje sa baterije, računar može da se prebaci sa korišćenja režima visokih performansi na korišćenje režima za uštedu energije kako bi štedeo bateriju. Slično tome, kada se prebacite sa napajanja sa baterije na napajanje naizmeničnom strujom, računar se ponovo prebacuje u režim visokih performansi.

 NAPOMENA: U nekim slučajevima, u cilju optimizovanja performansi računara, sistem ne dozvoljava prebacivanje iz jednog režima u drugi ili traži od vas da se prebacite u drugi režim. Takođe, možda će biti potrebno da zatvorite sve programe pre prebacivanja u drugi režim.

NAPOMENA: HDMI je dostupan samo na pojedinim modelima. Vaš model možda podržava HDMI samo u režimu visokih performansi ili u oba režima – režimu visokih performansi i režimu uštede energije. Ako vaš model podržava HDMI samo u režimu visokih performansi, sistem će vas prilikom korišćenja HDMI-a podsetiti da se prebacite u režim visokih performansi.

Kada se prebacujete sa napajanja naizmeničnom strujom na napajanje sa baterije, dobijate obaveštenje da će se računar prebaciti u drugi grafički režim. Ako želite, možete odabrat da nastavite rad u istom grafičkom režimu. Ekran ostaje prazan nekoliko sekundi dok se računar prebacuje iz jednog režima u drugi. Kada se prebacivanje dovrši, na sistemskoj traci poslova pojavljuje se obaveštenje i na ekranu se ponovo pojavljuje slika.

 NAPOMENA: Kada se pojedini modeli računara nalaze u mešovitom režimu, položaj ekrana se vraća u početni položaj prilikom prebacivanja iz jednog grafičkog režima u drugi.

Da biste utvrdili koji grafički režim koristite:

- ▲ Kliknite desnim tasterom miša na praznu oblast na radnoj površini računara, a zatim izaberite stavku **Configure Switchable Graphics** (Konfiguriši promenljivu grafiku) ili **Configure ATI PowerXpress™** (Konfiguriši ATI PowerXpress™).

Isključivanje računara

△ **OPREZ:** Nesačuvane informacije biće izgubljene kada se računar isključi.

Komanda za isključivanje zatvara sve otvorene programe, uključujući operativni sistem, a zatim isključuje ekran i računar.

Isključite računar pod bilo kojim od sledećih uslova:

- Kada treba da zamenite bateriju ili da pristupite komponentama unutar računara
- Kada povezujete uređaj spoljnog hardvera koji se ne povezuje preko USB porta
- Kada će računar biti van upotrebe i isključen sa spoljnog napajanja tokom dužeg vremenskog perioda

I ako možete isključiti računar sa dugmetom za napajanje, preporučena procedura je korišćenje Windows komande „Shut down“ (Isključi se).

Isključivanje računara:

📝 **NAPOMENA:** Ako je računar u stanju spavanja ili hibernacije, prvo morate izaći iz njih i tek tada je isključivanje moguće.

1. Sačuvajte ono što ste uradili i zatvorite sve otvorene programe.
2. Kliknite na dugme **Start**.
3. Kliknite na dugme **Shut down** (Isključi se).

Ukoliko se sistem ne odaziva i ne možete da koristite prethodne procedure za isključivanje, isprobajte sledeće procedure za hitne slučajeve po datom redosledu:

- Pritisnите kombinaciju tastera **ctrl+alt+delete**, a zatim kliknite na dugme **Power** (Napajanje).
- Pritisnите i držite dugme za napajanje najmanje 5 sekundi.
- Isključite računar iz spoljnog napajanja i tada uklonite bateriju.

6 Disk jedinice

Rukovanje disk jedinicama

Disk jedinice su osetljive računarske komponente i sa njima se mora pažljivo rukovati. Pročitajte sledeća upozorenja pre rukovanja disk jedinicama. Dodatna upozorenja su u sastavu procedura na koje se odnose.

△ **OPREZ:** Da bi smanjili rizik oštećenja računara, disk jedinice ili gubitak informacija, pridržavajte se ovih mera predostrožnosti:

Ako želite da premestite računar koji je povezan sa spoljnim čvrstim diskom, pokrenite stanje spavanja i sačekajte da se ekran isključi ili propisno iskopčajte spoljni čvrsti disk.

Pre rukovanja disk jedinicom, ispraznite staticki elektricitet dodirivanjem neobojene metalne površine na optičkom uređaju.

Nemojte da dodirujete pinove konektora na prenosnoj disk jedinici ili na računaru.

Disk jedinicom rukujte sa pažnjom; nemojte je ispustiti ili stavljati predmete na nju.

Pre uklanjanja ili umetanja disk jedinice isključite računar. Ako niste sigurni da li je računar isključen, u stanju spavanja ili hibernaciji, uključite ga i isključite kroz operativni sistem.

Ne koristite prekomernu silu pri umetanju disk jedinice u njeno ležište u računaru.

Spoljni čvrsti disk mora biti povezan na USB port na računaru, a ne na USB port na spoljnem uređaju, poput čvorista.

Nemojte kucati na tastaturi ili pomerati računar dok optička disk jedinica upisuje na disk. Proces upisivanja osetljiv je na vibracije.

U situaciji gde je baterija jedini izvor napajanja, proverite da li je baterija dovoljno puna pre narezivanja na medij.

Izbegavajte izlaganje disk jedinice visokoj ili niskoj temperaturi ili velikoj vlazi.

Disk jedinica ne sme biti izložena tečnostima. Ne prskajte disk jedinicu proizvodima za čišćenje.

Izvadite medij iz disk jedinice pre njenog vađenja iz ležišta u računaru, putovanja, slanja poštom ili odlaganja disk jedinice zbog čuvanja.

Ukoliko morate da pošaljete disk jedinicu poštom, spakujte je u zaštitnu ambalažu i označite paket sa "LOMLJIVO".

Izbegavajte izlaganje disk jedinice magnetnim poljima. U bezbednosne uređaje sa magnetnim poljima spadaju i aerodromske bezbednosne kapije i ručni bezbednosni skeneri. Bezbednosni uređaji na aerodromu koji proveravaju prtljag, kao što su pokretne trake, koriste X zrake umesto magnetnih polja i ne oštećuju jedinicu diska.

Optička disk jedinica

Računar sadrži optičku disk jedinicu koja pospešuje funkcionalnost računara. Identifikujte vrstu uređaja instaliranog na računaru da bi ste se upoznali sa njegovim sposobnostima. Optička disk jedinica omogućiće vam da čitate diskove sa podacima, puštate muziku i gledate filmove. Ukoliko je računar opremljen disk jedinicom Blu-ray Disc ROM, takođe možete gledati video zapise visoke definicije sa diskova.

Upoznavanje instalirane optičke disk jedinice

- ▲ Izaberite **Start > Computer** (Računar).

Videćete listu svih uređaja instaliranih na vaš računar, uključujući vašu optičku disk jedinicu. Možete imati jedan od sledećih tipova disk jedinica:

- DVD±RW/R i CD-RW Combo disk jedinica sa DL podrškom
- LightScribe DVD±RW/R i CD-RW Combo disk jedinica sa DL podrškom
- Blu-ray Disc ROM disk jedinica sa SuperMulti DVD±R/RW Double Layer (DL) podrškom
- Blu-ray Disc ROM disk jedinica sa SuperMulti DVD±R/RW Double Layer (DL) podrškom

 NAPOMENA: Neke od navedenih disk jedinica ne moraju biti prihvaćene od strane vašeg računara.

Korišćenje optičkih diskova

Optička disk jedinica, poput DVD-ROM disk jedinice, podržava optičke diskove (CD i DVD). Ovi diskovi čuvaju podatke poput muzike, fotografija i filmova. DVD diskovi imaju veći kapacitet nego CD diskovi.

Vaša optička disk jedinica može da čita standardne CD i DVD diskove. Ako je optička disk jedinica Blu-ray Disc ROM, takođe čita Blu-ray diskove.

 NAPOMENA: Neke od nabrojanih optičkih disk jedinica ne moraju biti prihvaćene od strane vašeg računara. Lista optičkih disk jedinica ne mora da prikaže sve prihvatljive jedinice.

Kao što je opisano u sledećoj tabeli, neke optičke disk jedinice mogu da pišu na optičkim diskovima.

Tip optičke disk jedinice	Piši na CD-RW	Piši na DVD±RW/R	Piši na DVD+RW DL	U beleži oznaku na LightScribe CD ili DVD ±RW/R
DVD±RW i CD-RW SuperMulti DL Combo disk jedinica	Da	Da	Da	Ne
SuperMulti DVD±RW i CD-RW Combo Drive sa DL podrškom	Da	Da	Da	Da
Blu-ray ROM DVD±R/RW SuperMulti DL disk jedinica	Da	Da	Da	Ne
Blu-ray ROM sa LightScribe DVD±R/RW SuperMulti DL uređajem	Da	Da	Da	Da

 OPREZ: Kako bi sprečili gubitak kvaliteta na audio ili video snimku, gubitak podataka, ili gubitak funkcije za audio ili video reprodukciju, ne započinjite stanje spavanja ili hibernacije dok se čita CD, DVD ili BD, ili dok se piše na CD ili DVD.

Izbor pravog diska (CD, DVD i BD diskovi)

Optička disk jedinica prihvata optičke diskove (CD, DVD i BD diskovi). CD diskovi koje koristite za skladištenje digitalnih podataka takođe se koriste u muzičkoj industriji i pogodni su za lične potrebe čuvanja podataka. DVD i BD diskovi uglavnom se koriste za filmove, softver i u svrhu čuvanja rezervnih kopija podataka. DVD i BD diskovi su istog formata kao i CD ali imaju mnogo veći kapacitet čuvanja.

 NAPOMENA: Optička disk jedinica ne mora da podrži sve tipove optičkih diskova koje pominjemo u ovom poglavlju.

CD-R diskovi

CD-R (piši-jednom) diskovi su u širokoj upotrebi za pravljenje trajnih kopija podataka koje se mogu razmenjivati po potrebi. Uobičajeno korišćenje podrazumeva sledeće:

- Distribucija velikih prezentacija
- Razmena skeniranih i digitalnih fotografija, video klipova, i pisanih podataka
- Napravite vaše muzičke CD diskove
- Držanje trajne arhive računarskih datoteka i skeniranih kućnih snimaka
- Rasterećenje datoteka sa vašeg čvrstog diska u cilju oslobođanja prostora na disku

Nakon beleženja podataka, oni se ne mogu izbrisati niti se može pisati preko njih.

CD-RW diskovi

Koristite CD-RW diskove (verzija CD-a na kojoj je moguće ponovno upisivanje) za čuvanje velikih projekata koje često morate ažurirati. Uobičajeno korišćenje podrazumeva sledeće:

- Razvoj i održavanje velikih dokumenata i datoteka projekata
- Prenos radnih datoteka
- Nedeljno pravljenje rezervnih kopija datoteka sa čvrstog diska
- Neprekidno ažuriranje fotografija, video, audio i drugih podataka

DVD±R diskovi

Koristite prazne DVD±R diskove za trajno čuvanje velikih količina informacija. Kada se podaci snime, ne mogu se izbrisati niti se može pisati preko njih.

DVD±RW diskovi

Koristite DVD±RW diskove ako želite mogućnost brisanja ili ponovnog pisanja preko podataka koje ste ranije sačuvali. Ovaj tip diska je idealan za testiranje zvuka ili video zapisa pre nego što ih narežete na CD ili DVD koji se ne mogu menjati.

LightScribe DVD+R diskovi

Koristite LightScribe DVD+R diskove za razmenu i čuvanje podataka, porodičnih video zapisa i fotografija. Ovi diskovi su čitljivi na većini DVD-ROM uređaja i DVD video plejera. Sa LightScribe omogućenom disk jedinicom i Light Scribe softverom imate mogućnost da beležite podatke na disk i da dodate oznaku dizajnera na spoljašnjost diska.

Blu-ray disk (BD)

BD je format optičkog diska visoke osetljivosti namenjen čuvanju digitalnih informacija, uključujući video visoke definicije. Jednoslojni BD može da pohrani 25 GB, preko pet puta više podataka od jednoslojnog DVD-a sa 4,7 GB. Dvoslojni BD može da pohrani 50 GB, preko pet puta više podataka od dvoslojnog DVD-a sa 8,5 GB.

Uobičajeno korišćenje podrazumeva sledeće:

- Čuvanje velikih količina podataka
- Reprodukcija i čuvanje video snimaka visoke definicije
- Video igre

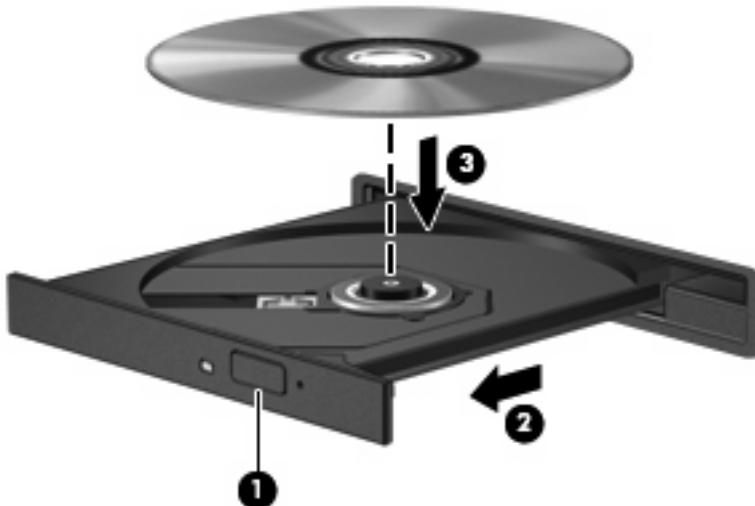
 NAPOMENA: Kako je Blu-ray novi format koji sadrži nove tehnologije, određeni problemi sa diskom, digitalnom konekcijom, kompatibilnošću i/ili performansama mogu iskrasniti, i oni ne predstavljaju kvar proizvoda. Nije garantovana besprekorna reprodukcija u svim sistemima.

Reprodukcijski CD, DVD, ili BD disk

1. Uključite računar.
2. Pritisnite dugme za otpuštanje **(1)** na masci disk jedinice kako biste otpustili ležište za disk.
3. Izvucite ležište **(2)**.
4. Držite disk za ivicu kako biste izbegli dodirivanje ravnih površina i postavite ga preko osovine ležišta tako što ćete stranu sa nalepnicom okrenuti nagore.

 NAPOMENA: Ako ležište nije potpuno dostupno, polako podižite jednu stranu diska dok ga ne postavite preko osovine.

5. Nežno pritisnite disk (3) na osovinu ležišta dok disk ne nalegne na mesto.

6. Zatvorite ležište za disk.

Ako još niste podešili AutoPlay, kako je opisano u sledećem poglavlju, otvara se AutoPlay dijalog polje. On će od vas zatražiti da izaberete kako želite da koristite sadržaj medijuma.

 NAPOMENA: Za postizanje najboljih rezultata, proverite da li je vaš ispravljач naizmenične struje uključen u spoljni izvor napajanja dok puštate BD.

Podešavanje AutoPlay programa

1. Izaberite **Start > Default Programs** (Početni programi)> **Change AutoPlay settings** (Promeni AutoPlay podešavanja).
2. Potvrdite da je **Use AutoPlay for all media and devices** (Koristi autoreprodukciu za sve medije i uređaje) polje za potvrdu označeno.
3. Kliknite na **Choose a default** (Izaberi početno), i odlučite se za jednu od dostupnih opcija za svaki nabrojani tip medije.

 NAPOMENA: Izaberite CyberLink PowerDVD za reprodukciju DVD-a.

4. Kliknite na **Save** (Sačuvaj).

 NAPOMENA: Dodatne informacije o ažuriranju upravljačkih programa pogledajte u Centru za pomoć i podršku.

Izmena DVD podešavanja zemlje/regiona

Većina DVD-a sa zaštićenim datotekama takođe sadrže šifre zemlje/regiona. Šifre regiona pomažu u međunarodnoj zaštiti autorskih prava.

Možete da gledate DVD sa šifrom zemlje/regiona, samo ako se ta šifra poklapa sa regionalnim podešavanjima na vašoj DVD disk jedinici.

 OPREZ: Regionalna podešavanja na vašoj DVD disk jedinici mogu da se promene samo 5 puta.

Kada peti put izaberete regionalna podešavanja, ona postaju stalna regionalna podešavanja vaše DVD disk jedinice.

Broj preostalih regionalnih podešavanja je prikazan na DVD Region kartici.

Promena podešavanja kroz operativni sistem:

1. Izaberite **Start > Control Panel** (Kontrolna tabla)> **System and Security** (Sistem i bezbednost). Zatim u sistemskoj oblasti izaberite stavku **Device Manager** (Upravljač uređajima).
- **NAPOMENA:** Windows obuhvata funkciju User Account Control (Kontrola korisničkog naloga) kako bi poboljšao bezbednost računara. Možda će se od vas tražiti dozvola ili lozinka za obavljanje zadatka kao što su instaliranje softvera, pokretanje uslužnih programa ili promena postavki operativnog sistema Windows. Pogledajte pomoć i podršku za dodatna obaveštenja.
2. Kliknite na strelicu pored **DVD/CD-ROM drives** (DVD/CD-ROM disk jedinice) da bi proširili listu koja prikazuje sve instalirane uređaje.
3. Desni klik na DVD uređaj za koji želite da promenite regionalna podešavanja, a onda klik na **Properties** (Svojstva).
4. Kliknite na DVD Region karticu i promenite podešavanja.
5. Kliknite na dugme **OK**.

Upoznavanje sa upozorenjem o autorskim pravima

Neautorizovano kopiranje materijala sa zaštićenim autorskim pravima, kriminalno je delo, po Zakonu o zaštiti autorskih prava, uključujući i računarske programe, filmove, emitovanja i zvučne zapise. Nemojte koristiti ovaj računar u takve svrhe.

△ **OPREZ:** Da biste sprečili gubitak informacija ili oštećenja diska, pogledajte sledeće smernice:

Pre narezivanja na disk, uključite računar u postojan spoljni izvor napajanja. Ne narezujte disk dok računar radi na baterije.

Pre narezivanja diska, zatvorite sve otvorene programe osim disk softvera koji koristite.

Nemojte kopirati direktno sa izvornog diska na odredišni disk ili sa mrežnog optičkog uređaja na odredišni disk. Sačuvajte informacije na čvrstom disku, a zatim ih narezujte sa čvrstog diska na odredišni disk.

Ne kucajte na tastaturi i ne pomerajte računar dok računar piše na disk. Proces narezivanja je osetljiv na vibracije.

☒ **NAPOMENA:** Detalje o korišćenju softvera koji dobijate sa računarom potražite u uputstvu proizvođača softvera koje se može nalaziti na disku, u softveru pomoći, ili na Veb lokaciji proizvođača.

Kopiranje CD, DVD, ili BD diska

1. Izaberite **Start > All Programs (Svi programi) > CyberLink DVD Suites (CyberLink DVD okruženja) > Power2Go.**
2. U optičku disk jedinicu umetnite disk koji želite da kopirate.
3. Klikni **Copy (Kopiraj)** u donjem desnom uglu ekrana.
Power2Go čita izvorni disk i kopira podatke u privremenu fasciklu na čvrstom disku.
4. Kada se to zatraži, uklonite izvorni disk iz optičke disk jedinice i umetnite prazan disk u disk jedinicu.
Nakon kopiranja podataka, disk koji ste narezali se automatski izbacuje.

Kreiranje ili "narezivanje" CD-a ili DVD-a

 NAPOMENA: Pogledajte upozorenje o autorskim pravima. Neautorizovano kopiranje materijala sa zaštićenim autorskim pravima, kriminalno je delo, po Zakonu o zaštiti autorskih prava, uključujući i računarske programe, filmove, emitovanja i zvučne zapise. Nemojte koristiti ovaj računar u takve svrhe.

Ukoliko je vaš računar opremljen CD-RW, DVD-RW, ili DVD±RW optičkom disk jedinicom, možete da koristite softver poput Windows Media Player-a ili CyberLink Power2Go da narezujete podatke, video, i audio datoteke, uključujući MP3 i WAV muzičke datoteke.

Pratite sledeća uputstva prilikom narezivanja CD-a ili DVD-a:

- Pre narezivanja diska snimite i zatvorite sve otvorene datoteke i zatvorite sve programe.
- CD-R ili DVD-R su obično najbolji za narezivanje audio datoteka jer nakon kopiranja podataka, nema mogućnosti promene.

 NAPOMENA: Ne možete napraviti audio DVD sa CyberLink Power2Go.

- Neki kućni i auto uređaji za reprodukciju zvuka ne prihvataju CD-RW, pa zato muziku narezujte na CD-R diskove.
- CD-RW ili DVD-RW su obično najbolji za narezivanje datoteka sa podacima ili za proveru audio ili video snimaka pre narezivanja na CD ili DVD koji ne mogu biti izmenjeni.
- DVD plejeri u nekim kućnim sistemima obično ne prihvataju sve DVD formate. Konsultujte vodič za korisnika koji ste dobili uz vaš DVD plejer za spisak prihvatljivih formata.
- MP3 datoteka koristi mnogo manje prostora nego drugi formati muzičkih datoteka, a proces kreiranja MP3 diska je isti kao proces kreiranja datoteke sa podacima. MP3 datoteke mogu biti reprodukovane samo u MP3 plejerima ili na računarama sa MP3 softverom.

Za narezivanje CD-a ili DVD-a, pratite ove korake:

1. Preuzmite ili kopirajte izvorne datoteke u fasciklu na vašem čvrstom disku.
2. Umetnite prazan CD ili DVD u optičku disk jedinicu.
3. Izaberite **Start > All Programs** (Svi programi), a onda izaberite ime softvera koji želite da koristite.

 NAPOMENA: Neki programi mogu biti smešteni u potfasciklama.

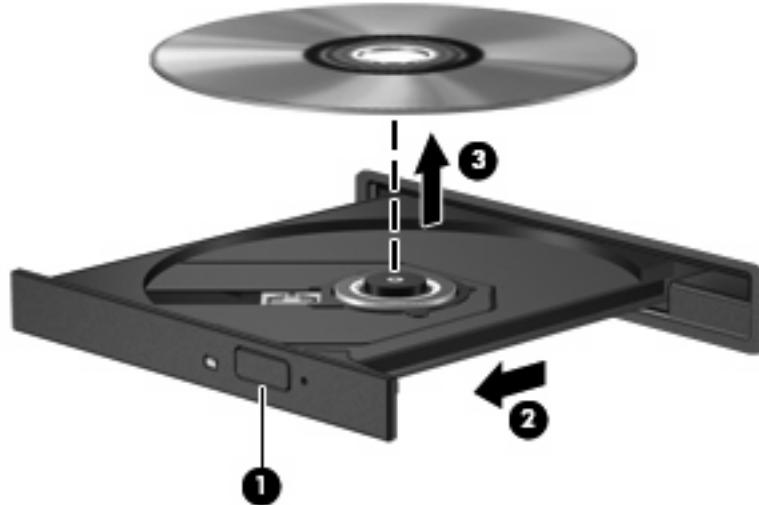
4. Izaberite tip diska koji želite da kreirate – podaci, audio ili video.
5. Kliknite desnim tasterom miša na dugme **Start**, izaberite stavku **Open Windows Explorer** (Otvori Windows pregledač) i pronađite fasciklu u kojoj su smeštene izvorne datoteke.
6. Otvorite fasciklu i prevucite datoteke do ikone optičke disk jedinice u kojoj je prazan disk.
7. Započnite proces narezivanja kako vas navodi program koji ste izabrali.

Detaljna uputstva naći ćete u uputstvima proizvođača softvera, koja ste dobili uz softver, na disku, ili se nalaze na Veb lokaciji proizvođača.

Uklanjanje CD-a, DVD-a ili BD-a

1. Pritisnite dugme za otpuštanje (1) na masci disk jedinice da biste otpustili ležište za medijume, a zatim ga nežno izvucite (2) do kraja.
2. Uklonite disk (3) iz ležišta nežnim pritiskanjem osovine dok podižete spoljne ivice diska. Držite disk za ivice i izbegavajte dodirivanje ravnih površina.

 NAPOMENA: Ako ležište ne može da se otvari do kraja, polako podižite jednu stranu diska dok ga uklanjate.

3. Zatvorite ležište za disk i tada stavite disk u zaštitnu kutiju.

Rešavanje problema sa disk jedinicom i uređajem upravljačkog programa

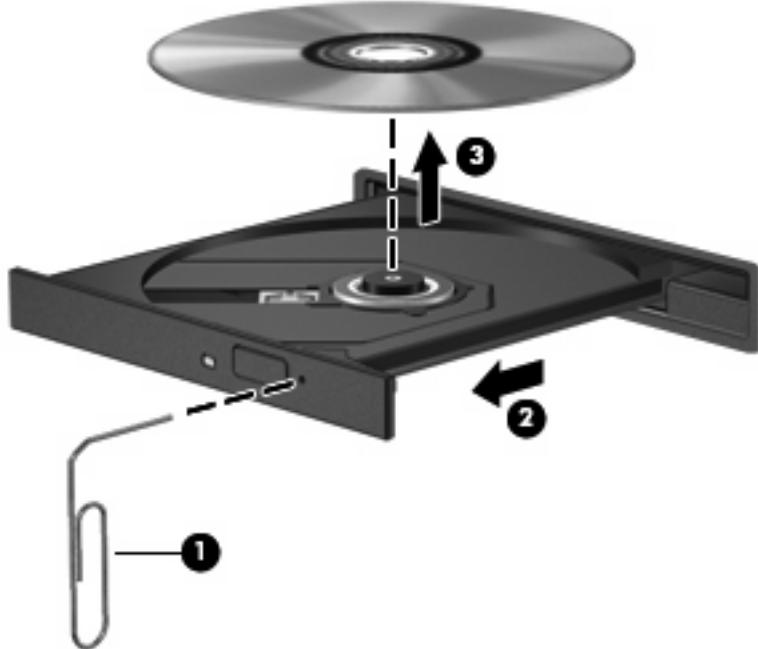
Sledeći odeljci daju objašnjenja o nekoliko čestih problema i načinima rešavanja.

Optički uređaj se ne otvara radi uklanjanja CD-a, DVD-a ili BD-a

1. Umetnute kraj spajalice za papir (1) u pristupni otvor sa prednje strane maske disk jedinice.
2. Polako pritisnite spajalicu dok se ležište ne osloboodi, a zatim ga izvucite (2) do kraja.

3. Uklonite disk (3) iz ležišta nežnim pritiskanjem osovine dok podižete spoljne ivice diska. Držite disk za ivice i izbegavajte dodirivanje ravnih površina.

 NAPOMENA: Ako ležište ne može da se otvori do kraja, polako podižite jednu stranu diska dok ga uklanjate.

4. Zatvorite ležište za disk i tada stavite disk u zaštitnu kutiju.

Disk ne reprodukuje automatski

1. Kliknite na **Start > Default Programs (Početni programi) > Change AutoPlay Settings (Promenite podešavanja automatske reprodukcije).**
2. Potvrdite da je **Use AutoPlay for all media and devices (Koristi autoreprodukciu za sve medije i uređaje)** polje za potvrdu označeno.
3. Kliknite na **Save (Sačuvaj).**

CD, DVD, ili BD bi sad trebali automatski da se pokrenu kada ih umetnete u optički uređaj.

DVD film staje, preskače ili je reprodukcija čudna

- Očistite disk.
- Uštedite resurse sistema prateći sledeće predloge:
 - Odjavite se sa interneta.
 - Promenite svojstva boje na radnoj površini:
 1. Kliknite desnim tasterom miša na praznu oblast radne površine računara, a zatim izaberite stavku **Screen resolution (Rezolucija ekrana)**.
 2. Izaberite **Advanced Settings (Napredna podešavanja) > Monitor karticu.**

3. Izaberite **High Color (16 bit)** (Visoka boja), ako već nije tako podešeno.
4. Kliknite na dugme **OK**.
 - Isključite spoljne uređaje, poput štampača, skenera, ili ručnog uređaja.

DVD film se ne vidi na spoljnem ekranu

1. Ako su i spoljni i ekran računara uključeni, pritisnite taster **f4** jednom ili više puta da bi prebacili sliku između dva ekrana.
2. Konfigurišite podešavanja monitora tako da je spoljni ekran primarni:
 - a. Kliknite desnim tasterom miša na praznu oblast radne površine računara, a zatim izaberite stavku **Screen resolution** (Rezolucija ekrana).
 - b. Odredite primarni i sekundarni ekran.

 NAPOMENA: Pri upotrebi oba ekrana, DVD slika se neće pojaviti na onom koji je određen kao sekundarni.

Za odgovore na pitanja o multimediji koja nisu sadržana u ovom uputstvu, idite na **Start > Help and Support** (Pomoć i podrška).

Proces narezivanja diska ne počinje, ili se prekida pre dovršavanja

- Proverite da li su svi ostali programi zatvoreni.
- Isključite stanje spavanja i hibernaciju.
- Obavezno koristite odgovarajuću vrstu diska za optičku disk jedinicu (pogledajte [Izbor pravog diska \(CD, DVD i BD diskovi\) na stranici 68](#)).
- Proverite da li je disk pravilno umetnut.
- Izaberite sporiju brzinu narezivanja i probajte ponovo.
- Ako kopirate disk, snimite podatke na izvorni disk na čvrstom disku pre nego što pokušate da ih narežete na novi disk, a zatim ih narežujte sa čvrstog diska.
- Ponovo instalirajte upravljački program optičkog uređaja koji se nalazi u DVD/CD-ROM kategoriji upravljačkih uređaja u okviru Device Manager (Upravljač uređajima).

DVD koji se reprodukuje u Windows Media Player-u ne daje zvuk ili sliku

Koristite CyberLink PowerDVD da biste reprodukovali DVD. CyberLink PowerDVD je instaliran na računaru, a takođe je dostupan na HP Veb lokaciji na <http://www.hp.com>.

Upravljački program mora biti reinstaliran

1. Uklonite diskove iz optičke disk jedinice.
2. Izaberite **Start > Control Panel** (Kontrolna tabla)> **System and Security** (Sistem i bezbednost). Zatim u sistemskoj oblasti izaberite stavku **Device Manager** (Upravljač uređajima).
3. U prozoru „Upravljač uređajima“ kliknite na strelicu pored upravljačkog programa koji želite da deinstalirate, a zatim ponovo instalirajte (na primer, DVD/CD ROM, Modemi, itd).

4. Kliknite desnim tasterom miša na spisak uređaja i kliknite na **Uninstall** (Deinstaliraj). Po zahtevu, potvrdite da želite da izbrišete uređaj, ali nemojte ponovo pokretati računar. Ponovite za druge upravljačke programe koje želite da izbrišete.

5. U Device Manager (Upravljač uređajima) prozoru, kliknite na **Action** (Akcija), a onda na **Scan for hardware changes** (Skeniraj promene hardvera). Windows skenira vaš sistem za instalirani hardver i instalira početne upravljačke programe za sve uređaje kojima nedostaju upravljački programi.

 NAPOMENA: Ukoliko se od vas zahteva da ponovo pokrenete računar, snimite sve otvorene datoteke, a onda ispunite zahtev.

6. Ponovo otvorite Device Manager (Upravljač uređajima), ako je potrebno, i onda proverite da li su upravljački programi opet navedeni.

7. Probajte vaš uređaj.

Ako deinstaliranje i reinstaliranje upravljačkog programa uređaja nije rešilo problem, možda trebate da ažurirate svoje upravljačke programe na način opisan u sledećim odeljcima.

Nabavljanje najnovijih HP upravljačkih programa

1. Otvorite Internet pregledač, idite na lokaciju <http://www.hp.com/support>, a zatim izaberite svoju zemlju/region.

2. Izaberite opciju za preuzimanje softvera i upravljačkih programa, u polje za pretragu upišite broj modela svog računara, a zatim pritisnite taster **enter**.

– ili –

Ako želite poseban SoftPaq, unesite broj SoftPaq-a u Search box (polje za pretragu), pritisnite taster **enter** i sledite obezbeđena uputstva. Pređite na korak 6.

3. Na listi modela kliknite na proizvod koji vi imate.

4. Kliknite na Windows 7 operativni sistem.

5. Kad je prikazan spisak upravljačkih programa, kliknite na ažurirani upravljački program da biste otvorili prozor sa dodatnim obaveštenjima.

6. Kliknite na **Install now** (Instaliraj sada) da bi instalirali ažurirani upravljački program.

 NAPOMENA: Na nekim lokacijama je moguće da preuzmete upravljački program, a da ga instalirate kasnije. Da biste ovo uradili, kliknite na dugme **Download only** (Samo preuzmi) da biste sačuvali datoteku na računaru. Kada bude zatraženo, kliknite na dugme **Save** (Sačuvaj) i odaberite lokaciju čuvanja na čvrstom disku. Kad se preuzimanje završi, idite u fasciklu u kojoj ste sačuvali datoteku i kliknite dvaput na datoteku da biste je instalirali.

7. Ako se zatraži, ponovo pokrenite vaš računar nakon što je instalacija kompletirana, i onda proverite rad uređaja.

Nabavljanje najnovijih Windows upravljačkih programa

Možete nabaviti najnovije Windows upravljačke programe uređaja korišćenjem Windows Update (Windows ažuriranje). Ova opcija može biti podešena da automatski proverava i instalira ažurne programe za Windows operativni sistem i druge proizvode Microsofta.

Korišćenje Windows Update (Windows ažuriranje)

1. Klikni na **Start > All Programs** (Svi programi) > **Windows Update** (Windows ažuriranje).

 NAPOMENA: Ako niste ranije podesili Windows Update (Windows ažuriranje), od vas će se tražiti da unesete podešavanja pre nego što proverite nove verzije programa.

2. Klikni **Check for updates** (Proveri ažuriranja).
3. Pratite uputstva na ekranu.

Korišćenje spoljnih disk jedinica

Spoljne disk jedinice sa mogućnošću uklanjanja povećavaju vaše mogućnosti čuvanja i pristupa informacijama. USB disk može se dodati povezivanjem na USB port na računaru ili na opcionalnom proizvodu za proširenje.

USB uređaji uključuju sledeće tipove:

- 1,44 MB disk jedinica
- Modul čvrstog diska (čvrsti disk sa dodatim adapterom)
- DVD-ROM jedinica
- DVD/CD-RW Combo jedinica
- DVD±RW i CD-RW Combo disk jedinica

 NAPOMENA: Ako želite više informacija o potrebnom softveru i upravljačkim programima ili da biste saznali koji računarski port treba da koristite, pogledajte uputstva proizvođača.

Povezivanje spoljne disk jedinice na računar:

 OPREZ: Da bi smanjili rizik od oštećenja opreme pri povezivanju disk jedinice sa napajanjem, obavezno iskopčajte kabl napajanja iz utičnice naizmenične struje.

1. Povežite disk jedincu sa računarom.
2. Ukoliko povezujete disk jedinicu sa napajanjem, kabl napajanja mora biti spojen sa uzemljenom utičnicom naizmenične struje.

Kada želite da uklonite disk jedinicu sa napajanjem, prvo iskopčajte kabl iz računara, a zatim kabl napajanja iz utičnice.

Poboljšanje performansi čvrstog diska

Korišćenje defragmentatora diska

Tokom upotrebe računara, datoteke na čvrstom disku mogu postati izdeljene. Defragmentator diska konsoliduje izdeljene datoteke i fascikle na čvrstom disku pa tako sistem može da radi efikasnije.

Nakon pokretanja defragmentatora diska, on radi bez nadzora. U zavisnosti od veličine čvrstog diska i broja izdeljenih datoteka, defragmentator diska može da radi i više od sat vremena. Možda želite da ga podesite da radi tokom noći ili neki drugi put kada vam računar neće trebati.

HP preporučuje da defragmentujete svoj čvrsti disk bar jednom mesečno. Možete da podesite defragmentator diska da radi jednom mesečno, ali ručno možete defragmentovati vaš računar u bilo koje doba.

Da biste pokrenuli defragmentator diska:

1. Izaberite **Start > All Programs (Svi programi) > Accessories (Pribor) > System Tools (Sistemske alati) > Disk Defragmenter (Defragmentator diska)**.
2. Kliknite na dugme **Defragment disk** (Defragmentiraj disk).

 NAPOMENA: Windows® sadrži funkciju User Account Control (Kontrola korisničkog naloga) radi veće bezbednosti vašeg računara. Možda će se od vas tražiti dozvola ili lozinka za obavljanje zadataka kao što su instaliranje softvera, pokretanje uslužnih programa ili promena postavki operativnog sistema Windows. Pogledajte pomoć i podršku za dodatna obaveštenja.

Više informacija potražite u pomoći za defragmentator diska.

Upotreba alatke Disk Cleanup (Čišćenje diska)

Čišćenje diska pretražuje čvrsti disk za nepotrebnim datotekama koje bezbedno možete da izbrišete kako biste oslobodili prostor na disku i pomogli računaru da radi efikasnije.

Da biste pokrenuli čišćenje diska:

1. Izaberite **Start > All Programs (Svi programi) > Accessories (Pribor) > System Tools (Sistemske alati) > Disk Cleanup (Čišćenje diska)**.
2. Pratite uputstva na ekranu.

Zamena čvrstog diska

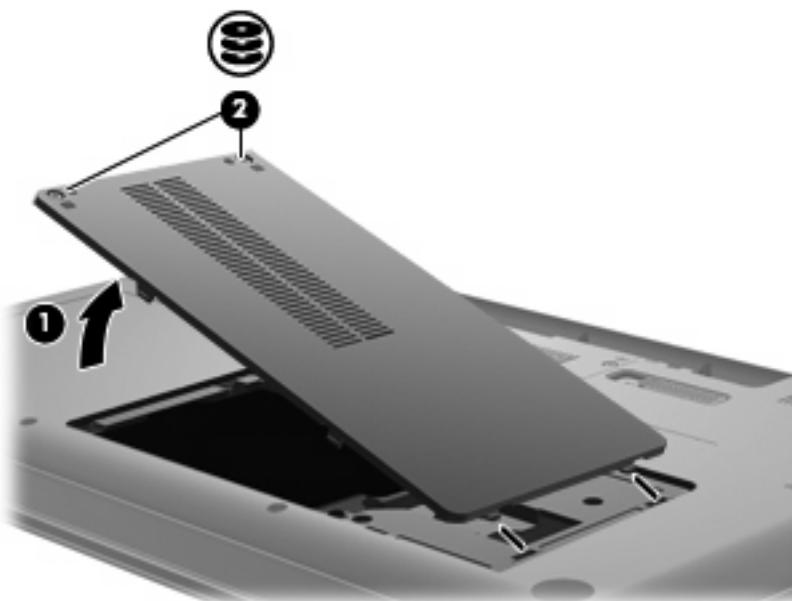
△ **OPREZ:** Da biste sprečili gubitak informacija ili sistem bez odziva:

Isključite računar pre uklanjanja čvrstog diska iz ležišta čvrstog diska. Nemojte uklanjati čvrsti disk dok računar radi ili je u stanju spavanja ili hibernaciji.

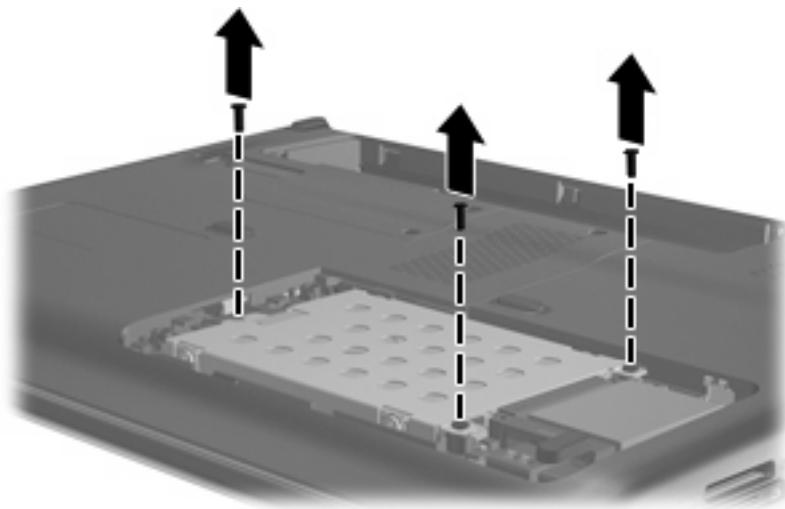
Ukoliko niste sigurni da li je računar isključen ili je u stanju hibernacije, uključite računar pritiskom dugmeta za napajanje. Zatim isključite računar kroz operativni sistem.

Uklanjanje čvrstog diska:

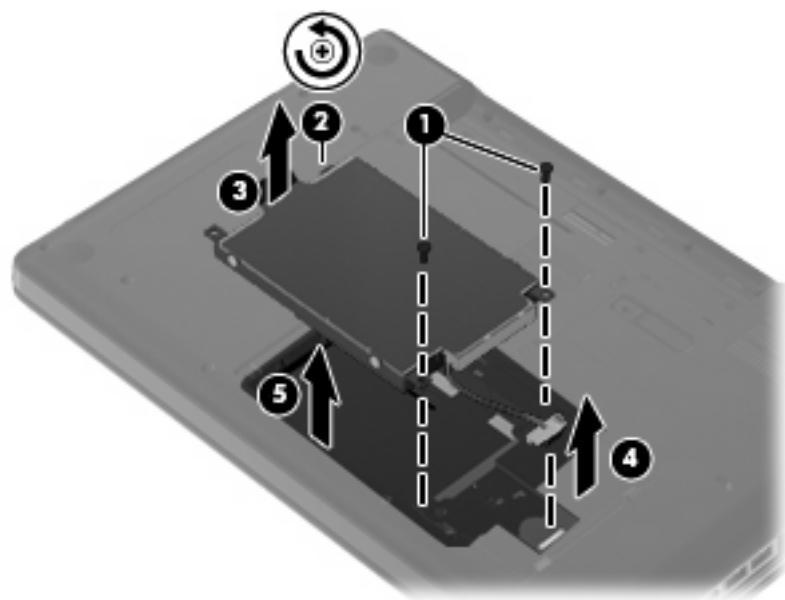
1. Sačuvajte svoj rad.
2. Isključite računar i sklopite ekran.
3. Iskopčajte sve spoljne uređaje spojene sa računarcem.
4. Iskopčajte kabl za napajanje iz utičnice naizmenične struje.
5. Na ravnoj površini okrenite računar naopako.
6. Uklonite bateriju iz računara.
7. Sa ležištem čvrstog diska prema sebi otpustite zavrtnje poklopca čvrstog diska.
8. Podignite i uklonite poklopac od računara (1).

9. Uklonite zavrtnje čvrstog diska.

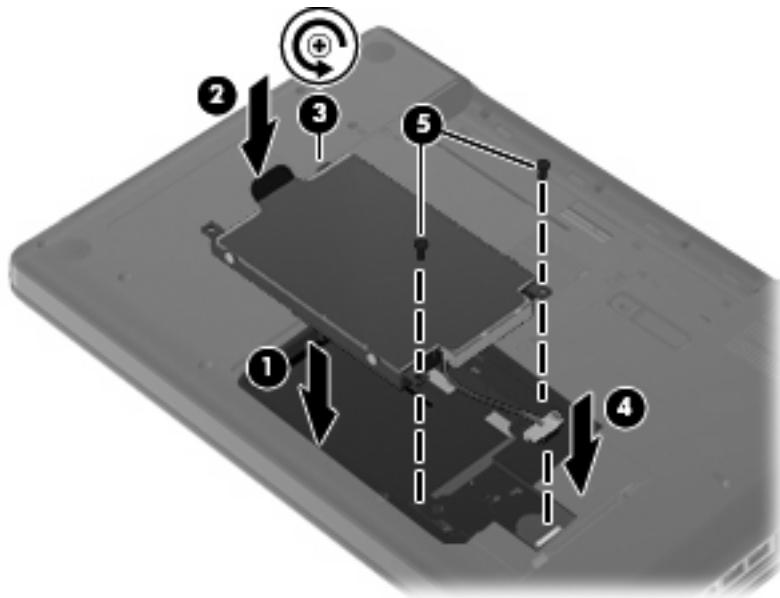

10. Povucite pločicu hard diska nagore (3), isključite kabl čvrstog diska sa matične ploče (4) i izvadite čvrsti disk iz računara.

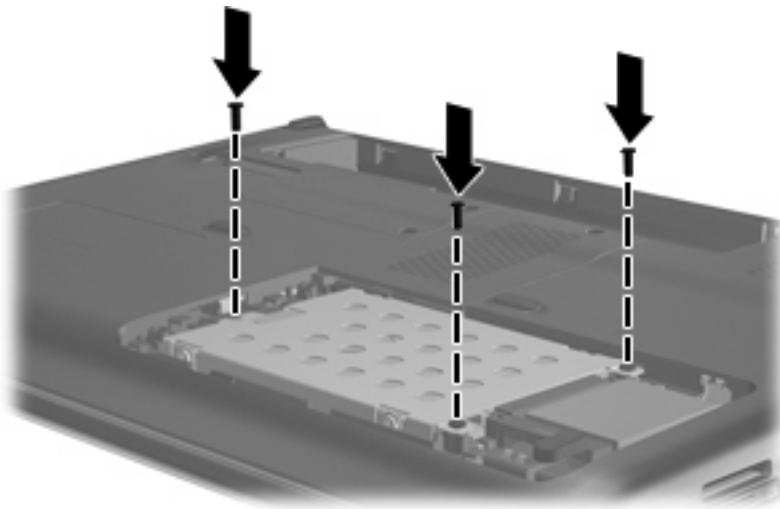

Instaliranje čvrstog diska:

1. Povežite kabl čvrstog diska sa matičnom pločom (4), umetnите čvrsti disk u njegovo ležište (1) i pritisnite nadole pločicu čvrstog diska (2) da biste se uverili da je čvrsti disk učvršćen u svom ležištu.

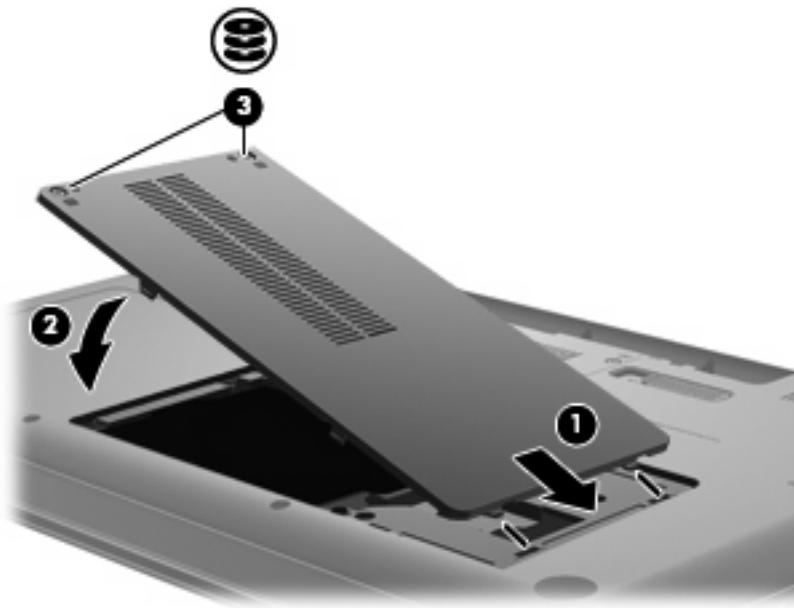

2. Vratite zavrtnje čvrstog diska.

3. Poravnajte nožice (1) na poklopcu čvrstog diska sa urezima na računaru.
4. Zatvorite poklopac (2).

5. Stegnite šrafove na poklopcu čvrstog diska (3).

6. Zamenite bateriju.
7. Okrenite računar desnom stranom na gore.
8. Ponovo spojte računar u struju.
9. Ponovo povežite spoljne uređaje.

7 Spoljašnji uređaji i spoljašnje medijske kartice

Korišćenje USB uređaja

USB port povezuje dodatni spoljni uređaj, poput USB tastature, miša, optičkog uređaja, štampača, skenera ili čvorista na računar ili na dodatni proizvod za proširenje.

Nekim USB uređajima možda treba dodatni softver za podršku koji se obično dostavlja uz uređaj. Više informacija o specifičnom softveru uređaja možete saznati iz uputstva proizvođača.

Računar poseduje USB port, u koji se mogu uključiti uređaji USB 1.0, USB 1.1, i USB 2.0. Da biste dodali više USB portova, povežite dodatno USB čvoriste ili proizvod za proširenje.

Priklučivanje USB uređaja

- △ **OPREZ:** Da bi sprečili oštećenje USB konektora, koristite minimalnu silu da bi priključili USB uređaj.
- ▲ Da bi se priključio USB uređaj na računar, spojite USB kabl za uređaj na USB otvor.

Čućete zvučni signal kada se otkrije uređaj.

- 📋 **NAPOMENA:** Prvi put kada povežete USB uređaj, na sistemskoj traci poslova pojavljuje se poruka „Installing device driver software“ (Instaliranje softvera upravljačkog programa uređaja), krajnje desno na traci zadatka.

Uklanjanje USB uređaja

△ **OPREZ:** Da biste sprečili gubitak informacija ili sistem koji se ne odaziva, koristite sledeće procedure za bezbedno uklanjanje USB uređaja.

OPREZ: Da biste sprečili oštećenje USB konektora, nemojte čupati kabl da bi uklonili USB uređaj.

Uklanjanje USB uređaja:

1. Kliknite na ikonu **Safely Remove Hardware and Eject Media** (Bezbedno ukloni hardver i izbaci medijum) na sistemskoj traci poslova, u krajnjem desnom delu trake zadataka.

 NAPOMENA: Da biste prikazali ikonu „Safely Remove Hardware and Eject Media“ (Bezbedno ukloni hardver i izbaci medijume), kliknite na ikonu **Show hidden icons** (Prikaži skrivene ikone) (strelica na levoj strani sistemske trake poslova).

2. Kliknite na ime uređaja na listi.

 NAPOMENA: Od vas se traži potvrda da je bezbedno ukloniti uređaj.

3. Uklonite uređaj.

Korišćenje kartica konektora za digitalne medije

Opcionalne digitalne kartice obezbeđuju bezbedno skladište za podatke i dobar način za deljenje podataka. Ove kartice se često koriste sa medijski opremljenim digitalnim kamerama i PDA uređajima kao i sa drugim računarima.

Konektor za Digital Media prihvata sledeće formate digitalnih kartica:

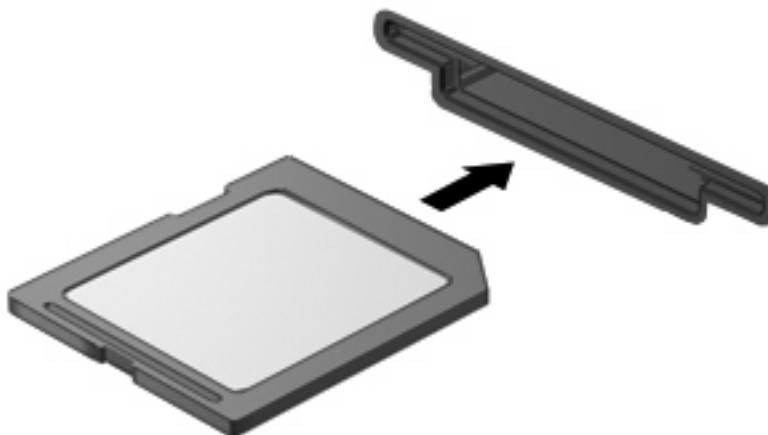
- Memory Stick (MS)
- Memory Stick Pro (MSP)
- MultiMediaCard (MMC)
- Secure Digital (SD) memorijска kartica
- xD-Picture kartica (XD)

Umetanje digitalne kartice

△ **OPREZ:** Da biste izbegli oštećenja digitalne kartice ili računara, nemojte ubaciti nijedan tip adaptera u konektor za Digital Media.

OPREZ: Da biste sprečili oštećenja na konektorima digitalne kartice, umećite je sa minimalnom silom.

1. Držite digitalnu karticu sa oznakom na gore, a konektorima prema računaru.
2. Umetnите karticu u konektor za Digital Media, a zatim je pritisnite dok čvrsto ne nalegne.

Čućete zvuk kada uređaj bude otkriven i možda će se prikazati meni sa opcijama.

Uklanjanje digitalne kartice

△ **OPREZ:** Da biste sprečili gubitak informacija ili blokiranje sistema, koristite sledeću proceduru za bezbedno uklanjanje digitalne kartice.

Sačuvajte informacije i zatvorite sve programe koji su u vezi sa digitalnom karticom.

☒ **NAPOMENA:** Da biste zaustavili prenos podataka, kliknite na dugme **Cancel** (Otkaži) u prozoru za kopiranje operativnog sistema.

Uklanjanje digitalne kartice:

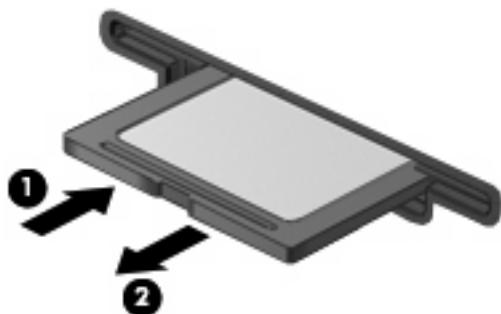
1. Kliknite na ikonu **Safely Remove Hardware and Eject Media** (Bezbedno ukloni hardver i izbaci medijum) na sistemskoj traci poslova, u krajnjem desnom delu trake zadataka.

☒ **NAPOMENA:** Da biste prikazali ikonu „Safely Remove Hardware and Eject Media“ (Bezbedno ukloni hardver i izbaci medijum), kliknite na ikonu **Show hidden icons** (Prikaži skrivene ikone) (strelica na levoj strani sistemске trake poslova).

2. Kliknite na ime digitalne kartice na listi.

☒ **NAPOMENA:** Od vas se traži potvrda da je bezbedno ukloniti hardverski uređaj.

3. Pritisnite digitalnu karticu (1), a zatim je uklonite iz konektora (2).

8 Dodavanje ili zamena memorijskog modula

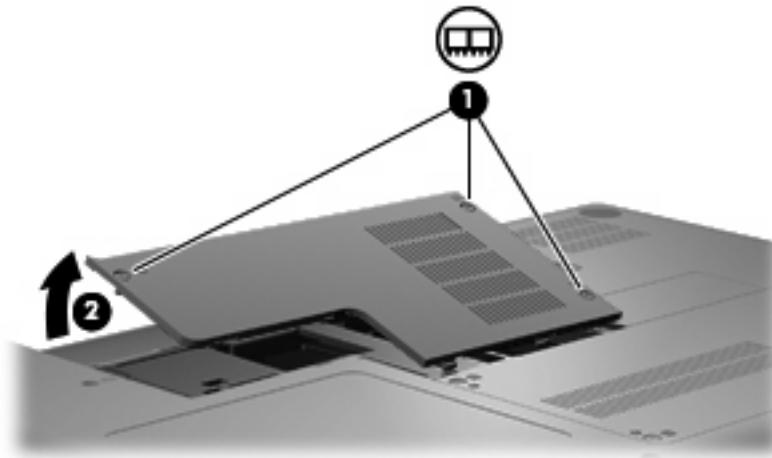
Na računaru postoji jedna pregrada za memorijski modul koja se nalazi na dnu računara. Kapacitet memorije računara može da se nadograđi dodavanjem memorijskog modula u slobodni utor modula za memorijsko proširenje ili nadograđivanjem postojećeg memorijskog modula u utoru primarnog memorijskog modula.

- ⚠ **UPOZORENJE:** Da biste smanjili rizik od strujnog udara i oštećenja opreme, pre instaliranja memorijskog modula iskopčajte kabl za napajanje i uklonite sve baterije.
- ⚠ **OPREZ:** Elektrostatičko pražnjenje može da ošteti elektronske komponente. Pre nego što započnete bilo koju proceduru, oslobođite se statickog elektriciteta tako što ćete dodirnuti uzemljeni metalni predmet.
- 📝 **NAPOMENA:** Da biste koristili dvokanalnu konfiguraciju kada dodajete drugi memorijski modul, vodite računa da oba memorijska modula budu iste veličine.

Za dodavanje ili zamenu memorijskog modula:

1. Sačuvajte sve dokumente na kojima ste radili.
2. Isključite računar i zatvorite ekran.
Ako niste sigurni da li je računar isključen ili u hibernaciji, uključite računar pritiskom na dugme za napajanje. Zatim ga isključite preko operativnog sistema.
3. Iskopčajte sve spoljne uređaje povezane sa računaram.
4. Iskopčajte kabl za napajanje iz utičnice za naizmeničnu struju.
5. Okrenite računar naopako na ravnoj površini.
6. Uklonite bateriju iz računara.
7. Odvrnite zavrtanje odeljka memorijskih modula (1).

8. Podignite poklopac pregrade za memorijski modul (2) nagore.

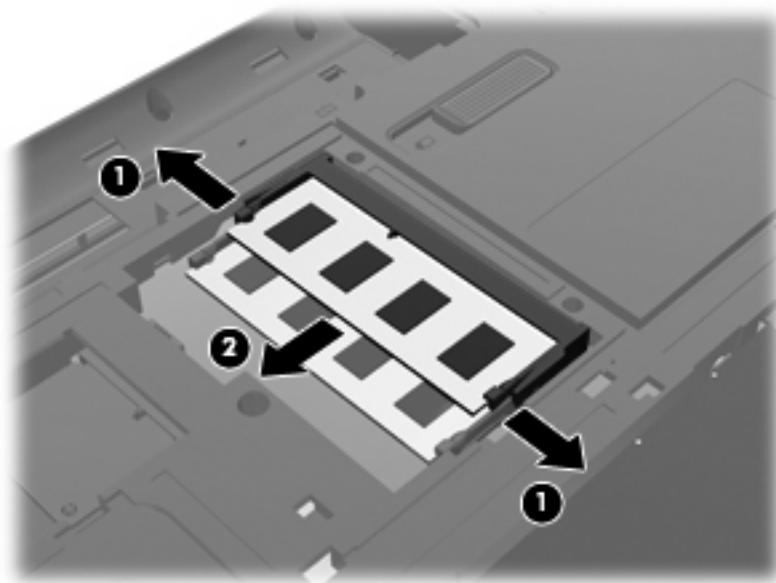
9. Ako zamenjujete memorijski modul, uklonite postojeći memorijski modul:

- Povucite držače (1) sa svake strane memorijskog modula.

Memorijski modul će iskočiti nagore.

△ **OPREZ:** Da biste sprečili oštećenja memorijskog modula, držite ga samo za ivice. Nemojte dodirivati komponente na memorijskom modulu.

- Uhvatite ivicu memorijskog modula (2) i lagano ga izvucite iz utora za memorijski modul.

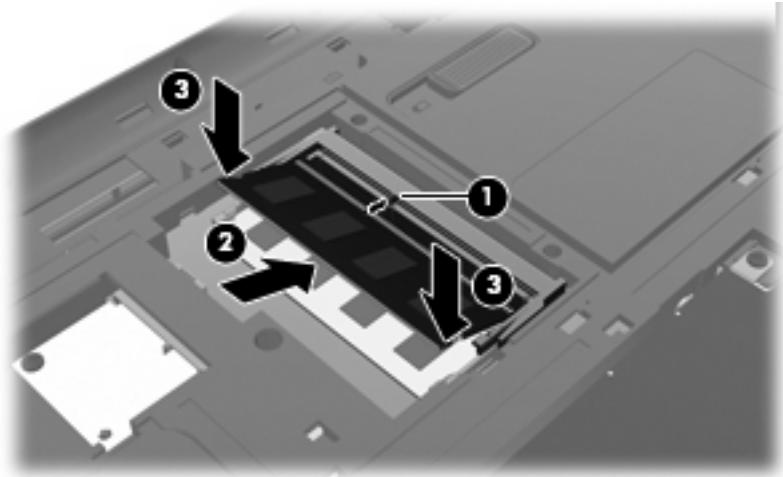

- Da biste zaštitili memorijski modul nakon uklanjanja, čuvajte ga u kutiji bezbednoj od elektrostatičkog pražnjenja.

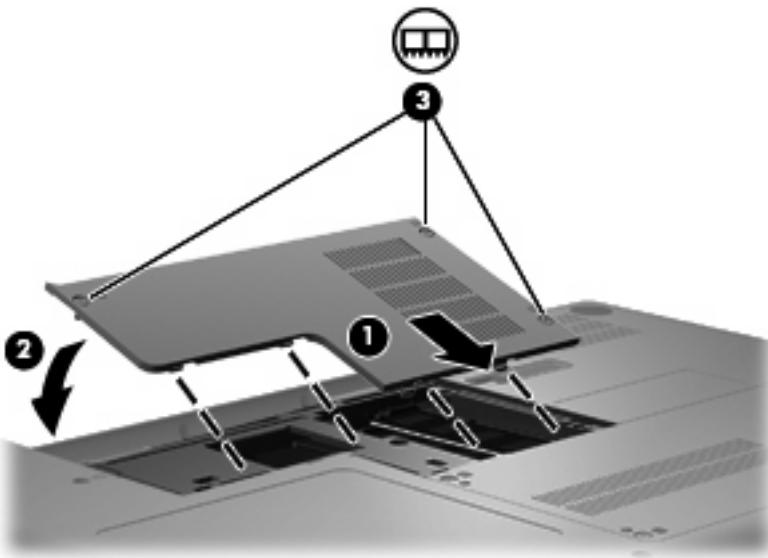
10. Umetnite novi memorijski modul:

OPREZ: Da biste sprečili oštećenja memorijskog modula, držite ga samo za ivice. Nemojte dodirivati komponente na memorijskom modulu i nemojte ga savijati.

- a. Poravnajte izrezanu ivicu **(1)** memorijskog modula sa jezičkom utora za memorijski modul.
- b. Dok memorijski modul držite pod uglom od 45 stepeni u odnosu na površinu pregrade za memorijski modul, do kraja pritisnite modul **(2)** u utor za memorijski modul.
- c. Lagano pritisnite memorijski modul **(3)** nadole, pritiskajući ga i sa leve i sa desne strane, sve dok se držači ne pričvrste.

11. Poravnajte jezičak **(1)** na pregradi za memorijski modul sa urezom na računaru.
12. Zatvorite poklopac **(2)**.
13. Zavrnite zavrtanje odeljka memorijskih modula **(3)**.

14. Vratite bateriju.
15. Okrenite računar u prvobitni položaj, a zatim ponovo priključite napajanje i spoljne uređaje.
16. Uključite računar.

9 Bezbednost

Zaštita računara

Standardne bezbednosne funkcije koje pružaju operativni sistem Windows® i uslužni programi za podešavanje koji ne pripadaju operativnom sistemu Windows mogu zaštитiti lična podešavanja i podatke od različitih rizika.

Sledite procedure u ovom poglavlju da biste koristili sledeće funkcije:

- Lozinke
- Antivirusni softver
- Softver zaštitnog zida
- Kritične bezbednosne ispravke
- Dodatni bezbednosni kabli

 NAPOMENA: Bezbednosna rešenja su dizajnirana tako da odvraćaju potencijalne opasnosti, ali ne mogu da odvrate softverske napade ili da spreče pogrešno rukovanje ili krađu računara.

NAPOMENA: Pre slanja računara na servis, uklonite sva podešavanja lozinke.

Rizik za računar	Bezbednosna funkcija
Neovlašćeno korišćenje računara	Lozinka pri uključivanju
Računarski virusi	Norton Internet Security (bezbednosni softver)
Neovlašćen pristup podacima	<ul style="list-style-type: none">• Softver zaštitnog zida• Windows ispravke
Neovlašćen pristup uslužnom programu za podešavanje, BIOS podešavanjima i drugim informacijama za identifikaciju sistema	Administratorska lozinka
Tekuće ili buduće pretnje za računar	Kritične bezbednosne ispravke korporacije Microsoft
Neovlašćen pristup Windows korisničkom nalogu	Korisnička lozinka
Neovlašćeno uklanjanje računara	Konektor bezbednosnog kabla (koristi se sa dodatnim bezbednosnim kablom)

Korišćenje lozinki

Lozinka je skup znakova koje birate da biste obezbedili informacije na računaru. U zavisnosti od načina na koji želite da kontrolišete pristup informacijama, može se podesiti nekoliko tipova lozinki. Lozinke se mogu podesiti u operativnom sistemu Windows ili u nekom uslužnom programu za podešavanje koji ne pripada operativnom sistemu Windows, a unapred je instaliran na računaru.

△ **OPREZ:** Da biste izbegli zaključavanje računara, zapišite svaku lozinku koju postavite. Pošto se lozinke uglavnom ne prikazuju tokom postavljanja, promene ili brisanja, neophodno je da svaku lozinku odmah zapišete i uskladištite na bezbednom mestu.

Možete koristiti istu lozinku za uslužni program za podešavanje i za Windows bezbednosnu funkciju. Takođe možete koristiti istu lozinku za nekoliko funkcija uslužnog programa za podešavanje.

Koristite sledeće smernice pri postavljanju lozinke u uslužnom programu za podešavanje:

- Lozinka može da sadrži bilo koju kombinaciju od najviše osam slova i brojeva i razlikuje velika i mala slova.
- Ako je lozinka podešena u uslužnom programu za podešavanje, morate uneti lozinku u odziv tog programa. Ako je lozinka podešena u operativnom sistemu Windows, morate uneti lozinku u odziv tog programa.

Koristite sledeće savete pri kreiranju i čuvanju lozinki:

- Pri kreiranju lozinki, pratite zahteve koje postavlja program.
- Zapišite svoje lozinke i uskladištite ih na sigurnom mestu dalje od računara.
- Nemojte čuvati lozinke u datoteci na računaru.
- Za lozinku nemojte koristiti svoje ime ili druge lične informacije koje strano lice može lako da otkrije.

U narednim odeljcima navedene su lozinke u operativnom sistemu Windows i uslužnom programu za podešavanje sa opisom funkcija. Da biste dobili dodatne informacije o Windows lozinkama, na primer lozinkama za čuvar ekrana, izaberite stavke **Start > Help and Support** (Pomoć i podrška).

Postavljanje lozinki u operativnom sistemu Windows

Lozinka	Funkcija
Administratorska lozinka	Štiti pristup sadržaju računara na nivou administratora. NAPOMENA: Ova lozinka ne može da se koristi za pristup sadržaju uslužnog programa za podešavanje.
Korisnička lozinka	Štiti pristup Windows korisničkom nalogu. Takođe štiti pristup sadržaju računara i mora se uneti kada izlazite iz stanja spavanja ili hibernacije.

Zadavanje lozinki u uslužnom programu za podešavanje

Lozinka	Funkcija
Administratorska lozinka*	<ul style="list-style-type: none">Štiti pristup uslužnom programu za podešavanje.Kada postavite lozinku, morate da je unosite svaki put kada pristupate uslužnom programu za podešavanje. <p>OPREZ: Ako zaboravite administratorsku lozinku, ne možete pristupiti uslužnom programu za podešavanje.</p>
Lozinka pri uključivanju*	<ul style="list-style-type: none">Štiti pristup sadržaju računara.Nakon postavljanja ove lozinke, ona mora biti uneta svaki put kada uključite računar, kada ponovo pokrećete sistem računara ili izlazite iz hibernacije. <p>OPREZ: Ako zaboravite svoju lozinku pri uključivanju, ne možete da uključite ili ponovo pokrenete računara niti da izadete iz stanja hibernacije.</p>

*Detalje o svakoj od ovih lozinki potražite u sledećim temama.

Administratorska lozinka

Administratorska lozinka štiti podešavanja konfiguracije i informacije za identifikaciju sistema u uslužnom programu za podešavanje. Nakon postavljanja ove lozinke, ona se mora uneti pri svakom pristupu uslužnom programu za podešavanje.

Administratorska lozinka se ne može zameniti administratorskom lozinkom postavljenom u operativnom sistemu Windows niti se prikazuje pri postavljanju, unosu, promeni ili brisanju. Obavezno zapišite svoju lozinku i sačuvajte je na sigurnom mestu.

Upravljanje administratorskom lozinkom

Da biste postavili, promenili ili izbrisali ovu lozinku, sledite ove korake:

1. Otvorite uslužni program za podešavanje uključivanjem ili ponovnim pokretanjem računara. Dok je prikazana poruka „Press the ESC key for Startup Menu“ (Pritisni taster ESC za Meni pokretanja) u donjem levom uglu ekrana, pritisnite taster **f10**.

– ili –

Otvorite uslužni program za podešavanje uključivanjem ili ponovnim pokretanjem računara. Dok je prikazana poruka „Press the ESC key for Startup Menu“ (Pritisni taster ESC za Meni pokretanja) u donjem levom uglu ekrana, pritisnite taster **esc**. Kada se prikaže Startup Menu (Meni pokretanja), pritisnite taster **f10**.
2. Koristite tastere sa strelicama da biste izabrali stavke **Security** (Bezbednost) > **Set Administrator Password** (Postavi administratorsku lozinku), a zatim pritisnite taster **enter**.
 - Da biste postavili administratorsku lozinku, otkucajte lozinku u poljima **Enter New Password** (Unesi novu lozinku) i **Confirm New Password** (Potvrди novu lozinku), a zatim pritisnite taster **enter**.
 - Da biste promenili administratorsku lozinku, unesite važeću lozinku u polje **Enter Current Password** (Unesi važeću lozinku), otkucajte novu lozinku u poljima **Enter New Password** (Unesi novu lozinku) i **Confirm New Password** (Potvrди novu lozinku), a zatim pritisnite taster **enter**.
 - Da biste izbrisali administratorsku lozinku, unesite važeću lozinku u polje **Enter Password** (Unesi lozinku), a zatim pritisnite taster **enter** 4 puta.
3. Da biste sačuvali promene i izašli iz uslužnog programa za podešavanje, koristite tastere sa strelicama da biste izabrali stavke **Exit** (Izađi) > **Exit Saving Changes** (Izađi i sačuvaj promene).

Promene stupaju na snagu kada se računar ponovo pokrene.

Unos administratorske lozinke

U odziv **Enter Password** (Unesi lozinku) unesite administratorsku lozinku, a zatim pritisnite taster **enter**. Posle 3 neuspela pokušaja da unesete lozinku administratora, morate ponovo pokrenuti sistem računara i probati ponovo.

Lozinka pri uključivanju

Lozinka pri uključivanju sprečava neovlašćenu upotrebu računara. Nakon postavljanje ove lozinke, ona mora biti uneta svaki put kada uključite računar, kada ponovo pokrećete sistem računara ili izlazite iz hibernacije. Lozinka pri uključivanju se ne prikazuje kada se postavlja, unosi, menja ili briše.

Upravljanje lozinkom pri uključivanju

Da biste postavili, promenili ili izbrisali ovu lozinku, sledite ove korake:

1. Otvorite uslužni program za podešavanje uključivanjem ili ponovnim pokretanjem računara. Dok je prikazana poruka „Press the ESC key for Startup Menu“ (Pritisni taster ESC za Meni pokretanja) u donjem levom uglu ekrana, pritisnite taster **f10**.
– ili –
Otvorite uslužni program za podešavanje uključivanjem ili ponovnim pokretanjem računara. Dok je prikazana poruka „Press the ESC key for Startup Menu“ (Pritisni taster ESC za Meni pokretanja) u donjem levom uglu ekrana, pritisnite taster **esc**. Kada se prikaže Startup Menu (Meni pokretanja), pritisnite taster **f10**.
2. Koristite tastere sa strelicama da biste izabrali stavke **Security** (Bezbednost) > **Set Power-On Password** (Postavi lozinku pri uključivanju), a zatim pritisnite taster **enter**.
 - Da biste postavili lozinku pri uključivanju, otkucajte lozinku u poljima **Enter New Password** (Unesi novu lozinku) i **Confirm New Password** (Potvrди novu lozinku), a zatim pritisnite taster **enter**.
 - Da biste promenili lozinku pri uključivanju, unesite važeću lozinku u polje **Enter Current Password** (Unesi važeću lozinku), otkucajte novu lozinku u poljima **Enter New Password** (Unesi novu lozinku) i **Confirm New Password** (Potvrdi novu lozinku), a zatim pritisnite taster **enter**.
 - Da biste izbrisali lozinku pri uključivanju, unesite važeću lozinku u polje **Enter Current Password** (Unesi važeću lozinku), a zatim pritisnite taster **enter** 4 puta.
3. Da biste sačuvali promene i izašli iz uslužnog programa za podešavanje, koristite tastere sa strelicama da biste izabrali stavke **Exit** (Izađi) > **Exit Saving Changes** (Izađi i sačuvaj promene).

Promene stupaju na snagu kada se računar ponovo pokrene.

Unos lozinke pri uključivanju

U odziv **Enter Password** (Unesi lozinku) unesite lozinku, a zatim pritisnite taster **enter**. Posle 3 neuspela pokušaja da unesete lozinku, morate ponovo pokrenuti sistem računara i probati iznova.

Korišćenje antivirusnog softvera

Kada računar koristite za e-poštu, povezivanje sa mrežom ili pristup Internetu, izložen je virusima. Računarski virusi mogu da onemoguće rad operativnog sistema, aplikacija ili uslužnih programa ili da prouzrokuju njihovo neispravno funkcionisanje.

Antivirusni softver može otkriti većinu virusa, uništiti ih i, u većini slučajeva, popraviti štetu koju su oni izazvali. Antivirusni softver se mora redovno ažurirati da bi se obezbedila stalna zaštita od novootkrivenih virusa.

Norton Internet Security je antivirusni program, unapred instaliran na računaru. Softver podrazumeva 60 dana besplatnog ažuriranja. Preporučuje se da zaštitite računar od novih virusa nakon isteka tih 60 dana tako što ćete kupiti uslugu produženog ažuriranja. Uputstva za korišćenje i ažuriranje softvera Norton Internet Security, kao i za kupovinu produžene usluge ažuriranja, dostavljena su uz program. Da biste pristupili programu Norton Internet Security, izaberite **Start > All Programs (Svi programi) > Norton Internet Security**.

Za više informacija o računarskim virusima otkucajte **viruses (virusi)** u polju za pretragu u meniju Pomoć i podrška.

Korišćenje softvera zaštitnog zida

Kada računar koristite za e-poštu, povezivanje sa mrežom ili pristup Internetu, postoji mogućnost da neovlašćene osobe dobiju pristup informacijama o vama, računaru i vašim ličnim datotekama. Koristite softver zaštitnog zida koji je unapred instaliran na računaru da biste zaštitili svoju privatnost.

Funkcije zaštitnog zida obuhvataju vođenje evidencije i prijavljivanje mrežnih aktivnosti, kao i automatsko nadgledanje celokupnog dolaznog i odlaznog saobraćaja. Pogledajte uputstvo za korisnike softvera zaštitnog zida ili se obratite proizvođaču zaštitnog zida za više informacija.

-
- **NAPOMENA:** Pod nekim okolnostima zaštitni zid može da blokira pristup igramu na Internetu, ometa rad štampača ili deljenje datoteka na mreži ili da blokira ovlašćene priloge e-pošte. Da biste privremeno rešili problem, onemogućite zaštitni zid, izvršite željeni zadatak, a zatim ponovo omogućite zaštitni zid. Da biste problem trajno rešili, ponovo konfigurišite zaštitni zid.
-

Instaliranje kritičnih bezbednosnih ispravki

△ **OPREZ:** Microsoft šalje upozorenja o kritičnim ispravkama. Da biste zaštitili računar od bezbednosnih rupa i računarskih virusa, instalirajte sve kritične ispravke korporacije Microsoft odmah nakon prijema upozorenja.

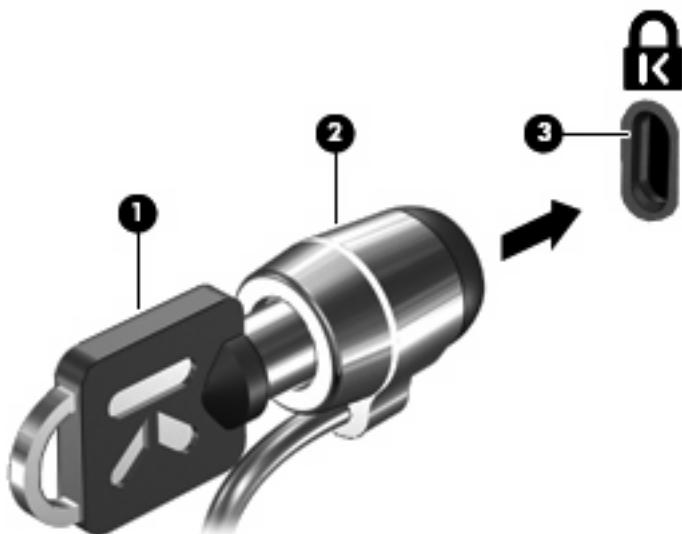
Ispravke operativnog sistema i drugog softvera možda su postale dostupne nakon isporuke računara. Da biste se uverili da su na računaru instalirane sve dostupne ispravke, pogledajte ove smernice:

- Pokrenite Windows Update (Ažuriranje Windowsa) što je pre moguće nakon podešavanja računara. Koristite vezu za ažuriranje putem stavki **Start > All Programs (Svi programi) > Windows Update** (Ažuriranje Windowsa).
- Nakon toga jednom mesečno pokrenite Windows Update (Windows ažuriranje).
- Nabavite ispravke za Windows i druge Microsoft programe odmah po objavlјivanju, sa Microsoft Web lokacije i preko veze za ažuriranje u okviru pomoći i podrške.

Instalacija dodatnog bezbednosnog kabla

📋 **NAPOMENA:** Bezbednosni kabl je dizajniran da služi za odvraćanje, ali ne može sprečiti pogrešno rukovanje ili krađu.

1. Omotajte bezbednosni kabl oko osiguranog predmeta.
2. Umetnите ključ (1) u bravu kabla (2).
3. Ukopčajte klin kabla u konektor bezbednosnog kabla na računaru (3), a zatim ključem zaključajte bravu kabla.

📋 **NAPOMENA:** Položaj konektora bezbednosnog kabla na računaru varira u zavisnosti od modela.

A Uslužni program za podešavanje (BIOS)

Pokretanje uslužnog programa za podešavanje

Uslužni program za podešavanje je program za prilagođavanje koji je zasnovan na ROM-u i može se koristiti čak i kada operativni sistem Windows ne funkcioniše.

Program daje informacije o računaru i pruža podešavanja pokretanja, bezbednosti i ostalih željenih opcija.

Za pokretanje uslužnog programa za podešavanje:

- ▲ Otvorite uslužni program za podešavanje uključivanjem ili ponovnim pokretanjem računara. Dok je prikazana poruka „Press the ESC key for Startup Menu“ (Pritisni taster ESC za Meni pokretanja) u donjem levom uglu ekrana, pritisnite taster **f10**.
– ili –
- 1. Otvorite uslužni program za podešavanje uključivanjem ili ponovnim pokretanjem računara. Dok je prikazana poruka „Press the ESC key for Startup Menu“ (Pritisni taster ESC za Meni pokretanja) u donjem levom uglu ekrana, pritisnite taster **esc**.
- 2. Kada se prikaže Startup Menu (Meni pokretanja), pritisnite taster **f10**.

Korišćenje uslužnog programa za podešavanje

Promena jezika uslužnog programa za podešavanje

U sledećoj proceduri objašnjena je promena jezika uslužnog programa za podešavanje. Ukoliko uslužni program za podešavanje nije već pokrenut, počnite od 1. koraka. Ako uslužni program za podešavanje već radi, počnite od 2. koraka.

1. Otvorite uslužni program za podešavanje uključivanjem ili ponovnim pokretanjem računara. Dok je prikazana poruka „Press the ESC key for Startup Menu“ (Pritisni taster ESC za Meni pokretanja) u donjem levom uglu ekrana, pritisnite taster **f10**.

– ili –

Otvorite uslužni program za podešavanje uključivanjem ili ponovnim pokretanjem računara. Dok je prikazana poruka „Press the ESC key for Startup Menu“ (Pritisni taster ESC za Meni pokretanja) u donjem levom uglu ekrana, pritisnite taster **esc**. Kada se prikaže Startup Menu (Meni pokretanja), pritisnite taster **f10**.

2. Koristite tastere sa strelicama da biste izabrali stavke **System Configuration** (Konfiguracija sistema) > **Language** (Jezik), a zatim pritisnite taster **enter**.
3. Koristite tastere sa strelicama da biste izabrali jezik, a zatim pritisnite taster **enter**.
4. Kada se prikaže odziv za potvrdu sa izabranim jezikom, pritisnite taster **enter**.
5. Da biste sačuvali promenu i izašli iz uslužnog programa za podešavanje, koristite tastere sa strelicama da biste izabrali stavke **Exit** (Izađi) > **Exit Saving Changes** (Izađi i sačuvaj promene), a zatim pritisnite taster **enter**.

Promena odmah stupa na snagu.

Navigacija i izbor u okviru uslužnog programa za podešavanje

Pošto uslužni program za podešavanje nije zasnovan na operativnom sistemu Windows, on ne podržava tablu osetljivu na dodir. Navigacija i izbor vrše se pritiskom na taster.

- Za izbor menija ili stavke u meniju koristite tastere sa strelicama.
- Da biste izabrali stavku na listi ili prebacili polje, na primer polje „Omogući/Onemogući“, koristite tastere sa strelicama ili tastere **f5** ili **f6**.
- Da biste izabrali stavku, pritisnite taster **enter**.
- Da biste zatvorili okvir za tekst i vratili se na prikaz menija, pritisnite taster **esc**.
- Da biste prikazali dodatne informacije o navigaciji i izboru dok je uslužni program za podešavanje otvoren, pritisnite taster **f1**.

Prikazivanje informacija o sistemu

U sledećoj proceduri objašnjeno je prikazivanje informacija o sistemu kroz uslužni program za podešavanje. Ukoliko uslužni program za podešavanje nije pokrenut, počnite od 1. koraka. A ako uslužni program za podešavanje radi, počnite od 2. koraka.

1. Otvorite uslužni program za podešavanje uključivanjem ili ponovnim pokretanjem računara. Dok je prikazana poruka „Press the ESC key for Startup Menu“ (Pritisni taster ESC za Meni pokretanja) u donjem levom uglu ekrana, pritisnite taster **f10**.

– ili –

Otvorite uslužni program za podešavanje uključivanjem ili ponovnim pokretanjem računara. Dok je prikazana poruka „Press the ESC key for Startup Menu“ (Pritisni taster ESC za Meni pokretanja) u donjem levom uglu ekrana, pritisnite taster **esc**. Kada se prikaže Startup Menu (Meni pokretanja), pritisnite taster **f10**.

2. Izaberite **Main** (Glavni) meni. Prikazane su sistemske informacije poput vremena i datuma, kao i informacije za identifikaciju računara.
3. Da biste izašli iz uslužnog programa za podešavanje bez promene postavki, koristite tastere sa strelicama da biste izabrali stavke **Exit** (Izađi) > **Exit Discarding Changes** (Izađi i odbaci promene), a zatim pritisnite taster **enter**.

Vraćanje podrazumevanih podešavanja u uslužnom programu za podešavanje

Sledeća procedura objašnjava vraćanje podrazumevanih postavki u uslužnom programu za podešavanje. Ukoliko uslužni program za podešavanje nije već pokrenut, počnite od 1. koraka. Ako uslužni program za podešavanje već radi, počnite od 2. koraka.

1. Otvorite uslužni program za podešavanje uključivanjem ili ponovnim pokretanjem računara. Dok je prikazana poruka „Press the ESC key for Startup Menu“ (Pritisni taster ESC za Meni pokretanja) u donjem levom uglu ekrana, pritisnite taster **f10**.

– ili –

Otvorite uslužni program za podešavanje uključivanjem ili ponovnim pokretanjem računara. Dok je prikazana poruka „Press the ESC key for Startup Menu“ (Pritisni taster ESC za Meni pokretanja) u donjem levom uglu ekrana, pritisnite taster **esc**. Kada se prikaže Startup Menu (Meni pokretanja), pritisnite taster **f10**.

2. Koristite tastere sa strelicama da biste izabrali stavke **Exit** (Izađi) > **Load Setup Defaults** (Učitaj podrazumevana podešavanja), a zatim pritisnite taster **enter**.
3. Kada se prikaže stavka „Setup Confirmation“ (Potvrda podešavanja), pritisnite taster **enter**.
4. Da biste sačuvali promenu i izašli iz uslužnog programa za podešavanje, koristite tastere sa strelicama da biste izabrali stavke **Exit** (Izađi) > **Exit Saving Changes** (Izađi i sačuvaj promene), a zatim pritisnite taster **enter**.

Podrazumevane postavke za uslužni program za podešavanje na snazi su nakon ponovnog pokretanja računara.

NAPOMENA: Vaša lozinka, bezbednost i podešavanja jezika se ne menjaju kada vratite fabrička podrazumevana podešavanja.

Napuštanje uslužnog programa za podešavanje

Uslužni program za podešavanje možete napustiti sa ili bez čuvanja promena.

- Da biste izašli iz uslužnog programa za podešavanje i sačuvali promene iz trenutne sesije:

Ako meniji uslužnog programa za podešavanje nisu vidljivi, pritisnite taster **esc** za povratak na prikaz menija. Zatim koristite tastere sa strelicama da izaberete stavke **Exit** (Izađi) > **Exit Saving Changes** (Izađi i sačuvaj promene), a zatim pritisnite taster **enter**.

- Da biste izašli iz uslužnog programa za podešavanje bez čuvanja promena iz trenutne sesije:

Ako meniji uslužnog programa za podešavanje nisu vidljivi, pritisnite taster **esc** za povratak na prikaz menija. Zatim koristite tastere sa strelicama da izaberete stavke **Exit** (Izađi) > **Exit Discarding Changes** (Izađi i odbaci promene), a zatim pritisnite taster **enter**.

Šta god da je vaš izbor, računar ponovo pokreće Windows.

Meniji uslužnog programa za podešavanje

Tabele menija u ovom odeljku pružaju pregled opcija u uslužnom programu za podešavanje.

 NAPOMENA: Neke od ovde navedenih stavki menija u uslužnom programu za podešavanje možda nisu podržane od strane vašeg računara.

Glavni meni

Izaberite	Da biste uradili sledeće
Informacije o sistemu	<ul style="list-style-type: none">• Prikazali i promenili sistemsko vreme i datum.• Prikazali informacije o identifikaciji računara.• Prikažite detaljan opis procesora, veličine memorije, sistema BIOS-a i verzije kontrolera tastature (samo na pojedinim modelima).

Bezbednosni meni

Izaberite	Da biste uradili sledeće
Administratorska lozinka	Uneli, promenili ili izbrisali administratorsku lozinku.
Lozinka pri uključivanju	Uneli, promenili ili izbrisali lozinku pri uključivanju.

Meni za konfiguraciju sistema

Izaberite	Da biste uradili sledeće
Jezik	Promena jezika uslužnog programa za podešavanje.
Zvučni efekat za dugme (samo na pojedinim modelima)	Enable/disable (Omogući/onemogući) kapacitivni zvuk pri dodiru dugmeta.
Tehnologija virtualizacije (samo na pojedinim modelima)	Enable/disable (Omogući/onemogući) tehnologiju virtualizacije na procesoru.
Procesor C6 State (Stanje procesora C6), (samo na pojedinim modelima)	Omogući/onemogući stanje procesora .
LAN Power Saving (Ušteda napajanja), (samo na pojedinim modelima)	Enable/disable (Omogući/onemogući) LAN Power Saving (Ušteda napajanja). Kada je omogućen, režim štedi struju pri napajanju sa izvora jednosmerne struje.
Card Reader/1394 (Čitač kartica)-Power Saving (Ušteda napajanja), (samo na pojedinim modelima)	Omogući/onemogući Card Reader/1394 (Čitač kartica)-Power Saving (Ušteda napajanja).
Stalno uključen ventilator	Enable/disable (Omogući/onemogući) Fan Always On (Stalno uključen ventilator) Kada je omogućeno, ventilator računara će stalno biti uključen.
Režim akcijskog tastera	Omogući/onemogući režim akcijskog tastera
Opcije pokretanja računara	<p>Podesite sledeće opcije pokretanja računara:</p> <ul style="list-style-type: none">● POSTAVITE Odlaganja interventnog tastera (odlj.)—Podesite odlaganje f10 i f12 funkcija uslužnog programa za podešavanja u intervalima od 5 sekundi svake (0, 5, 10, 15, 20).● CD-ROM pokretanje računara—Omogući/onemogući pokretanje računara sa CD-ROM-a.● Pokretanje računara sa diskete—Omogući/onemogući pokretanje računara sa diskete.● Internal Network Adapter pokretanje računara—Omogući/onemogući pokretanje računara sa internog mrežnog adaptera.● Redosled pokretanja—podesite redosled pokretanja za:<ul style="list-style-type: none">○ Čvrsti disk prenosnog računara○ Interna CD/DVD ROM disk jedinica○ USB Diskete na tasteru/USB hard disku○ USB CD/DVD ROM disk jedinica○ USB disketa○ Mrežni adapter

Meni za dijagnostiku

Izaberite	Da biste uradili sledeće
Samotestiranje čvrstog diska	Pokrenite iscrpno samotestiranje čvrstog diska.

Izaberite	Da biste uradili sledeće
	NAPOMENA: Na modelima sa dva čvrsta diska, ova opcija sa menija naziva se Primary Hard Disk Self Test (Samotestiranje glavnog čvrstog diska).
Samotestiranje sekundarnog čvrstog diska (samo kod pojedinih modela)	Pokrenite iscrpno samotestiranje sekundarnog čvrstog diska.
Test memorije	Izvršite dijagnostički test sistemske memorije.

B Softverske ispravke

Ažurirane verzije softvera dostavljenog uz računar mogu biti dostupne sa Veb lokacije kompanije HP.

Većina softverskih i BIOS ispravki na Veb lokaciji kompanije HP nalazi se u obliku komprimovanih datoteka koje se zovu *SoftPaq* datoteke.

Neki paketi za preuzimanje sadrže datoteku *Readme.txt*, koja pruža informacije o instaliranju i rešavanju problema sa datotekom.

Da biste ažurirali softver, postupite na sledeći način:

1. Prepoznajte model svog računara, kategoriju proizvoda, i seriju ili porodicu proizvoda. Pripremite se za ažuriranje BIOS-a prepoznavanjem verzije koja je već instalirana na računaru.

Ako je računar povezan na mrežu, savetujte se sa administratorom mreže pre instaliranja bilo kakvih ažurnih verzija softvera, naročito u slučaju sistemskog BIOS-a.

 NAPOMENA: Sistemski BIOS računara nalazi se u sistemskom ROM-u. BIOS pokreće operativni sistem, određuje način uzajamnog delovanja računara i hardverskih uređaja, i obezbeđuje protok podataka između hardverskih uređaja, uključujući vreme i datum.

NAPOMENA: Windows obuhvata funkciju User Account Control (Kontrola korisničkog naloga) kako bi poboljšao bezbednost računara. Možda će se od vas tražiti dozvola ili lozinka za obavljanje zadataka kao što su instaliranje softvera, pokretanje uslužnih programa ili promena postavki operativnog sistema Windows. Pogledajte pomoć i podršku za dodatna obaveštenja.

2. Pristupite ispravkama na HP Veb lokaciji na adresi <http://www.hp.com>.
3. Instaliranje ažuriranja.

Ažuriranje BIOS-a

Da biste ažurirali BIOS, najpre odredite koju verziju BIOS-a trenutno imate, a zatim preuzmite i instalirajte novi BIOS.

Utvrđivanje verzije BIOS-a

Da biste utvrdili da li je među dostupnim ažurnim verzijama BIOS-a neka koja je novija od one na vašem računaru, morate znati koja je verzija BIOS-a trenutno instalirana.

Informaciju o verziji BIOS-a (koji se još naziva i *ROM datum* i *Sistemski BIOS*) možete prikazati tako što ćete da pritisnete **fn+esc** (ako ste već u operativnom sistemu Windows) ili pomoću programa Computer Setup (Podešavanje računara).

Ako želite da pomoću uslužnog programa za podešavanje prikažete informaciju o BIOS-u:

1. Otvorite uslužni program za podešavanje uključivanjem ili ponovnim pokretanjem računara. Dok je prikazana poruka „Press the ESC key for Startup Menu“ (Pritisni taster ESC za Meni pokretanja) u donjem levom uglu ekrana, pritisnite taster **f10**.
2. Ako se uslužni program za podešavanje ne otvorи sa prikazanim informacijama o sistemu, pomoću tastera sa strelicama izaberite **Main** (Glavni) meni.

Kada je izabran Main (Glavni) meni, prikazuju se sistemske i informacije o BIOS-u.

3. Da biste napustili uslužni program za podešavanje, koristite tastere sa strelicom da izaberete **Exit (Izlaz) > Exit Discarding Changes** (Izađi bez snimanja promena), a zatim pritisnite taster **enter**.

Preuzimanje ažurne verzije BIOS-a

- △ **OPREZ:** Da biste predupredili oštećivanje računara ili neuspešnu instalaciju, preuzmite i instalirajte ažurnu verziju BIOS-a samo kada je računar povezan na pouzdan spoljašnji izvor napajanja pomoću adaptera za naizmeničnu struju. Nemojte da preuzimate ili instalirate ažurnu verziju BIOS-a dok se računar napaja sa baterije ili dok je povezan na optionalni izvor napajanja. Tokom preuzimanja i instalacije, postupajte prema sledećim uputstvima:

Ne isključujte napajanje računara iskopčavanjem kabla za napajanje iz utičnice za naizmeničnu struju.

Ne isključujte računar i ne započinjite režime Sleep (Stanje spavanja) ili Hibernation (Hibernacije).

Nemojte ubacivati, uklanjati, povezivati ili iskopčavati bilo kakav uređaj, kabl ili žicu.

Preuzimanje ažurne verzije BIOS-a:

1. Pristupite stranici na Veb lokaciji preduzeća HP koja obezbeđuje softver za vaš računar:

Izaberite **Start > Help and Support** (Pomoć i podrška) > **Maintain** (Održavanje) > **Software Updates** (Ažuriranja softvera).

2. Pratite uputstva sa ekrana da biste prepoznali vaš računar i pristupili ažurnoj verziji BIOS-a koju želite da preuzmete.
3. U polju za preuzimanje pratite ove korake:

a. Prepoznajte noviju verziju BIOS-a od one koja je već instalirana na računaru. Zabeležite datum, ime ili druge znake. Možda će vam ove informacije zatrebiti da bi kasnije pronašli ažurnu verziju, kada već bude preuzeta i smeštena na vaš čvrsti disk.

b. Pratite uputstva sa ekrana da biste preuzeли izabrani datoteku i snimili je na čvrsti disk.

Zabeležite putanju do lokacije na vašem čvrstom disku gde će se preuzeti ažurna verzija BIOS-a. Ova putanja će vam trebati da bi kasnije instalirali ažurnu verziju.

📝 **NAPOMENA:** Ako je računar povezan na mrežu, savetujte se sa administratorom mreže pre instaliranja bilo kakvih ažurnih verzija softvera, naročito u slučaju sistemskog BIOS-a.

Procedure instaliranja BIOS-a se razlikuju. Pratite sva uputstva koja su prikazana nakon preuzimanja. Ako nisu prikazana nikakva uputstva, pratite ove korake:

1. Otvorite Windows pregledač izborom **Start > Computer** (Računar).
2. Dvo-klik na oznaku vašeg čvrstog diska. Uobičajena oznaka čvrstog diska je Local Disk (C:).
3. Preko ranije zabeležene putanje do čvrstog diska, otvorite fasciklu koja sadrži ažurnu verziju.
4. Dva puta kliknite na datoteku koja ima .exe ekstenziju (na primer, *imedatoteke.exe*).

Instaliranje BIOS-a počinje.

5. Dovršite instaliranje praćenjem uputstava na ekranu.

Sistem se automatski isključuje nakon uspešnog ažuriranja BIOS-a.

📝 **NAPOMENA:** Nakon što je poruka na ekranu izvestila o uspešnom instaliranju, možete da izbrišete preuzetu datoteku sa čvrstog diska.

Ažuriranje programa i upravljačkih programa

Da biste preuzeli i instalirali softver koji nije ažurirani BIOS pratite sledeće korake:

Da biste koristili HP Veb lokaciju:

1. Otvorite Veb pregledač, idite na lokaciju <http://www.hp.com/support>, a zatim izaberite svoju zemlju/region.
2. Izaberite opciju za preuzimanje softvera i upravljačkih programa, u polje za pretragu upišite broj modela svog računara, a zatim pritisnite taster **enter**.
– ili –

Ako želite poseban SoftPaq, unesite broj SoftPaq-a u polje za pretragu, pritisnite taster **enter**, i zatim pratite uputstva koja slede. Pređite na korak 6.

3. Izaberite željeni proizvod sa liste modela.
4. Izaberite svoj operativni sistem.
5. Kada se prikaže lista upravljačkih programa, kliknite na ažurirani upravljački program da biste otvorili prozor sa dodatnim informacijama.
6. Kliknite na vezu **Install now** (Instaliraj odmah) da biste instalirali ažurirani upravljački program.

 NAPOMENA: Na nekim lokacijama je moguće da preuzmete upravljački program, a da ga instalirate kasnije. Da biste ovo uradili, kliknite na dugme **Download only** (Samo preuzmi) da biste sačuvali datoteku na računaru. Kada bude zatraženo, kliknite na dugme **Save** (Sačuvaj) i odaberite lokaciju čuvanja na čvrstom disku. Kad se preuzimanje završi, idite u fasciklu u kojoj ste sačuvali datoteku i dvaput kliknite na datoteku da biste instalirali ažurnu verziju.

7. Ako se to od vas zatraži, ponovo pokrenite računar nakon dovršetka instalacije, a zatim potvrdite rad uređaja.

C Izrada rezervnih kopija i oporavak

Oporavak posle sistemskog kvara zavisiće od vaših poslednjih rezervnih kopija. HP preporučuje da izradite diskove za oporavak čim završite podešavanje softvera. Uporedo sa dodavanjem novih softvera i datoteka trebalo bi da nastavite da u stalnim vremenskim razmacima izrađujete rezervne kopije, kako biste uvek imali što novije rezervne kopije.

Alatke koje se dobijaju uz operativni sistem, kao i program HP Recovery Manager, dizajnirani su da vam pomognu u sledećim zadacima radi zaštite vaših podataka i njihovog vraćanja u slučaju pada sistema:

- Izrada kompleta diskova za oporavak (funkcija programa Recovery Manager). Diskovi za oporavak sistema se koriste za pokretanje (podizanje sistema) računara i vraćanje operativnog sistema i softvera na fabrička podešavanja u slučaju pada sistema ili njegove nestabilnosti.
- Redovna izrada rezervnih kopija podataka radi zaštite važnih sistemskih datoteka.
- Izrada tačaka za oporavak sistema (funkcija operativnog sistema). Tačke za oporavak sistema omogućuju vam da poništite neželjene promene na računaru povratkom računara u prethodno stanje.
- Oporavak programa ili upravljačkog programa (funkcija programa Recovery Manager). Ova funkcija vam pomaže da ponovo instalirate program ili upravljački program bez oporavka celog sistema.
- Oporavak celog sistema (funkcija programa Recovery Manager). Pomoću programa Recovery Manager možete vratiti potpunu fabričku sliku ukoliko dođe do pada sistema ili njegove nestabilnosti. Recovery Manager (Menadžer oporavka) radi sa dodeljene particije za oporavak (samo na određenim modelima) na čvrstom disku ili sa diskova za oporavak koje sami napravite.

 NAPOMENA: Ako računar ima nerotirajući čvrsti disk (solid-state drive, SSD), moguće je da nemate particiju za oporavak. Diskovi za oporavak isporučuju se uz računare koji nemaju tu particiju. Upotrebite te diskove da oporavite operativni sistem i softver. Da biste proverili da li postoji particija za oporavak, izaberite **Start > Computer** (Računar). Ako ta particija postoji, jedna HP disk jedinica za oporavak je navedena u odeljku prozora sa upravljačkim programima čvrstog diska.

Izrada diskova za oporavak sistema

HP preporučuje da izradite diskove za oporavak da biste bili sigurni da možete da vratite svoj sistem u originalno fabričko stanje u slučaju da dođe do ozbiljnog sistemskog kvara ili nestabilnosti. Kreirajte ove diskove pošto završite početno podešavanje računara.

Pažljivo rukujte ovim diskovima i čuvajte ih na sigurnom mestu. Ovaj softver omogućava izradu samo jednog kompletka diskova za oporavak.

 NAPOMENA: Ako računar nema unutrašnji optički uređaj, možete upotrebiti dodatni spoljašnji optički uređaj (koji se kupuje zasebno) za izradu diskova za oporavak, ili te diskove za računar možete kupiti putem HP Veb lokacije.

NAPOMENA: Spoljni čvrsti disk mora biti povezan na USB port na računaru, a ne na USB port na spoljnom uređaju poput čvorista.

Pre nego što napravite diskove za oporavak sistema obratite pažnju na sledeća uputstva:

- Biće vam potrebnii visokokvalitetni diskovi tipa DVD-R, DVD+R, BD-R (Blu-ray sa mogućnošću upisivanja), ili CD-R. Svi ti diskovi kupuju se zasebno. DVD i BD diskovi imaju mnogo veći kapacitet nego CD-ovi. Ako koristite CD-ove, može vam biti potrebno do 20 diskova, a svega nekoliko ako koristite DVD ili BD diskove.

 NAPOMENA: Diskovi za čitanje i upisivanje, kao što su CD-RW, DVD+RW, dvoslojni DVD±RW, i BD-RE (prepisivi Blu-ray), nisu kompatibilni sa programom Recovery Manager.

- Računar mora biti priključen na napajanje naizmeničnom strujom tokom ovog procesa.
- Samo jedan komplet diskova za oporavak se može napraviti po računaru.
- Obeležite brojem svaki disk pre nego što ga stavite u optički uređaj.
- Ako je potrebno, možete da izadete iz programa pre završetka izrade diskova za oporavak sistema. Sledeći put kada pokrenete program Recovery Manager, od vas će se zatražiti da nastavite sa pravljenjem diskova tamo gde ste prekinuli.

Za izradu kompletka diskova za oporavak sistema:

1. Izaberite **Start > All Programs > Recovery Manager > Recovery Disk Creation** (Start > Svi programi > Upravljač oporavka > Izrada diskova za oporavak).
2. Pratite uputstva na ekranu.

Izrada rezervnih kopija vaših podataka

Uporedno sa dodavanjem novih softvera i datoteka, trebalo bi da redovno izrađujete rezervne kopije, kako biste uvek imali što novije rezervne kopije. Izradite rezervne kopije sistema u sledećim trenucima:

- U stalno zakazanim terminima

 NAPOMENA: Podesite podsetnike da biste redovno pravili rezervne kopije vaših podataka.

- Pre nego što izvršite popravku računara ili ga vratite u prethodno stanje
- Pre nego što dodate ili promenite hardver ili softver

Prilikom izrade rezervnih kopija obratite pažnju na sledeće:

- Napravite tačke za oporavak sistema pomoću funkcije Windows System Restore, i povremeno ih kopirajte na disk.
- Držite lične datoteke u biblioteci „Dokumenti“ i povremeno napravite rezervnu kopiju te fascikle.
- Napravite rezervnu kopiju predložaka sačuvanih u odgovarajućim programima.
- Sačuvajte prilagođene postavke u prozoru, na traci sa alatkama ili u meniju tako što ćete napraviti snimak ekrana vaših postavki. Snimak ekrana vam može uštedeti vreme ako budete morali znova da podešavate svoje izbore.

Da biste kopirali ekran i nalepili ga u dokument za obradu teksta, postupite na sledeći način:

1. Prikažite ekran.
2. Kopirajte ekran:

Da biste kopirali samo aktivni prozor, pritisnite kombinaciju tastera **alt+prt sc**.

Da biste kopirali ceo ekran, pritisnite kombinaciju tastera **prt sc**.

3. Otvorite dokument za obradu teksta, a zatim izaberite stavku **Edit (Uredi) > Paste (Nalepi)**.
 4. Sačuvajte dokument.
- Rezervnu kopiju podataka možete smestiti na dodatni spoljašnji čvrsti disk, na mrežnu disk jedinicu ili na diskove.
 - Kada izrađujete rezervne kopije na diskovima, upotrebite bilo koji od sledećih tipova diskova (koji se kupuju zasebno): CD-R, CD-RW, DVD+R, DVD-R, ili DVD±RW. Diskovi koje koristite zavisiće od vrste optičkog uređaja koji je ugrađen u računar.

 NAPOMENA: Na DVD diskove staje više podataka nego na CD-ove, pa njihovim korišćenjem za izradu rezervnih kopija umanjujete broj potrebnih diskova.

- Kada izrađujete rezervne kopije na diskovima, označite brojem svaki disk pre nego što ga stavite u optički uređaj računara.

Korišćenje programa Windows Backup and Restore (Windows rezervne kopije i vraćanje u prethodno stanje)

Da biste izradili rezervne kopije pomoću programa Windows Backup and Restore (Windows rezervne kopije i vraćanje u prethodno stanje), sledite ove korake:

 NAPOMENA: Proverite da li je računar povezan na naizmeničnu struju pre nego što započnete proces izrade rezervnih kopija.

NAPOMENA: Proces izrade rezervnih kopija može trajati više od sat vremena, u zavisnosti od veličine datoteka i brzine računara.

1. Izaberite **Start > All Programs** (Svi programi) > **Maintenance** (Održavanje) > **Backup and Restore** (Pravljenje rezervne kopije i vraćanje u prethodno stanje).
2. Sledite uputstva na ekranu da biste postavili podešavanja i izradili rezervne kopije.

 NAPOMENA: Windows obuhvata funkciju User Account Control (Kontrola korisničkog naloga) kako bi poboljšao bezbednost računara. Možda će se od vas tražiti dozvola ili lozinka za obavljanje zadataka kao što su instaliranje softvera, pokretanje uslužnih programa ili promena postavki operativnog sistema Windows. Pogledajte pomoć i podršku za dodatna obaveštenja.

Korišćenje tačaka vraćanja sistema

Prilikom izrade rezervne kopije sistema, pravi se tačka vraćanja sistema. Tačka vraćanja sistema vam omogućava da sačuvate i date naziv snimku čvrstog diska u određenom trenutku. Tako možete da vratite sistem u tu tačku ako želite da poništite promene koje ste izvršili u sistemu.

 NAPOMENA: Vraćanje na raniju tačku ne utiče na sačuvane datoteke sa podacima niti e-poruke napisane posle te tačke.

Možete da napravite i dodatne tačke vraćanja, radi dodatne zaštite sistemskih datoteka i postavki.

Kada treba kreirati tačke vraćanja

- Pre nego što dodate softver ili hardver odnosno izvršite opsežne izmene.
- Povremeno, pri optimalnom učinku sistema.

 NAPOMENA: Ako se vratite na neku tačku vraćanja, a zatim se predomislite, možete poništiti vraćanje.

Kreiranje tačke vraćanja sistema

- Izaberite **Start > Control Panel** (Kontrolna tabla) > **System and Security** (Sistem i bezbednost) > **System** (Sistem).
- U levom oknu, izaberite stavku **System Protection** (Zaštita sistema).
- Izaberite karticu **System Protection** (Zaštita sistema).
- U okviru **Protection Settings** (Postavke zaštite) izaberite disk za koji želite da napravite tačku vraćanja.
- Kliknite na dugme **Create** (Kreiraj).
- Pratite uputstva na ekranu.

Vraćanje na prethodni datum i vreme

Za vraćanje na određenu tačku vraćanja (koja je napravljena određenog datuma i u određeno vreme ranije), kada je računar radio optimalno, pratite ove korake:

- Izaberite **Start > Control Panel** (Kontrolna tabla) > **System and Security** (Sistem i bezbednost) > **System** (Sistem).
- U levom oknu kliknite na dugme **System protection** (Zaštita sistema).
- Izaberite karticu **System Protection** (Zaštita sistema).
- Kliknite na dugme **System Restore** (Oporavak sistema).
- Pratite uputstva na ekranu.

Vršenje oporavka

- **NAPOMENA:** Možete povratiti samo one datoteke čije ste rezervne kopije prethodno napravili. HP preporučuje da programom HP Recovery Manager izradite komplet diskova za oporavak (rezervnu kopiju čitave jedinice diska) čim podesite svoj računar.

Softver Recovery Manager vam omogućava da popravite ili oporavite sistem u slučaju sistemskog kvara ili nestabilnosti. Recovery Manager radi sa diskova za oporavak ili sa dodeljene particije za oporavak (samo na određenim modelima) na čvrstom disku. Međutim, ako računar ima nerotirajući čvrsti disk (solid-state drive, SSD), moguće je da nemate particiju za oporavak. Ako je tako, uz računar ste dobili diskove za oporavak. Upotrebite te diskove da oporavite operativni sistem i softver.

- **NAPOMENA:** Operativni sistem Windows ima ugrađene funkcije za oporavak, kao što je System Restore. Ako to već niste uradili, isprobajte te funkcije pre korišćenja programa Recovery Manager.

NAPOMENA: Recovery Manager vraća samo softver koji je unapred instaliran u fabrici. Softver koji niste dobili uz računar morate preuzeti sa Veb lokacije proizvođača ili ponovo instalirati sa diskova koje ste dobili od proizvođača.

Oporavak sistema pomoću diskova za oporavak

Da biste oporavili sistem pomoću diskova za oporavak:

1. Napravite rezervne kopije svih ličnih datoteka.
2. Umetnите prvi disk za oporavak u optičku jedinicu i ponovo pokrenite računar.
3. Pratite uputstva na ekranu.

Oporavak sa dodeljene particije za oporavak (samo na određenim modelima)

- **NAPOMENA:** Računari sa nerotirajućim čvrsttim diskom (SSD uređaj) možda nemaju particiju za oporavak. Ako računar nema particiju za oporavak, nećete moći da oporavite sistem na ovaj način. Diskovi za oporavak isporučuju se uz računare koji nemaju tu particiju. Upotrebite te diskove da oporavite operativni sistem i softver.

Na nekim modelima možete oporaviti sistem sa particije na čvrstom disku kojoj se pristupa tako što pritisnete dugme „Start“ ili taster **f11**. Na ovaj način ćete vratiti računar u fabričko stanje.

Da biste oporavili sistem sa particije, postupite na sledeći način:

1. Pristupite programu Recovery Manager na neki od ovih načina:
 - Izaberite **Start > All Programs** (Svi programi) > **Recovery Manager** > **Recovery Manager**.
 - ili –
 - Uključite ili ponovo pokrenite računar, a zatim pritisnite taster **esc** dok je na dnu ekранa prikazana poruka „Press the ESC key for Startup Menu“ („Pritisnite taster ESC da dođete do menija Startup“). Tada pritisnite **f11** dok je na ekranu prikazana poruka „Press <F11> for recovery“ (Pritisnite taster F11 za oporavak).
2. Kliknite na dugme **System Recovery** (Oporavak sistema) u prozoru **Recovery Manager**.
3. Pratite uputstva na ekranu.

Indeks

Simboli/brojevi

1394 Ušteda napajanja 103
čitljivi medijumi 46
Čišćenje diska 80
čvrsti disk
 instaliranje 83
 uklanjanje 81
 zamena 81
šifrovanje 17

A

Adapter naizmenične struje,
povezivanje 51
Adapter naizmenične struje,
testiranje 52
adapter naizmenične struje,
upoznavanje 11
adapter prilagođen lokalnom
standardu za modemski kabl 24
administratorska lozinka
 kreiranje 95
 unos 95
 upravljanje 95
akcijski taster bežične veze
 korišćenje 14
 pronalaženje 14
akcijski taster za isključenje
 zvuka 36
akcijski taster za pojačanje
 zvuka 36
akcijski taster za smanjenje jačine
 zvuka 36
akcijski tasteri
 isključenje zvuka 36
 isključenje/uključenje
 zvučnika 37
 kontrole medijuma 38
 povećavanje jačine zvuka 36
 smanjenje jačine zvuka 36
 upoznavanje 5

akcijski tasteri za aktivnost
 medijuma 38
antene 9
antene za bežično povezivanje 9
antivirusni softver 97
audio funkcije 40
audio funkcije, provera 40
AutoPlay 71

B

baterija
 kalibrisanje 57
 odlaganje 61
 praznjenje 56
 punjenje 55, 57, 59
 skladištenje 60
 slabi nivoi baterije 56
 uklanjanje 54
 umetanje 54
 ušteda energije 60
 zamena 61
baterija, upoznavanje 11
Battery Check (Provera
 baterije) 53

BD
 kopiranje 72
 reprodukcija 69
 uklanjanje 74

Bezbednosni meni 102
bezbednosni uređaji na
 aerodromu 65

bezbednost
 funkcije 92
 lozinke 93
bezbednost, bežična veza 17
bežična mreža (WLAN)
 bezbednost 17
 funkcionalni domet 18
 javna WLAN veza 18
 opisana 13

poslovna WLAN veza 18
potrebna oprema 16
povezivanje 18
bežični uređaji, vrste 13
BIOS, ažuriranje 106
Blu-ray ROM DVD±R/RW
 SuperMulti DL disk jedinica 67
Blu-ray ROM sa LightScribe DVD
 ±R/RW SuperMulti DL
 uređajem 67
Bluetooth nalepnica 12
Bluetooth uređaj 13, 19
bubice 36

C

CD
 kopiranje 72
 narezivanje 73
 reprodukcija 69
 uklanjanje 74
CD jedinica 79
CyberLink PowerDVD 39

D

digitalna kartica
 definisana 87
 uklanjanje 88
 umetanje 87
 zaustavljanje 88
disk jedinica 79
disk jedinice
 održavanje 64
 redosled pokretanja 103
diskovi za oporavak sistema 109,
110
Dodirna tabla
 upoznavanje 2
dugmad
 Indikator za isključenu tablu
 osetljivu na dodir 28

- levo/desno na tabli osetljivoj na dodir 28
napajanje 4
Tabla osetljiva na dodir 2
- Dugme table osetljive na dodir, upoznavanje 2
dugme za napajanje, upoznavanje 4
- DVD
kopiranje 72
narezivanje 73
promena zemlje/regiona u podešavanjima 71
reprodukcijska 69
uklanjanje 74
- DVD jedinica 79
- DVD podešavanja zemlje/regiona 71
- DVD±RW i CD-RW SuperMulti DL Combo disk jedinica 67
- E**
esc taster, upoznavanje 5
- F**
f11 114
fn taster, upoznavanje 5
- G**
Glavni meni 102
grafika koja se može prebaciti 62
grafički režimi, prebacivanje 62
- H**
HDMI
povezivanje 42
HDMI port 42
HDMI port, upoznavanje 7
- Hibernacija
iniciranje u toku kritičnog nivoa baterije 56
izlazak 47
pokretanje 47
- I**
ikona bežične veze 14
ikone
bežična veza 14
mreža 14, 21
ozičena mreža 14
- ikone mreže 14, 21
- ime i broj proizvoda, računar 12
Indikator za isključenu tablu osetljivu na dodir, upoznavanje 28
- informacije o odredbama
nalepnica o odredbama 12
- informacije o propisima
nalepnica odobrenja za upotrebu modema 12
nalepnice sertifikata o bežičnom povezivanju 12
- informacije o sistemu 102
- integrisana Veb kamera, upoznavanje 9
- interni mikrofoni, identifikacija 9
- inventarska oznaka 12
- isključi se 63
- isključivanje 63
- isključivanje računara 63
- izbor u uslužnom programu za podešavanje 100
- izrada rezervnih kopija
lične datoteke 111
predlošci 111
prilagođene postavke prozora, trake sa alatkama i menija 111
- J**
javna WLAN veza 18
jezička podrška 103
- K**
kabl za napajanje, upoznavanje 11
kabl, napajanje 11
kablovi
bezbednost 98
LAN 27
modem 23
USB 85
- kalibriranje baterije 57
- Ključ proizvoda 12
- kodovi mrežne bezbednosti
mrežni ključ 21
SSID 21
- komponente
dodatajni hardver 11
donja strana 8
ekran 9
- sa desne strane 6
sa gornje strane 2
sa leve strane 7
- komponente multimedije, upoznavanje 36
- konektor za audio-izlaz (slušalice) 36
- konektor za audio-ulaz (mikrofon) 37
- Konektor za Digital Media, identifikovanje 7
- konektor za napajanje, upoznavanje 6
- konektor za sigurnosni kabl, upoznavanje 6
- konektor za slušalice (audio-izlaz) 36
- konektor, napajanje 6
- konektori
audio-izlaz (slušalice) 36
audio-ulaz (mikrofon) 37
bezbednosni kabal 6
RJ-11 (modemske) 6
RJ-45 (mrežni) 7
- kontrole bežične veze
dugme 14
operativni sistem 14
Softver Wireless Assistant (Pomoćnik za bežične veze) 14
- korišćenje oporavka sistema 113
- korišćenje uslužnog programa za podešavanje 100
- kritičan nivo baterije 56
- kritične ispravke, softver 98
- L**
Lampica adaptera naizmenične struje, upoznavanje 6
Lampica adaptera za naizmeničnu struju 55, 56
lampica bežične veze 14
lampica bežične veze, upoznavanje 3
lampica integrisane Veb kamere, upoznavanje 9
lampica napajanja, identifikovanje 3
lampica optičke disk jedinice, upoznavanje 6

- lampica tastera „caps lock“, upoznavanje 3
- lampice
bežična 3
caps lock 3
- Indikator za isključenu tablu osetljivu na dodir 28
- lampica Veb kamere 9
- napajanje 3, 6
- optička disk jedinica 6
- Tabla osetljiva na dodir 2
- Veb kamera 9
- LAN Power Saving (Ušteda napajanja) 103
- ležišta
baterija 8
čvrsti disk 8
- ležište za baterije 12
- ležište za bateriju, upoznavanje 8
- ležište za čvrsti disk,
upoznavanje 8
- lokalna mreža (LAN)
kabl za povezivanje 27
potreban kabl 27
- lozinka pri uključivanju
kreiranje 96
unos 96
upravljanje 96
- lozinke
administrator 94
postavljene u operativnom sistemu Windows 93
- postavljene u uslužnom programu za podešavanje 94
- uključivanje 95
- M**
- medijumi disk jedinice 46
- memorijska jedinica
dodavanje memorijskih modula 89
- nadogradnja memorijskih modula 89
- zamena memorijskih modula 89
- memorijski modul
dodavanje 89
- nadogradnja 89
- uklanjanje 90
- umetanje 90
- zamena 89
- Meni za dijagnostiku 103
- Meni za konfiguraciju sistema 103
- mikrofon, unutrašnji 36
- miš, spoljni
podešavanje željenih opcija 31
- modemski kabl
adapter prilagođen lokalnom standardu za kabl 24
- povezivanje 23
- strujno kolo za smanjivanje šumova 23
- modemski softver
podešavanje/dodavanje lokacije 24
- problemi s povezivanjem na putovanju 26
- mrežni kabl
povezivanje 27
- strujno kolo za smanjivanje šumova 27
- mrežni ključ 21
- multimedijalni softver, instaliranje 39
- N**
- nalepnica certifikata o autentičnosti 12
- Nalepnica Microsoft certifikata o autentičnosti 12
- nalepnica odobrenja za upotrebu modema 12
- nalepnica sertifikata o bežičnom povezivanju 12
- nalepnice
Bluetooth 12
inventarska oznaka 12
- Microsoft certifikat o autentičnosti 12
- odobrenje za upotrebu modema 12
- odredbe 12
- sertifikat o bežičnom povezivanju 12
- WLAN 12
- napajanje
povezivanje 51
- ušteda 60
- napajanje sa baterije 53
- napuštanje uslužnog programa za podešavanje 102
- navigacija u uslužnom programu za podešavanje 100
- nerotirajući čvrsti disk (SSD) 109, 114
- O**
- odeljak za memorijski modul, identifikovanje 8
- odeljak za memorijski modul, upoznavanje 8
- odeljci
baterija 12
- memorijski modul 8
- održavanje
Defragmentator diska 80
- Čišćenje diska 80
- ometanje, umanjivanje 22
- opcije pokretanja računara 103
- operativni sistem
Ključ proizvoda 12
- Nalepnica Microsoft certifikata o autentičnosti 12
- oporavak celog sistema 109
- oporavak programa ili upravljačkog programa 109
- oporavak sa namenske particije za oporavak 114
- oporavak sistema 114
- oporavak sistema pomoću diskova za oporavak 114
- oporavak, sistem 114
- optička disk jedinica
korišćenje 66
- optički disk
reprodukcija 69
- uklanjanje 74
- otvori, upoznavanje 7
- P**
- pad ili nestabilnost sistema 109
- particija za oporavak 109
- performanse diska 80
- Podešavanje Internet veze 16

podešavanje svojstava web kamere 45
podešavanje WLAN mreže 16
podržani diskovi 110
pokazivački uređaji
 podešavanje željenih opcija 31
poklopac pregrade za memorijski modul
 uklanjanje 90
 zamena 91
pokretanje uslužnog programa za podešavanje 99
port za monitor, spoljni 7
port za spoljni monitor, identifikovanje 7
portovi
 HDMI 7, 42
 spoljni monitor 7
 USB 6, 7, 85
poslovna WLAN veza 18
povezivanje sa WLAN-om 18
povezivanje, spoljno
 napajanje 51
 pozivni broj zemlje/regiona, DVD 71
prikazivanje informacija o sistemu 101
problemi, rešenja 20, 74
programi, ažuriranje 108
promena jezika uslužnog programa za podešavanje 100
provera audio funkcija 40
punjenje baterija 55, 57
putovanje sa računаром
 nalepnica odobrenja za upotrebu modema 12
 nalepnice sertifikata o bežičnom povezivanju 12

R

Recovery Manager 109, 114
redosled pokretanja 103
reza za otpuštanje baterije 54
reza za otpuštanje baterije, upoznavanje 8
reza, otpuštanje baterije 8
rešavanje problema
 disk reprodukuje 75
 DVD film se reprodukuje 75

HP upravljački programi uređaja 77
ležište optičkog diska 74
modem 26
narezivanje diska 76
problemi sa bežičnom konekcijom 20
problemi sa disk jedinicom i uređajem upravljačkog programa 74
spoljni ekran 76
Windows upravljački programi uređaja 78
režim akcijskog tastera 103
RJ-11 (modemski) konektor, identifikovanje 6
RJ-45 (mrežni) konektor, upoznavanje 7

S

samotestiranje sekundarnog čvrstog diska 104
samotestiranje čvrstog diska 103
serijski broj, računar 12
sigurnosni kabl 98
sistem koji se ne odaziva 63
skladištenje baterije 60
slab nivo baterije 56
slotovi
 Digitalni medijumi 7
 memorijski modul 8
slušalice 36
softver
 antivirusni 97
 Defragmentator diska 80
 instaliranje 39
 kritične ispravke 98
 multimedija 39
 Windows Media Player 39
 Wireless Assistant (Pomoćnik za bežične veze) 15
 zaštitni zid 97
 Čišćenje diska 80
Softver Defragmentator diska 80
softver multimedije 39
Softver Wireless Assistant (Pomoćnik za bežične veze) 14, 15
softver zaštitnog zida 97
spoljna disk jedinica 79

spoljni audio uređaji, povezivanje 40
stalno uključen ventilator 103
Stanje procesora C6 103
Stanje spavanja
 izlazak 47
 pokretanje 47
strujno kolo za smanjivanje šumova
 modemski kabl 23
 mrežni kabl 27
SuperMulti DVD±RW i CD-RW Combo Drive sa DL podrškom 67
svetlo web kamere 36

T

Tabla osetljiva na dodir
 dugmad 2, 28
 indikator rada 28
Taster sa Windows logotipom, upoznavanje 5
taster za aplikacije, Windows 5
tasteri
 esc 5
 fn 5
 radnja 5
 Windows aplikacije 5
 Windows logotip 5
tačke vraćanja 113
tačke vraćanja sistema 113
tačke za oporavak sistema 109
Tehnologija virtualizacije 103
temperatura 60
temperatura baterije 60
test memorije 104

U

ugađeni digitalni dvopojasni mikrofon, upoznavanje 36
umanjivanje ometanja 22
unos administratorske lozinke 95
unos lozinke pri uključivanju 96
upisivi medijumi 46
upozorenje o autorskim pravima 72
upravljanje administratorskom lozinkom 95
upravljanje lozinkom pri uključivanju 96

upravljački programi uređaja
 HP upravljački programi 77
 Windows upravljački
 programi 78
uređaji visoke definicije,
 povezivanje 42
USB kabl, priključivanje 85
USB port, identifikacija 85
USB portovi, upoznavanje 6, 7
USB uređaji
 opis 85
 priključivanje 85
 uklanjanje 86
USB čvorišta 85
Uslužni program za konfiguraciju,
 lozinke postavljene u 94
utičnice 85
Ušteda napajanja na čitaču
 kartica 103
ušteda, energija 60

V

Veb kamera
 korišćenje 44
ventilacioni otvori,
 identifikovanje 8
video, korišćenje 41
volumen, podešavanje 37
vraćanje podrazumevanih
 podešavanja 101
vršenje oporavka 114

W

web kamera
 podešavanje svojstava 45
 saveti 44
Windows taster za aplikacije,
 upoznavanje 5
Windows, lozinke postavljene
 u 93
WLAN nalepnica 12
WLAN uređaj 12

Z

zaštitni zid 17
Zona table osetljive na dodir
 upoznavanje 28
zvučni efekat za dugme 103
zvučnici 37
zvučnici, identifikovanje 4

